

Més de 1.500 religiosos i religioses en els actes de clausura del Congrés de Vida Religiosa de Catalunya

Dr. Carles: «L'Església us necessita convertits, sants i actius»

Amb una Eucaristia concelebrada a la basílica de Montserrat al matí, i una trobada festiva a Esparreguera a la tarda, es va cloure, el 22 d'octubre, el Congrés de Vida Religiosa de Catalunya. L'Eucaristia fou presidida per l'arquebisbe de Barcelona, cardenal Ricard M. Carles, acompanyat pels bisbes de Lleida, Tortosa i Vic; pel pare abat de Montserrat; i un grup de provincials de diverses congregacions religioses. En la seva homilia, el cardenal Carles va dir als més de 1.500 religiosos i religioses presents: «L'Església us necessita convertits, sants i actius». També els va demanar que estimessin «tota autoritat en l'Església com un servei que afavoreix la corresponsabilitat i és vincle d'unió».

Més informació a pàg. 11 i a l'editorial

(Foto David Trepal)

L'Abbé Pierre rep el Premi Alfons Comín

Tota una vida a favor dels marginats

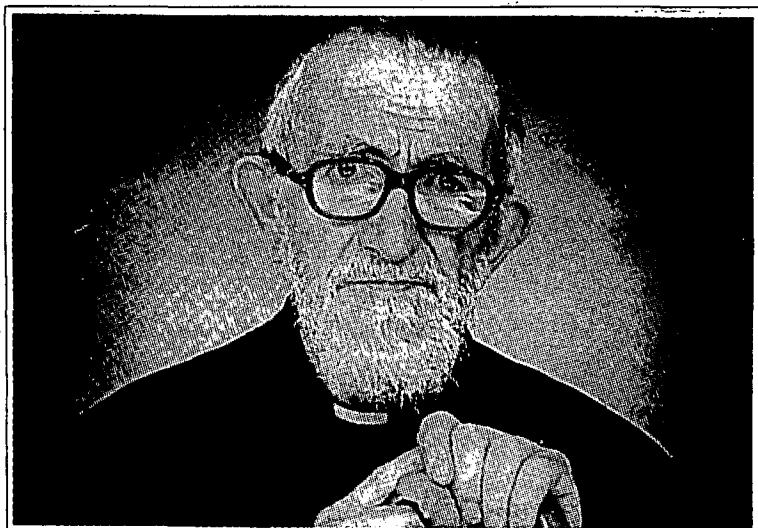
L'Abbé Pierre, l'home més respectat pels francesos —«la consciència de França»—, ha estat a Barcelona per recollir el Premi Alfons Comín que li ha atorgat la Fundació que

porta aquest mateix nom. L'acte va tenir lloc el 30 d'octubre al Saló de Cent de l'Ajuntament. L'Abbé Pierre va dir que aquest premi pertany als membres dels grups Drapaires

d'Emmaús presents a 37 països: «Reivindico els veritables herois de cada dia que no són coneguts. Dels milions de persones que han viscut en aquest planeta hi ha molts sants anònims i no sols els que apareixen al calendari», va dir el fundador dels Drapaires d'Emmaús.

L'Abbé Pierre, en la seva al·locució, va manifestar el desig que «els polítics es passegin més d'incògnit pels barris pobres de la ciutat i en tornar al seu despatx ordenin el que hagin d'ordenar, de la mateixa manera com quan van a l'òpera i veuen unes cortines que estan en mal estat, en tornar ordenen que es canviïn immediatament».

Més informació a pàg. 13

Avui: «Els drets dels pobles»

Text íntegre del discurs de Joan Pau II a l'Assemblea General de les Nacions Unides.

SUMARI

14 **II Jornades Socioculturals del Centre Passatge**

I **Llindar sobre la darrera carta pastoral del cardenal Martini**

IV **XVII Congrés Mundial de la UCIP: «Ètica de Pau en un món de violència»**

Editorial

Després del Congrés de Vida Religiosa

El Congrés de Vida Religiosa de Catalunya, recentment clausurat, ha deixat sobre la taula un conjunt de conclusions ben madurades, coratjoses i, alhora, realistes. Vénen a sumar-se a les del Congrés de Catequesi i a les del Concili de les diòcesis catalanes: tres esdeveniments que han activat la nostra vida eclesial en un espai de temps relativament breu. Ho han fet a nivells diversos: amb una visió global de les esglésies particulars de Catalunya i amb autoritat sinodal, el Concili; amb l'envigoriment d'un camp pastoral de primera importància, el Congrés de Catequesi; amb anhels d'actualitzar-se des de les fonts, el de la Vida Religiosa. Tres *kairós*, tanmateix, convergents, que ara arriben a la seva fase decisiva: la realització de les seves conclusions. Per a tots tres esdeveniments, comença ara l'hora de la veritat.

Els religiosos i, les religioses han estat sempre un factor de renovació de la vida cristiana. Al llarg de la història, la

pluralitat de les seves opcions ha enriquit la vida de l'Església i del món. Avui, però, ens diuen, passen per un «moment dolorós, tant pel fort descens del nombre de religiosos i religioses i per la gran manca de vocacions, com per la dificultat que experimenta la vida religiosa per connectar amb la societat». En efecte, la societat catalana, que tants serveis socials accepta i cerca d'ells, es mostra avara pel que fa a donar-los vocacions... Li manca allò, precisament, que els religiosos es proposen d'oferir-li: «Signes transparents de la transcendència de Déu, amor ple de tendresa als més pobres i necessitats».

Un valor nou de tot el ventall dels instituts religiosos és el seu esperit de col·laboració mútua: «Donem gràcies a Déu perquè a hores d'ara, tot superant antics recels i distanciaments, s'ha enfortit la col·laboració i l'amistat entre les famílies religioses presents a casa nostra». En canvi, una deficiència que lamenten és l'absència, empobridora per a

tots, de «les comunitats monàstiques i contemplatives femenines als organismes de la Unió de Religiosos (URC)». Es tracta, ben segur, d'un fet superable.

Les conclusions d'aquest Congrés, situades en el marc de la identitat religiosa, de la comunió eclesial i de la missió evangelitzadora, fan un toc d'atenció especial sobre la situació de la dona: «Les dones en general i, d'una manera especial, les religioses, han de tenir el lloc que els correspon a l'hora de prendre decisions i d'assumir responsabilitats a l'interior de la comunitat eclesial».

Cal que ajudem els religiosos i les religioses que donen la vida pel Poble de Déu. Aquest Congrés no ha d'afectar-los només a ells. Tota l'Església hem de fer-los costat. Tant de bo siguin fruit d'aquest Concili una més alta valoració de la vida religiosa —condició prèvia per al floriment vocacional— i una més «significativa comunió —inserció— dels religiosos i de les religioses amb l'Església local».

Tribuna

Capellans de cinema

Ignacio Arechaga

Director d'Acepresa

Quan a les pel·lícules d'abans apareixia un capellà, la norma és que es tractava d'un tipus compassiu i lliurat, ferm en les seves conviccions, que dedicava la seva vida a ajudar nens pobres o a donar fortalesa a famílies amb dificultats. Sigui que es tractés de Spencer Tracy a *La ciudad de los muchachos* o de Pat O'Brien a *Ángeles con caras sucias*, l'únic problema podria ser una visió massa angelical de l'home que hi havia sota la sotana. Però des de fa uns vint anys el problema sol ser més aviat el contrari.

A pel·lícules com *Monseñor* o *El Padrino III*, els alts prelats no són més que personatges corruptes. En algun cas aïllat, com a *La missió*, l'idealisme del sacerdot protagonista naufraga davant dels interessos polítics de la seva Església. Després hi ha altres tipus de films en els quals el capellà apareix retratat com un antiquat hipòcrita o un home insegur o turmentat o un rebel contra els seus superiors. *Priest (Sacerdot)*, el film britànic d'Antònia Bird, barreja aquests tres últims retrats.

Segons els canons del cine de *denúncia valenta*, el film és un catàleg de situacions. El Pare Greg, jove capellà ben plantat i inexpert, pateix el primer xoc en descobrir que l'altre sacerdot de la parròquia viu amb una dona, fent cas omís de les seves promeses de celibat. Però una passió *normal* no és prou per aquest tipus de cinema. La crisi personal del Pare Greg li arriba per partida doble. Un dia es treu l'alçacoll i fa amistat amb un home en un bar gay. Després se li planteja el problema del secret de confessió, a través del cas d'una adolescent víctima de les pràctiques incestuoses del seu pare. No sap com ajudar-la, mentre ell se sent cada cop més confús en la seva pròpia relació amb el seu amant (i després diran que l'Església està obsesionada pel sexe!).

Quan el Pare Greg busca ajuda en els seus superiors, quin tipus de gent trobarà? Si,

vostè ho ha endevinat, però reconegui que la pregunta era molt fàcil: les autoritats religioses només poden ser rigoristes, hipòcrites i insensibles, incapaces d'ajudar un sacerdot amb problemes. Sembla mentida que hagin estat capellans abans que bisbes.

Tot molt previsible. Sens dubte, el cinema pot tractar les possibles dificultats d'un sacerdot per mantenir els seus compromisos. Però si *Priest* pretén ser versemblant i equilibrat, hauria també de presentar algun altre capellà que, encara que fos en un paper secundari, se sentís satisfet amb la seva vocació. Tanmateix, Antònia Bird no gosa córrer aquest risc. A la pel·lícula no hi ha ningú semblant a un capellà normal. Tot és un catàleg de capellans rars, començant per l'alcohòlic de l'inici de la pel·lícula i acabant pel capellà vell que només s'expressa en llatí.

I és que Antònia Bird tenia una idea massa preconcebuda com per atendre els matisos. Segons explica aquests dies en entrevistes, «la pel·lícula no intenta en cap moment con-

demnar l'Església catòlica, sinó que el que fa és qüestionar el seu sistema jeràrquic, la seva hipocresia respecte al sexe i a la vida sexual dels seus sacerdots». També assegura que un dels motius que la portaren a acceptar la direcció de la pel·lícula és que «les declaracions del Papa dient que els catòlics no haurien d'usar preservatius m'ompliren de ràbia». Per tant es pot entendre que el seu ideal és que l'Església catòlica permeti obertament que hi hagi sacerdots homosexuals, sempre que usin preservatius.

Mentre l'Església no canvia, Antònia Bird no té més remei que denunciar la *hipocresia*. Però, com ha escrit Henri Hude, sovint s'oblida que hi ha dues formes d'hipocresia: «La primera consisteix en la hipocresia dels mals costums sota l'aparença de bons principis. La segona és la hipocresia de costums indefensibles que pretenen sigui com sigui fer-se passar per bons. La segona forma és el summum de la hipocresia: és l'homenatge que el vici voldria obtenir de la virtut».

A manca d'homenatge, la taquilla s'alimenta de la polèmica. El crític de *Le Monde* deia que aquesta pel·lícula s'assembla molt als telefilms que serveixen d'introducció a un debat televisat. Així que ja sabem quin serà l'aperitiu del proper debat sobre «Han de casar-se els capellans?» o «Poden ser capellans els homosexuals?».

«...sovint s'oblida que hi ha dues formes d'hipocresia: La primera consisteix en la hipocresia dels mals costums sota l'aparença de bons principis. La segona és la hipocresia de costums indefensibles que pretenen sigui com sigui fer-se passar per bons».

CATALUNYA
CRISTIANA

Director: Manuel Valls i Serra

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció: Glòria Carrizosa, Miquel Àngel Codina, Guillem Farré, Francesc Gamissans, Núria Oriol, Tomàs Puntí, David Vidal

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Collell, Miquel Estradé, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Mora, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Joan Salvador, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Jaume Reixach, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Xavier Bardulet, VIC

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Redacció, administració, publicitat i autoedició:
C/ Puiggarí 5-7, - 08014 BARCELONA - Telèfon 490 59 88,
Fax 490 20 35Impressora: Publigraf, S.A.L. Passatge Valeri Serra, 30,
08011 BARCELONA. D.L. B. 14.387/79 Tels. 454.16.30 / 17.77

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra,
Gibraltar i Portugal 9.880 Ptes.
Resta d'Europa: 20.384 Ptes.
Amèrica i Àfrica: 25.584 Ptes.
Àsia i Oceania: 36.504 Ptes.Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona
Fundadors: Mn. Joan Jarque i Jutglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

PATRONAT

President: Mons. Ricard-Maria Card. Carles i Gordó, arquebisbe de Barcelona

President per delegació: Mons. Joan Carrera i Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Altres membres: Josep-Rafael Carreras de Nadal, Ramon Casals i Lamarca, Marcel Coromines i Balletbò, Pere Fàbregues i Morlà, Marcel·li Joan i Alzinella, Josep Miró i Ardèvol, Pere Planellas i Reig, Josep Oriol Pujol i Humet, Mn. Manuel Valls i Serra, Gaspar Vilarrúbias i Codina

Secretari: Jaume Planas i Pahissa

Delegat executiu: Jaume Viñals i Rovira

Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP
MEMBRE DE L'APPEC

Onze propostes dels bisbes de l'ex-Iugoslàvia exposades al Papa

Vaticà

Per vèncer l'odi que divideix els grups ètnics

ROMA.— Convocats a Roma per Joan Pau II, els bisbes de l'ex-Iugoslàvia prengueren compromisos concrets de cara a afavorir la represa del diàleg entre les parts en conflicte en aquesta regió dels Balcans des de fa quatre anys. El Papa per la seva banda ha decidit dedicar els drets d'autor del seu llibre «*Travessant el llinar de l'esperança*» a la reconstrucció dels centenars d'esglésies destruïdes en aquesta regió d'Europa.

Els compromisos dels bisbes de l'ex-Iugoslàvia posen sobretot en evidència la necessitat de vèncer l'odi que divideix els grups ètnics.

Les 23 diòcesis dels cinc països de l'ex-Iugoslàvia estaven representades pels seus bisbes, amb l'excepció de la de Banja Luka, Mons. Komarica, que les autoritats policials retenen al seu domicili i per qui tots els participants van pregar especialment, segons informa el comunicat final.

Abordat des d'un angle estrictament pastoral, l'exàmen de la situació de les comunitats catòliques de l'ex-Iugoslàvia, després de quatre anys de guerra i «en el difícil marc del procés de pau», ha donat lloc a onze compromisos per part dels bisbes. El primer és «reforçar l'obra de reconciliació entre les persones i els grups ètnics, invitant-los a rebutjar el mite del nacionalis-

me exacerbant i cultivant un sa amor a la pàtria».

A continuació s'exposa la necessitat d'ensenyar el «perdó cristià» per guarir les ferides provocades per «l'odi antic i recent» i organitzar «les iniciatives de pregària per obtenir del Senyor la gràcia de la conversió dels cors».

En el pla interreligiós, els bisbes es comprometen a intensificar el diàleg amb els «germans ortodoxos» i estan disposats a trobar-se amb els seus bisbes. També es comprometen a «continuar els contactes amb el mutu respecte» amb els musulmans.

Altres tres compromisos es refereixen a «les obres de caritat materials i espirituals», ofertes «sense distinció de pertinença ètnica o religiosa», l'ajuda als refugiats, sigui la que sigui la seva procedència, l'ajut per aportar «agermanaments» entre les diòce-

sis i les parròquies en vista a iniciar la reconstrucció dels llocs sagrats destruïts per la guerra. Un fons especial serà creat per aquest fi, al qual el Papa destina els drets d'autor del seu llibre-entrevista *Travessant el llinar de l'esperança*.

Els dos darrers compromisos es refereixen a l'opinió pública: es tracta, per una

banda, de sensibilitzar els mitjans de comunicació de cara a una informació «més objectiva sobre la realitat d'aquests països», particularment sobre les proves i les obres de l'Església catòlica; d'altra banda, defensar el magisteri i la doctrina social de l'Església, i especialment el seu ensenyament sobre «els efectes destructors del nacionalisme i sobre l'exigència del respecte dels drets de les minories».

Els participants van agrair al Papa la seva iniciativa. També expressaren el seu reconeixement pels «esforços de la comunitat internacional i dels diferents governs presents» en vistes a establir una pau «justa, duradora i basada sobre els principis morals universalment reconeguts». (APIC)

Entre els compromisos dels bisbes hi ha l'ajut als refugiats «sense distinció ètnica o religiosa»

Amb motiu de la festa del Diwali, victòria de la llum sobre les tenebres

El Vaticà envia per primera vegada un missatge als «amics hindús»

ROMA.— Per primera vegada en la història, el Consell Pontifici per al diàleg interreligiós va enviar un missatge als «amics hindús» per la festa del Diwali, que se celebra el 23 d'octubre passat, per commemorar «la victòria de la llum sobre les tenebres, del bé sobre el mal».

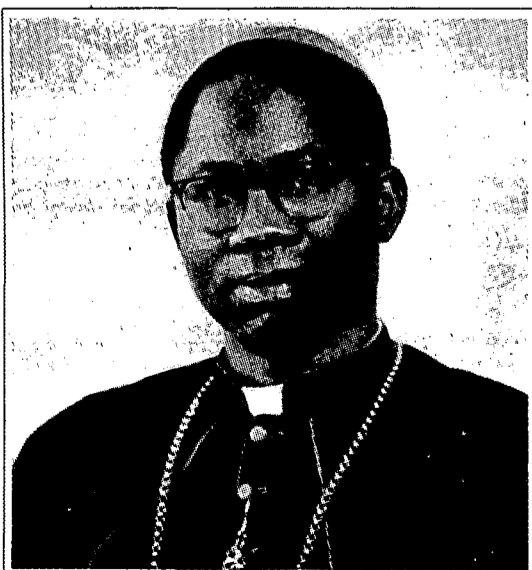
Tal com ja s'ha fet en diverses ocasions amb els missatges adreçats als musulmans i als budistes, el cardenal africà Francis Arinze, que

presideix el Consell, crida als hinduïstes «a posar seriosa atenció», com a creients, a les conseqüències nefastes de la pol·lució del planeta: «destrucció progressiva de la capa d'ozó, pol·lució de l'aire i de l'aigua, enverinament del sòl, deforestació

excessiva, possible desaparició de certes espècies vegetals i animals», sense oblidar «el perill causat per les deixalles industrials i nuclears».

Les religions s'han d'unir contra les amenaces que pesen sobre la humanitat

Segons l'Església catòlica, aquesta situació planteja «un problema moral». El cardenal Arinze assenyala els valors comuns entre l'hinduisme i la religió catòlica: l'*Ahimsa* (la no violència), la *locasamgraha* (la fraternitat universal), la *yasudhaiva kutumbakam*, (la família humana). El cardenal proposa que les religions s'uneixin per combatre una de les causes de la pol·lució, o sigui «l'hedonisme del sobreconsum», i per promoure «l'austeritat, la moderació, la disciplina i l'esperit de sacrifici». (APIC)

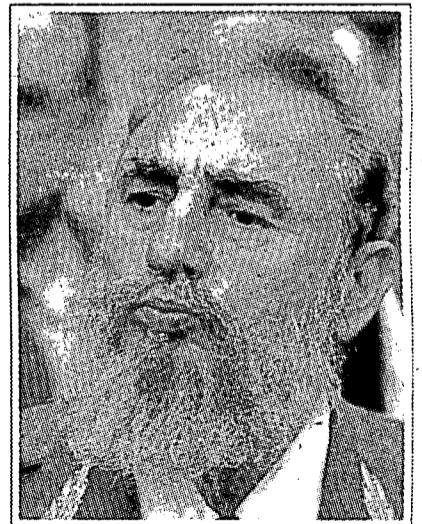
El cardenal Arinze, president del Consell Pontifici per al diàleg interreligiós

Entrevista als Estats Units

Castro: «admiro al Papa»

ROMA.— En medis vaticans ha causat sorpresa que el president cubà, Fidel Castro, admiro Joan Pau II, però temen que una eventual visita del Papa a Cuba pugui ser instrumentalitzada per augmentar les friccions entre els jerarques de l'Església catòlica i la revolució. En una entrevista concedida a la cadena televisiva americana CNN, Castro va afegir: «Admiro el Papa, penso que és una de les personalitats més brillants que l'Església ha tingut en els últims segles».

L'entrevistador americà va preguntar si Cuba estaria disposada a arribar a un pacte per obtenir dels Estats Units l'abolició de l'embargament. «No acceptarem de cap mena de condicions», va ser la resposta de Castro. (L'Avvenire)

VIATGES I PELEGRINATGES DE L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

Una manera, la més excel·lent, de preparar el nadal: anar a conèixer el país de Jesús

Pelegrinatges a TERRA SANTA

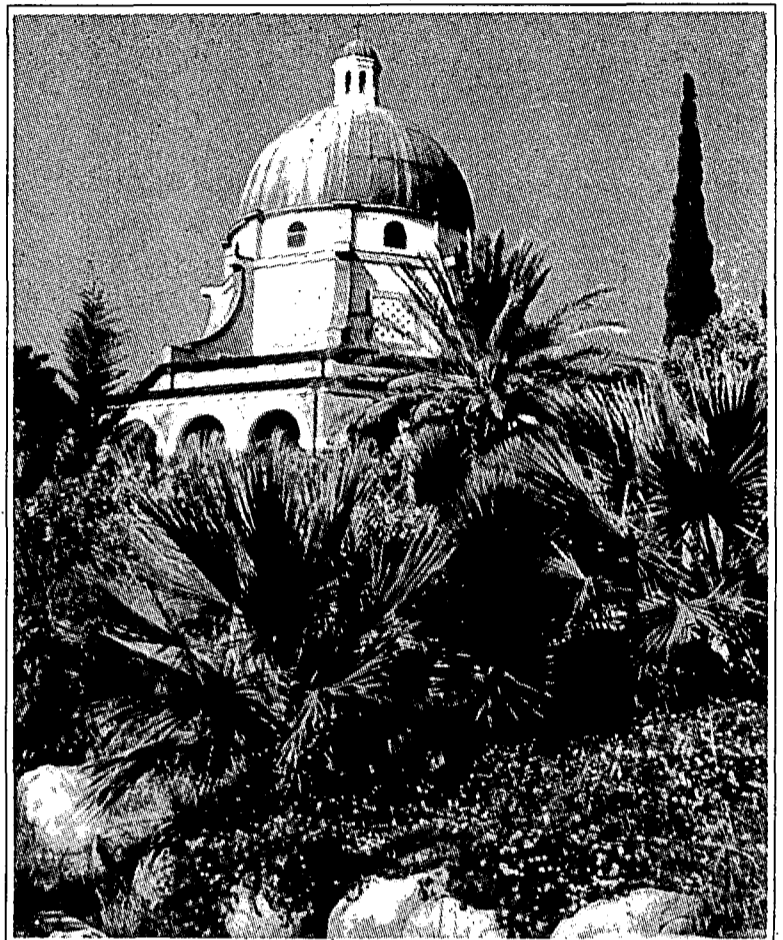
**PLACES
LIMITADES**

**Del 3 al 10 de desembre i del
27 de desembre al 5 de gener**

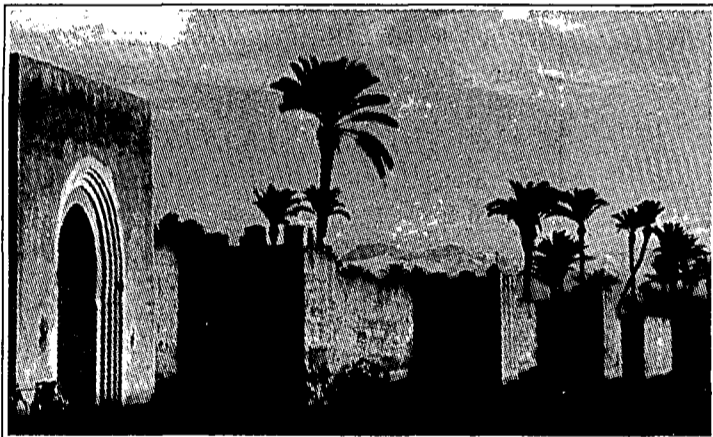
**FEU-VOS «PELEGRINS DE
LA PARAULA» VISITANT LA JUDEA I LA GALILEA:**

• JERUSALEM (sant sepulcre, via Dolorosa, cenacle, muntanya de les Oliveres, esplanada i mur occidental del Temple, etc.) i el seu entorn (Betània, Ain Karem, etc.) • BETLEM: camp dels pastors i basíliques • JERICÓ i la mar Morta • NATZARET i CAFARNAÚM, amb el llac de Tiberíades • CANÀ, el riu Jordà i el Mont Tabor • AKKO i • CESAREA MARÍTIMA, Mont Carmel, etc.

Feu del vostre viatge a Terra Santa una vivència inoblidable PASA PAS AMB EL NOU TESTAMENT, seguint les directrius i la tradició transmesa per l'Escola bíblica de Montserrat.

OBERTA LA INSCRIPCIÓ

MARROC

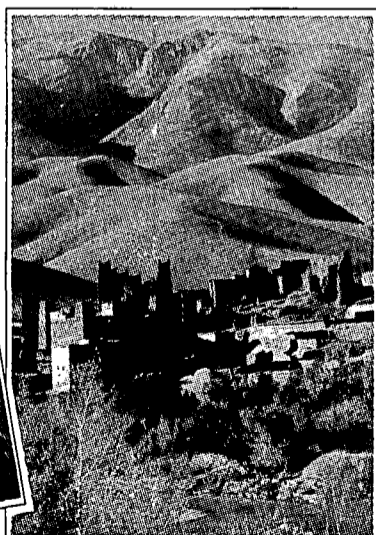
Les viles imperials i l'Atlas

Del 7 al 18 de novembre

VISITANT:

- Tànger • Menkes • Fez
- Midelt • Erfoud • Rissani
- Tinerhir • Ouarzazate
- Zagora • Vall de l'Ourika
- Marrakeix • Casablanca
- Rabat • Larache

Oberta la inscripció - Places limitades

Assistència tècnica ULTRAMAR EXPRESS

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació

AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3r. 3a. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

Uns 200 jesuïtes belgues reunits a Brussel·les

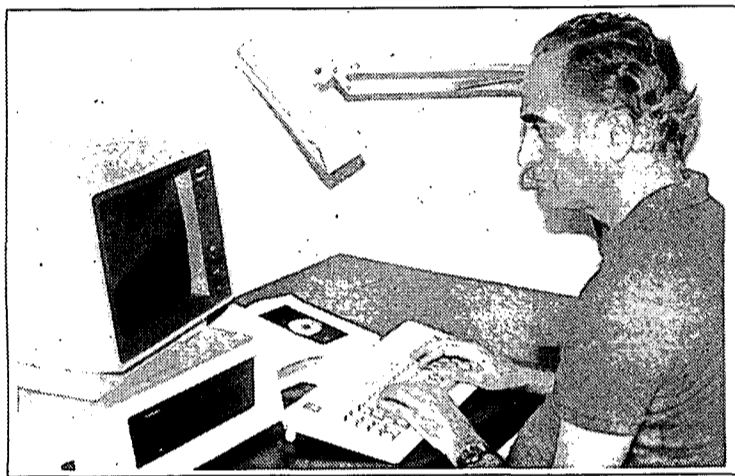
Negociar millor el «viratge cultural» de la societat mediàtica

BRUSSEL·LES.— Uns 200 jesuïtes pertanyents a la província belga meridional de la Companyia de Jesús, reunits a Brussel·les, han tractat sobre els mitjans de comunicació social i el «viratge cultural» que representen en la societat d'avui. Han estat convidats a estar presents en les «autopistes de la informació» i a superar el repte d'aquesta nova cultura que planteja noves exigències per a la missió.

La societat actual no sols és influenciada pels mitjans de comunicació; sinó que és transformada per ells. Més que mai, és «vers una nova cultura» que són conduïts els ciutadans del món, a l'hora que es construeixen les «autopistes de la informació». En obrir la diada anual de la província jesuïta, el pare Dany Dideberg, superior general dels jesuïtes de la Bèlgica francòfona, va convidar els seus confreres a mirar més de prop aquesta «nova cultura». I els va encoratjar a discernir-hi «noves exigències per a la missió», tal com recomanava a la 34 Congregació general dels Jesuïtes, clausurada a Roma la passada primavera.

Els cristians han d'estar presents en les autopistes de la informació

Amb Alain Deneef, director general del departament Multimèdia i Inforoutes de l'empresa nacional Belgacom, els religiosos han estat submergits en el punt essencial del tema. Les autopistes de la informació constitueixen una aposta per a una humanitat en «comu-

El jesuïta, Angel González i Alorda, en el seu Centre d'ordenadors a Lima (Perú)

nicació». Però, ¿la conjunció de la informàtica i del telèfon no corre el risc de donar naixença a un pitjor univers? A. Deneef no ha amagat els riscos, sinó que ha relançat la qüestió al seu auditori: aquesta no és cap raó perquè els cristians no puguin ser presents en les autopistes de la informació en lloc de malviar-se'n. ¿Per què no han d'entrar en les xarxes informàtiques per ampliar els espais, en lloc de deixar que altres les envaïxin i difondre les seves úniques aproximacions de la realitat?

I l'orador va suggerir als jesuï-

tes «que acompanyin aquesta evolució de la mateixa manera que són propers als pobres». D'altra banda, ha posat aquest consell sota el patronatge del seu fundador, Ignasi de Loiola, que va saber ser alhora present entre els malalts dels hospitals de l'època, tot aconsellant els prínceps i teòlegs de l'Església. Per la seva reflexió sobre aquest aspecte del «viratge cultural» de la societat, els jesuïtes esperen treballar per una dignitat de l'home que sigui «a major glòria de Déu», com diu la seva divisa. (CIP)

Internacional

Es retira el cardenal Zoungrana

El cardenal Paul Zoungrana, arquebisbe de Uagadugú (Burkina Faso), ha presentat la seva renúncia al govern pastoral de la diòcesi a causa de la seva edat. El cardenal Zoungrana va néixer el 1917, fou ordenat sacerdot el 1942 i con-

sagrat bisbe el 1960. El 1965 Pau VI el va nomenar cardenal, el segon de l'Àfrica. Va formar junt amb Zakarie Nikiema i Joseph Ouedraogo, tots dos morts, el primer grup de sacerdots locals de l'Església burkinabe. El cardenal Zoungrana serà substituït per Mons. Jean-Marie Untaani Compaoré, fins ara bisbe de Fada N'Gourma. (M.N.)

El govern rwandès reacciona contra un discurs del Papa

KIGALI.— Les autoritats rwandeses han reaccionat vivament contra el petit paràgraf que el papa Joan Pau II va consagrar a l'actualitat del seu país en un discurs pronunciat el passat 20 de setembre a Kenya. El Papa va fer una crida a la reconciliació dels rwandesos «davant el terrible conflicte ètnic que encara roman latent després d'haver causat tantes víctimes innocents». Les autoritats rwandeses neguen que l'enfrontament, que va causar més de mig milió de morts i que actualment obliga a l'exili uns dos milions de ciutadans, hagi tingut una base ètnica. Repliquen que la guerra va estar ocasionada per motius polítics, perquè les antigues autoritats del país van intentar eliminar una part de la població que els era contrària políticament. La Ràdio de Rwanda, quan critica el Papa, oblida que destacats membres de l'ètnia tutsi havien preparat un formidable exèrcit a Uganda per conquerir el seu país i enderrocar el Govern, majoritàriament hutu, que el poble havia elegit en eleccions democràtiques. (OFIM)

Paula Ciudad, missionera comboniana

Compartir la sort dels suruis

La germana Paula és una missionera comboniana espanyola que es troba amb els indis *suruis* (Brasil) des de fa vuit anys. Quan Paula va entrar al llogarret Amara de la línia 10, els *suruis*, amb prou feines arribaven a 250. Actualment són uns 600. Paula viu en una modesta casa, als afores de Cacoal, amb la portuguesa Lourdes, la peruana Graciela i, l'equatoriana Elisabeth. Aquesta comunitat internacional comparteix la vida i les esperances dels *suruis*.

La germana Paula diu: «Optar per viure al costat dels nens *suruis*, que són marginats, és ja un anunci d'un estil de vida que prové del propi Jesús».

IMPORTANT PUBLICACIÓ PER A LES COMUNITATS CRISTIANES DE CATALUNYA

PREGUEM AL SENYOR

Pregàries dels fidels per a totes les festes i tots els dies ferials, preparades per Mn. Pere Farnés

- Fórmules pròpies per a tots els diumenges i festes.
- Col·lectes conclusives pròpies per a cada diumenge, amb al·lusió al missatge del dia.
- Pregàries per a totes les solemnitats i festes del Calendari universal, i textos propis per a les de Catalunya.
- Formularis per a les festes de les principals famílies religioses amb cases a Catalunya.
- Breus intencions per afegir a la pregària ferial de totes les memòries obligatòries.
- Pregàries per a les misses rituals, per a les necessitats ordinàries i extraordinàries de l'Església, per als aniversaris, per diverses necessitats dels fidels i de la societat.
- Diverses celebracions de difunts.
- Peticions per afegir en determinades circumstàncies.
- Formularis breus per a les misses amb nens.
- Fórmules melòdiques per a la pregària universal.

Format: 17 x 24 cm. 479 pàgines. P.V.P.: 3.500 ptes.

—De venda a les llibreries—

EDITORIAL REGINA, S. A. Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

Ho denuncia l'associació Apoyo, guardonada amb el premi Reina Sofía 1995

Manquen alternatives per als joves amb problemes de drogoaddicció

MADRID.— L'associació juvenil Apoyo de Madrid, dedicada a l'atenció i a la reinserció de toxicòmans i coordinada pel sacerdot Javier Baeza, ha rebut el Premi Reina Sofía contra les Drogues 1995 a la tasca social, concebuda per la Creu Roja Espanyola contra la toxicomania, amb una quantia de 2.000.000 de pessetes.

L'associació Apoyo va ser creada el 1984, «quan encara no hi havia cap mena de projecte, per part de l'Administració, per atendre els nens i els joves que havien caigut en el món de les drogues», segons explica el sacerdot Javier Baeza.

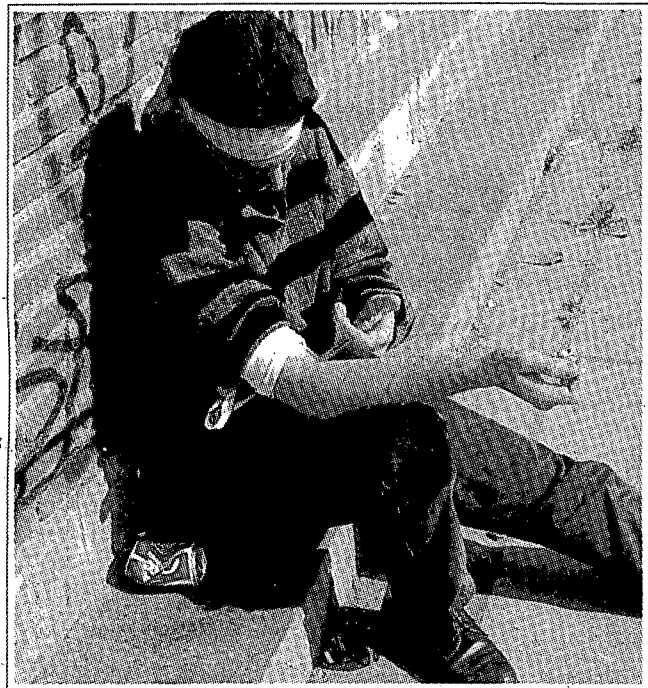
Al llarg de l'any, han passat per aquesta associació, unes 90 persones amb els problemes que comporta

aquesta addicció, com són la sida, la delinqüència i la presó, i el desarrelament de la societat. A més, mantenen dos pisos d'acollida, que «esperem que ara siguin més», afirma Baeza, el qual viu amb diversos joves en procés de reinserció.

L'associació ha fet públic un comunicat per agrair la concessió del premi i denunciar les situacions d'aquests joves en situació de marginació.

Denuncien la permanència de les llistes d'espera per accedir a tractaments de rehabilitació de les drogues; la insuficiència de recursos terapèutics per als nois de famílies amb menys recursos, o aquells que, per diverses causes acumulen diferents marginacions. Tampoc no obliden el dolor que produeix la situació dels afectats per la sida que lluiten dia a dia contra la malaltia i la dificultat per trobar sortides: pisos d'acollida, incorporació a un marc laboral o ajuda econòmica, especialment per a qui no té família ni recursos.

Per últim, criden l'atenció als polítics, instant-los «a la recerca d'alternatives a la presó, a la configuració de les penes privatives de llibertat no com a instrument de càstig, sinó orientat a la reeducació i a la reinserció i a l'articulació de mesures de suport als empresonats. (SIC)

Tindrà lloc al novembre de 1996, segons informa el Consell General de l'Educació Catòlica

Congrés sobre l'Educació de Valors

MADRID.— El Consell General de l'Educació Catòlica va presentar la setmana passada a la seu de l'episcopat el congrés L'Educació de Valors en la Perspectiva de la Nova Evangelització, que se celebrarà del 15 al 17 de novembre de 1996. En aquesta trobada, el Consell va detallar els objectius del congrés i va facilitar unes fitxes per poder-lo preparar, per grups, en les diferents associacions i diòcesis.

La comissió organitzadora explica en la seva carta de presentació que el tema de l'educació en valors en l'àmbit escolar ha estat sempre un dels objectius prioritaris de l'educació. Reconeix però,

que ara es presenta amb noves possibilitats i urgències, motiu pel qual convida a la revisió d'alguns plantejaments, que hân pogut ser vàlids i que ara requereixen actualització, i a la recerca d'estratègies que ajudin els agents de l'educació a assumir la responsabilitat que els pertoca en la complexitat de la societat actual. Així, un dels seus objectius és «col·laborar a la reflexió» i ser una oportunitat «d'aprofundir, conjuntament, en un tema de gran importància i de plena actualitat en l'Educació».

A més, «davant el buit ètic i moral, moltes organitzacions plantejen la necessitat d'una Educació en Valors en els àmbits escolars i

extraescolars». El Consell —afegeix—, que «vol sumar-se a aquesta tasca, i vol oferir originalitat, actualitat i riquesa».

El Consell aclareix que tan important és la seva celebració com la fase preparatòria. Així, s'han facilitat 7 fitxes per al treball en grups sobre els temes que es tractaran: Dades per a una radiografia de la societat actual; La nova evangelització i l'àmbit dels valors; L'aportació des de la perspectiva cristiana; L'educació en valors en el procés de personalització dels alumnes; L'educació en valors en el marc curricular i en el marc extracurricular, i Educació en valors i societat. (SIC)

Espanya

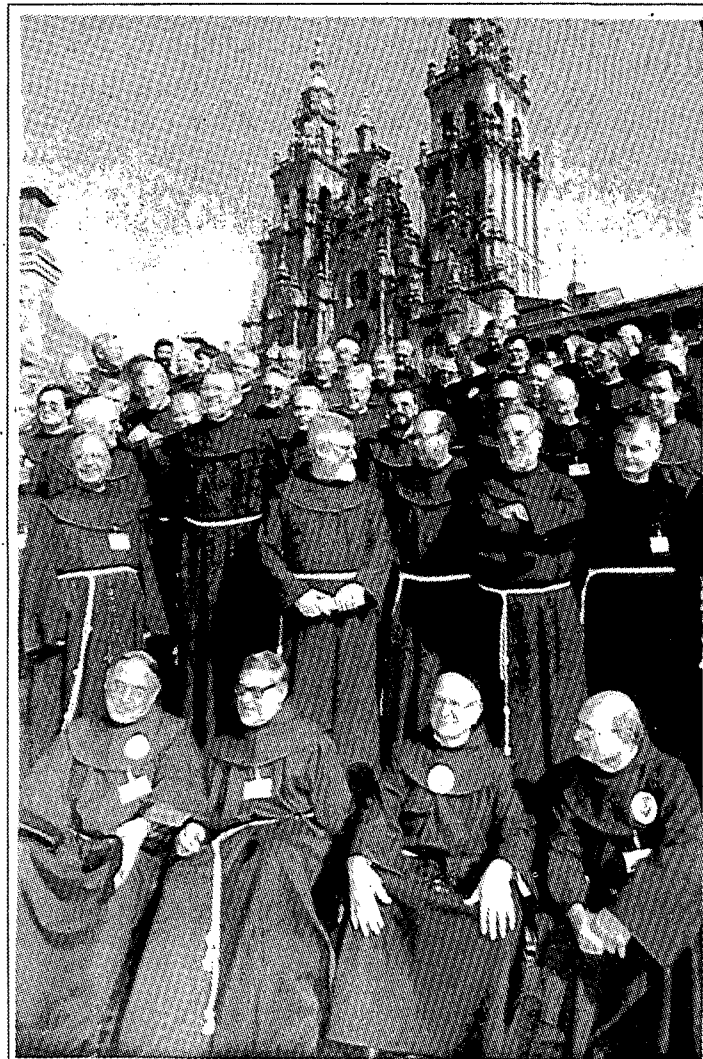
En les propostes hi podran participar no practicants o no creients

El bisbe de Mallorca inaugura el Sínode diocesà

PALMA DE MALLORCA.— En una carta pastoral datada el 10 de setembre passat, Mons. Teodor Úbeda, anunciava l'obertura del Sínode diocesà que tingué lloc el 20 d'octubre amb una solemne Eucaristia celebrada a la catedral de Palma.

En l'elaboració de les propostes, el Sr. Bisbe demana que, a més de tots els membres de l'Església diocesana, «seria convenient que hi prenguessin part també grups de persones de bona voluntat no practicants o no creients, que vulguin aportar la seva visió com un element més de reflexió». I afegeix: «En aquests grups de base s'han d'estudiar aquells aspectes que apareguin com a més importants, urgents i conflictius en aquest moment, en propostes que seran discutides en l'Assemblea Sinodal final. Cal que ens deixem convertir per l'Esperit Sant, tant personalment com comunitàriament».

L'etapa de reflexió durarà tres cursos (octubre-juliol) i s'estudiarà un d'aquests grans temes: l'evangelització, la celebració de la fe i el compartir de l'Església. L'Assemblea Sinodal final es reunirà en sessions durant els mesos d'octubre i desembre de 1998, acabats els tres anys de reflexió. «El Sínode serà un gran do de Déu per a la nostra Església», acaba dient Mons. Úbeda. (F.D.)

SANTIAGO DE COMPOSTEL·LA.— Els dies 12-15 d'aquest mes d'octubre va tenir lloc la «III Assemblea de Superiors Provincials Franciscans d'Europa», per analitzar els temes i els problemes comuns i cercar solucions compartides. Els franciscans, seguits dels jesuïtes, ocupen el segon lloc entre tots els ordes religiosos.

Durant una visita a Ràdio Estel, en el primer aniversari de l'inici de les seves emissions

Barcelona

El president Pujol dóna suport al cardenal Carles i fa una crida a l'ètica i al rigor

Tomàs Puntí

BARCELONA.—Mai no s'havien concentrat tants representants dels mitjans de comunicació als estudis de Ràdio Estel com el passat 24 d'octubre, amb motiu de la visita que va fer-hi el president de la Generalitat, Jordi Pujol, coincidint amb el primer aniversari de les seves emissions.

Ràdio Estel, emissora de l'arquebisbat de Barcelona, compta ja amb 80.000 oients diaris i ha aconseguit fer-se amb un espai propi en l'atapeït món de la radiodifusió. El seu actual director és el periodista Santiago Ramentol i hi treballen amb entusiasme un nombrós grup de voluntaris.

Abans de visitar les instal·lacions, el president Pujol es va entrevistar amb el cardenal-arquebisbe de Barcelona, doctor Ricard M. Carles. També hi eren presents els bisbes auxiliars de Barcelona, doctors Joan Carrera i Joan Enric Vives.

El president Pujol i el cardenal Carles van ser entrevistats conjuntament en un programa de l'emissora per parlar de la vessant humana i ètica de la política.

En aquesta entrevista, el president Pujol

D'esquerra a dreta, Santiago Ramentol, director de Ràdio Estel; Cardenal Ricard M. Carles; M. H. Sr. Jordi Pujol i el bisbe auxiliar de Barcelona, Mons. Joan Carrera (Foto: Sílvia Rodríguez)

va manifestar la seva adhesió al cardenal-arquebisbe de Barcelona després de l'aparició de determinades informacions provinents d'Itàlia que l'implicaven en una suposada xarxa de blanqueig de diners. Va lamentar també que des de determinats sectors —ja siguin jutges, fiscals o policia-

d'Itàlia—, s'hagi fet arribar als mitjans de comunicació, amb lleugeresa i manca d'ètica, una informació que hauria de ser reservada. El president va remarcar que una investida contra un cardenal no és una cosa només personal, sinó que va dirigida contra tota la institució.

El cardenal Carles va agrair les mostres de suport del president Pujol, dels bisbes de Catalunya i de moltes persones que se li han adreçat en els darrers dies. També va explicar que, fins i tot, un fiscal italià li havia manifestat la seva indignació per les notícies malèvols aparegudes a determinats mitjans de comunicació espanyols.

El cardenal Carles, en referir-se al paper dels mitjans de comunicació, va destacar que són una de les expressions i manifestacions actuals més fortes de la cultura. «La cultural ambiental —va afegir— entra molt a dins de l'esperit de l'home i els mitjans condicionen i estructuren famílies, escales de valors i comportaments del jovent».

Pel seu cantó, el president Pujol va demanar una reflexió sobre política informativa en general i va demanar que els mitjans, que són molt poderosos i juguen un paper molt essencial, s'ajustin a unes normes ètiques.

El president Pujol i el cardenal Carles van coincidir a fer una crida a l'ètica i al rigor en tots els aspectes de la vida social, especialment adreçada a aquelles persones que ocupen càrrecs de responsabilitat.

ARXIDIÒCESI DE BARCELONA

II JORNADA DIOCESANA

«VERS EL TERCER MIL·LENNI»

12 DE NOVEMBRE

El cardenal Carles convida a tots els diocesans de Barcelona a retrobar-se en la joia de la comunió, celebrant junts l'eucaristia. S'ha escollit com a tema la carta del Papa «Vers el Tercer Mil·lenni». Es tracta de llegir i reflexionar els ensenyaments que Joan Pau II proposa en vista a l'any 2.000. La Jornada d'enguany ajudarà així a preparar adequadament el segon mil·lenni del naixement de Nostre Senyor Jesucrist.

PROGRAMA: 10.30 Acol·lida a les famílies.

11.00 Festival Musical i de Testimoni:
Xavier Morlans i Luís Alfredo.
Grup KAIROI.
Escolania.

12.00 Eucaristia solemne.
Presidida pel cardenal Carles
i concelebrada pels bisbes
auxiliars i sacerdots de la
diòcesi de Barcelona.

13.30 Final de la Jornada amb la
benedicció i paraules de
Joan Pau II.

Col·laboren en l'acte Ràdio Estel i Catalunya
Cristiana.

TOTS AL PALAU SANT JORDI DE MONTJUÏC!

Lleida

IX Jornada diocesana de Vida Creixent

Jaume Montaña

LLEIDA.— Al Col·legi Episcopal va tenir lloc la IX Jornada diocesana de Vida Creixent amb el lema: *Valors Humans i Cristians*.

L'assistència va ser superior al centenar de persones. Fermí Tomàs, diaca permanent i vice-consiliari diocesà del Moviment va dirigir la pregària comunitària i Mn. Martí, consiliari diocesà, va orientar la meditació. El plat fort va ser l'exposició del tema *Valors Humans i Transcendents* a càrrec de Mn. Bonaventura Pelegrí, delegat diocesà de Pastoral d'Adults. En absència del bisbe de Lleida, Ramon Malla, va presidir la concelebració eucarística Mn. Josep Llanas, vicari general de la diòcesi.

Tarragona

Els bisbes de Catalunya donen suport al cardenal Carles c.c.

Els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense, mitjançant el seu secretari general, han fet pública una nota en què manifesten la seva plena adhesió al Sr. cardenal-arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles, alhora que protesten «pel tractament calumniós que ha sofert amb motiu d'una falsa acusació, feta de forma ambigua i sense cap dada concreta». Els bisbes lamenten que es publiquin aquest tipus de notícies «que lesionen la dignitat i la fama de les persones, tan necessàries per a una convivència justa i harmoniosa».

D'altra banda, la Junta del Col·legi de Rectors de la ciutat de Barcelona també ha lamentat profundament «la campanya contra l'honorabilitat del nostre cardenal arquebisbe Ricard M. Carles». En la seva nota els rectors han manifestat que «en un temps en què tant es parla de la defensa de la dignitat i dels drets de cadascú, trobem totalment inexcusable la facilitat amb què, contra tota ètica professional, es vulnera la bona fama de les persones adduint quasi bé sempre indicis que no tenen cap mena de valor».

TELÈFON DE LA SALUT MENTAL
FUNDACIÓ NOU CAMÍ

Psicotelèfon
(93) 427 44 22

Barcelona

Organitzada per la delegació de Pastoral Universitària

Trobada d'universitaris amb el Dr. Carles

BARCELONA.— El passat 19 d'octubre va tenir lloc a la capella de la Universitat Central de Barcelona la Trobada d'universitaris amb el cardenal Ricard M. Carles, corresponent al nou curs acadèmic 1995-1996, organitzada per la delegació de Pastoral Universitària. El lema de l'encontre era: «Escolta de gust tota Paraula que ve de Déu».

Miquel Àngel Codina

«Cal que incorporem els nostres ideals cristians en les diverses accions quotidianes que duem a terme; com, per exemple, l'estudi, l'ensenyament, la pastoral, la família o el grup d'amics», va manifestar al començament de l'acte un portaveu de la delegació de Pastoral Universitària, en representació de tot el col·lectiu d'universitaris. «Això seria símptoma de la nostra maduresa cristiana», va afegir.

Monsenyor Ricard M. Carles va presidir l'eucaristia, concelebrada per quatre sacerdots, i va afirmar que la disciplina és un tret fonamental a la vida de tot estudiant i de tot cristià i va posar l'èmfasi en la «disciplina interior que acull la voluntat de Déu». També va parlar d'uns altres factors cabdals per l'assoliment de resultats positius, tant en el rendiment de l'estudi com en el nodriment de la fe, com són la fortalesa, el sofriment i el temps. El cardenal va esmentar dos tipus diferents de temps: d'una banda, el lineal, que es pot comptabilitzar en segons, minuts, hores, o dies

per exemple, i de l'altra, l'exponencial, que no es pot mesurar i que es caracteritza per la seva intensitat. És a dir, quantitat i qualitat temporals, agermanades, són imprescindibles perquè es puguin recollir els fruits del bon treball realitzat. «Els fruits de l'Esperit —tal com va assenyalar el prelat— són l'amor, la joia, la pau, la bondat i la grandesa d'ànima».

Tant l'esforç físic, l'intel·lectual com l'espiritual revelen la senzillesa de l'ésser humà, una qualitat essencial. «Un cor senzill —va dir el

Dr. Carles— és un cor no complicat, net i transparent. Els cors nets veuran Déu. Demaneu-li que us doni un cor senzill i immaculat». Per cercar la Paraula de Déu, cal «estimar Jesús amb tot el cor, tota l'ànima, tota la força i tot l'Esperit», va proclamar l'arquebisbe.

En concloure, va recordar a tots els assistents que la segona trobada diocesana tindrà lloc el diumenge 12 de novembre al matí al Palau Sant Jordi de Montjuïc de Barcelona.

El Dr. Carles va presidir l'eucaristia de la trobada d'universitaris

Girona

Jornades estatals de Justícia i Pau, 1995

ARBÚCIES.— «En última instància, tots els vols són el vol de l'Esperit». Aquest pensament és de Casaldàliga i va servir de melodia de fons de la trobada que va tenir lloc els dies 13, 14 i 15 d'octubre a l'acollidor Casal de la Pau, d'Arbúcies.

Jaume Reixach

Una vegada més, la diòcesi de Girona es converteix en centre d'operacions d'aquest moviment d'Església que es caracteritza pel seu afany d'incidir en la societat i per la seva vocació de treballar a favor dels drets humans.

Dissabte al matí van començar les jornades. Recepció. Benvinguda i les Jornades es van iniciar amb l'Informe dels Secretariats i amb la reunió de les Comissions. Després d'una posada en comú hi va haver el dinar. El bisbe Jaume s'hi va fer present. A la tarda, acte cultural a la població d'Arbúcies. A mitja tarda, una conferència debat, a càrrec de M. Dolores Oller. Tema?, *Davant una*

democràcia de baixa intensitat. I al vespre, sopar popular amb la gent d'Arbúcies, rubricat amb la projecció de viatges i d'experiències solidàries d'alguns Secretariats de Justícia i Pau. La gent d'Arbúcies van poder comprovar que a l'Església hi ha molts, i diversos, nivells de treball apostòlic.

El segon dia de les Jornades, el 15 d'octubre, es va desenvolupar mentre escric aquests ratlles de ressenya. Des de les 10 del matí es va dur a terme una Taula rodona acompanyada de debat. Tema?, *Les institucions públiques i les ONGS*. Els ponents van ser: Joan Gomis, director de Justícia i Pau de Barcelona; Jaume Soler, alcalde d'Arbúcies i secretari del Fons Català de Cooperació i Desenvolupament; i Rodolfo Izar, capellà navarrès expulsat de Chiapas. A la tarda, es va fer la clausura amb una valoració global de les Jornades i la lectura dels compromisos adquirits i es va celebrar l'eucaristia, presidida per Mn. Enric Sala, delegat episcopal d'Apostolat Seglar.

En una propera crònica us oferiré les conclusions d'aquestes Jornades Estatals de Justícia i Pau.

Carta Dominical

RICARD M. CARLES

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

¿Val més romandre culpables?

La setmana passada em vaig referir a la necessitat que tenim de conversió. Però —s'ho pregunta força gent del nostre temps—, ¿és que tenim realment necessitat de ser salvats? Es diu sovint que l'home d'avui viu amb despreocupació per la salvació. La paraula mateixa ha quedat devaluada als seus ulls. La satisfacció de molts dels seus desigs sembla com si li barrés els horitzons de la seva existència, més enllà de la fruïció immediata del present. Ara bé, en el fons, la qüestió de la salvació és per nosaltres tan ineludible com la qüestió de Déu.

I és que es tracta de la possibilitat d'arribar a Déu, oberta per ell a tothom. I de la possibilitat de rebutjar-lo, per part de qui ho vulgui fer. Impressiona el rebuig de salvació que han formulat alguns, amb frases terribles com aquestes del filòsof de l'escola logicista de Marburg, Eduard von Hartmann: «Una vegada hom ha carregat amb la pròpia culpa, no és possible deixar-se-la treure sense negar-se un mateix. El culpable té dret a suportar la pròpia culpa. Ha de rebutjar la redempció de fora. Amb la culpa (en penedir-se'n) menysprea la més gran acció moral, la seva condició humana... De fet, la redempció desemancipa l'home, li suggereix la renúncia a la seva llibertat.» La condemna, ¿seria no renunciar a aquesta falsa llibertat?

Tot i això, el camí autèntic consisteix en el coneixement, el re-coneixement i el rebuig de la pròpia culpa amb el retorn a Déu. Només arribem al coneixement del bé en la mesura que el realitzem; o bé quan ens prohibim el mal, i, si ja l'hem comès, tan bon punt ens en penedim.

La falsa autonomia de l'home és molt propera a la impossibilitat demoníaca de la conversió (Pieper), exposada per exemple per Nietzsche a *La gaia ciència*: «Val més romandre culpable que no pas pagar amb una moneda que no duu la nostra imatge; així ho vol la nostra sobirania.» N'hi ha molts, ara, que no és que s'estimin més romandre culpables, sinó que neguen la culpa, neguen el pecat, diuen que no són sinó prejudicis.

Ara bé, la nostra, d'imatge, és una imatge desfigurada, però de Déu: «segons la seva imatge i semblança». Desfigurada, però de Crist: «fills en el Fill», en qui de tot cor ens voldríem transformar.

No volem tenir pas l'orgull, la satisfacció boja de no penedir-nos. Preferim l'esforç joios del penediment, que ens porta a la reconciliació amb el Pare.

Els creients sabem que la decisió de l'home, també en relació amb el mal, pot ser definitiva, però que no ho és d'ella mateixa. És possible la rectificació. És possible el perdó, perquè és possible el penediment. I tots dos són un do de Déu, no tan sols el perdó.

Són un do de Déu perquè «la paciència de Déu és la vostra salvació». Ell és pacient, perquè coneix la nostra debilitat i la seva bondat és infinita. «No hem de permetre que aquest sentiment ens abandoni, encara que deixi de ressonar en nosaltres la veu que ens diu en el silenci interior: "Tu em pertanyes, i no et deixaré anar"» (Julien Green).

Tortosa

El XX curset de catequesi va fer una crida a la formació permanent

J. Blanc i Bahima

TORTOSA.— «Fes obra d'evangelitzar, compleix bé el teu ministeri», aquesta recomanació de Pau a Timoteu va presidir l'acte d'apertura del XX curset diocesà de Catequesi que es va celebrar al seminari de la ciutat.

Monsenyor Lluís Martínez i Sistach va fer una crida als assistents: «Vosaltres fent de catequistes acompliu l'objectiu diocesà de la corresponsabilitat. Feu que l'Església tingui un rostre de poble de Déu participatiu i dinàmic». I va afegir: «La vostra catequesi ha de ser íntegra. Necessiteu una formació i preparació permanent, tal com diu el Concili Provincial Tarraconense. Us hi encoratjo a tots: delegació, sacerdots i catequistes».

M. Teresa Llach, ex-secretària general del Secretariat Interdiocesà de Catalunya i les Illes (SIC), va concretar

unes pistes de formació. Va presentar la Pedagogia de Déu com el paradigma emblemàtic del bon catequista. La conferenciant va dir: «Déu entra en la Història tot revelant-se a un poble que viu immers en un temps, una geografia i una cultura concretes. Aquesta historicitat suposa un procés lent de creixement perfectiu. Tanmateix el catequista ha de seguir aquest estil diví».

Els 220 cursetistes procedien majoritàriament de la diòcesi i van treballar sota les directrius d'una vintena de professors. Els cursets més sol·licitats van ser el de Postcomunió i el de Dinàmica de Grups per a la Confirmació i la Postconfirmació.

Pel que fa a passades edicions, van assistir-hi 30 persones menys, ja que les parròquies van fer-ne una pre-selecció i els adolescents no es van matricular. Ha crescut la qualitat en atenció,

receptivitat i estil de lleure. Més del 50% eren repetidors i gent entre els 25 i els 60 anys, la resta joves entre els 18 i els 25 anys. Com és habitual, el sexe femení era majoritari. Les novícies de la Consolació i els seminaristes representaven el llevat consagrat.

D'entre les actuacions artístiques que es van presentar destaquem el sainet, representat pel grup escènic parroquial de Benicarló, i la creativitat dels joves artistes improvisats que ens van obsequiar amb una mena de *Ruta del Bacallao*.

La missa de cloenda, concelebrada per dotze sacerdots i presidida pel bisbe Lluís, va ser rica en signes dels diversos tallers, en cants, festes i es va fer una col·lecta per Bòsnia i una homilia en to meditatiu. Tant el prelat com el delegat de Catequesi van insistir en la conveniència de continuar la formació permanent durant el curs.

Ha mort Mn. Perulles

J.B.B.

BATEA.— Mn. Perulles era una institució a la Terra Alta i al Priorat, comarques que va servir des de l'any 1939. Ordenat l'any 1930 com a membre de la Germandat d'Operaris diocesans del beat Mn. Sol, va estar sempre unit espiritualment al seu germà Antoni, un dels operaris màrtirs de l'any 1936. És significativa aquesta frase del difunt: «Quan vegi a Roma el meu germà beatificat pel Papa, aleshores ja em podré morir». I just ho va fer al cap de pocs dies als 91 anys. Va ser un gran devot de la Mare de Déu i era venerat com l'avi que estima i pastoreja a la manera tradicional.

Pla Pastoral de la diòcesi 1995-1996

TORTOSA.— En el pròleg del Pla Pastoral diocesà del curs 1995-1996 el bisbe Lluís Martínez i Sistach escriu: «Com sabeu, inclou dos objectius generals prioritaris: la corresponsabilitat dels laics i la pastoral de joventut. Són dos objectius que s'han escollit amb la col·laboració del Consell Presbiteral i del Consell Pastoral diocesà. En la seva realització hem de tenir molt present les disposicions del nostre Sínode tortosí i les resolucions del Concili Provincial Tarraconense. Tots tenim una responsabilitat en l'aplicació d'aquests doncs que Déu ens ha donat en l'acabament del segle XX i en la preparació al Jubileu que el Papa ens proposa amb motiu del tercer mil·lenni que s'acosta».

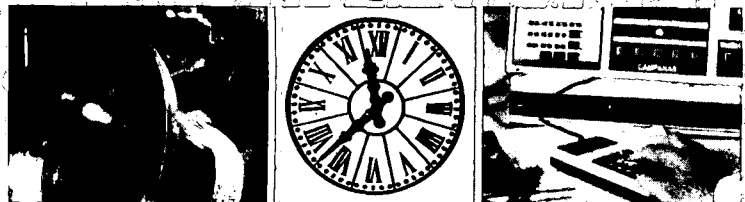
ROCAFER

FUSIÓ D'ARTESANIA I TECNOLOGIA

Campanes
i
Relotges
públics

Electrificació
de
Campanars

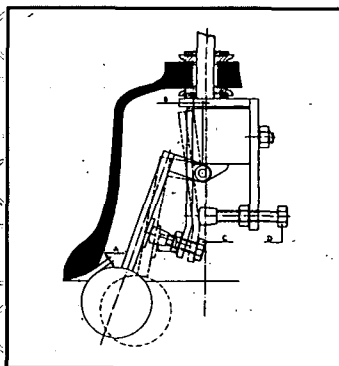
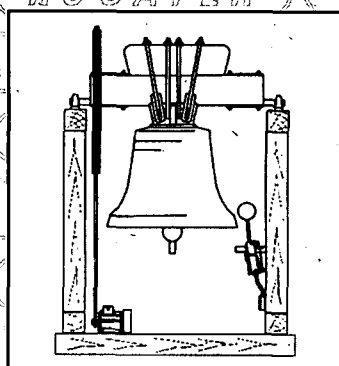
GARANTIA
10
anys
EN
CAMPANES

ACTUALITZI EL SEU CAMPANAR

EQUIPS PER VOLTAR, BRANDAR I REPICAR
PROGRAMES ESPECIALS PER A TOCS A ELECCIÓ
CENTRALS HORÀRIES, TOCS PROPIS D'ESGLÉSIA

L'HORA I ELS TOCS CLÀSSICS DE LES CAMPANES AMB LA TECNOLOGIA MÉS ACTUAL

- Electrificació de campanes
- Esferes i rellotges públics
- Centraletes amb els tocs propis de l'església: àngelus, missa, festa i difunts
- Rellotge patró per la programació de quarts i hores
- Programació personalitzada per als tocs propis de la seva parròquia
- Volteig i brandar real o simulat
- Fosa de campanes noves i carillons
- Jous de fusta de roure i metàl·lics
- Campanes afinades amb nota i inscripció a elecció
- Sincronització via ràdio

Real Eijsbouts

BELL'S FOUNDRY (HOLLAND)

RIFER
CAMPANES I RELLOTGES (GIRONA)

Instal·lació i servei tècnic permanent
a totes les províncies

ROCAFER

NOVES TECNOLOGIES DEL SO

30 ANYS
AL SEU SERVEI
DIA A DIA

Pg. Fabra i Puig, 39, Àtic 2.ª • Tels.: 311 72 01 - 311 94 49 • Fax: 311 75 61 • 08030 Barcelona

Solsona

La llavor d'ahir, espiga

Mn. Adolf Pujol, una vocació tardana

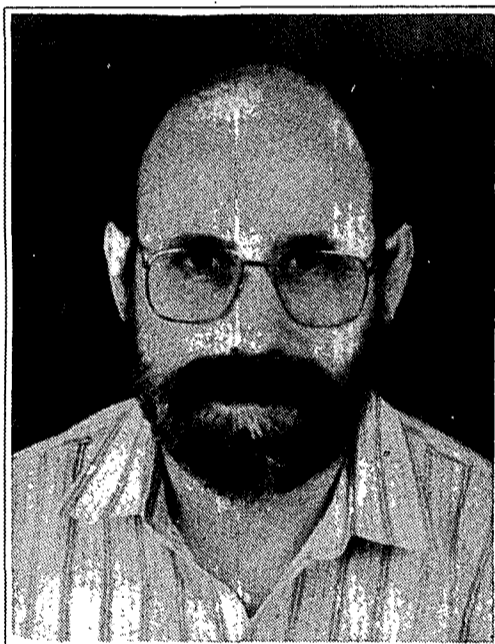
Lluís Badia i Torras

EL GUIXARÓ— En aquest tranquil veïnat del peu del Llobregat, ahir activa colònia fabril, ha vingut a cantar missa després de ser ordenat prevere per l'arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles, el «jove mossèn» de 50 anys, fill d'aquestes terres solsonines, Adolf Pujol: «Sentint-me cridat —explica—, crec que encara ara puc fer un bé a l'Església exercint la feina específica de capellà. Em sento joiós de recollir la torxa del meu germà Simeó, sacerdot mort l'any 1979 a Balsareny, a l'edat de 50 anys».

Els seus germans, Josep i Pilar, i un bon nombre de parents i amics van acompanyar-lo a l'eucaristia. Van voler concelebrar amb ell, el rector de la parròquia d'El Guixaró, Mn. Juli Canut, i Mn. Antoni Guixé, també fill d'aquest veïnat i rector de Balsareny, on Mn. Simeó Pujol va morir a conseqüència d'un dissortat accident. Es van fer diverses ofrenes i records i un besamans molt respectuós i enfevorit. Bo i felicitant cordialment el nou sacerdot, que incardinat a Barcelona ha estat nomenat vicari de Capellades (Anoia), hem volgut conversar amb ell perquè ens expliqués per quina raó als 50 anys ha demanat l'ordenació sacerdotal.

Mn. Adolf explica amb amabilitat que «És la certesa que el Senyor em cridava a donar-li els anys de vida que tingui a bé concedir-me. Encara que és una crida que em ve de petit. Als 12 anys vaig anar a

estudiar al seminari de Solsona fins als 18. Després va semblar que era convenient i millor que em preparés per a la vida matrimonial. Vaig aprendre l'ofici de pastisser. La realització matrimonial no arribava i sovint sentia la crida del ministeri ordenat. Va ser el Nadal de 1987, Any Marià, quan vaig dir un sí incondicional al Senyor com el de Maria, convençut que si em cridava m'ajudaria a vèncer tots els obstacles i les pors. El Senyor m'ha ajudat com també la seva Mare, l'Església i la meua família i amics. I ja ho veieu, capellà als 50 anys amb molt il·lusionat, com si en tingués 25, tal volta sense tanta marxa, però amb ganes de servir l'Església

Mn. Adolf Pujol se sent molt il·lusionat davant la seva tasca

i estimar-la, per anunciar el Crist —la Pau, l'Esperança, l'Amor— als homes».

En preguntar-li per la manca de sacerdots i vocacions consagrades a Catalunya Mn. Pujol opina: «És un fet gravíssim, sobretot per allò que revela. És una conseqüència lògica d'una crisi generalitzada de l'Església que no acaba de reeixir en la vivència de les grans conclusions renovadores del Concili Vaticà II que pretenia i continua pretenent oferir al món d'avui la Paraula Encarnada, Crucificada i Ressuscitada de Jesucrist. No és gens fàcil a l'Església de transmetre la Bona Notícia, mira de fer-ho a través de Sinodes, Concilis, com el que s'ha celebrat recentment a casa nostra, i de tot tipus d'activitats pastorals. Procura que aquesta Paraula il·lumini el món». I afegeix Adolf Pujol amb èmfasi: «Ser cristià és enamorar-se de Jesucrist i seguir-lo. A partir d'aquí hom està disposat a deixar-ho tot i això donarà el seu fruit».

Mn. Adolf recorda amb nostàlgia la Federació de Joves Cristians de Catalunya, de la qual havia format part el seu pare, i assegura que ha influït en la formació de la seva consciència cristiana, quan va militar de jove a la JOC i d'adult a l'ACO. «Ara influeix en el meu desig ardent de continuar treballant per un món just, des del meu ministeri sacerdotal, perquè cada persona se senti protagonista, lliure i solidària».

Fets i criteris

RAMON TORRELLA CASCANTE

Arquebisbe de Tarragona i Primat

El sentit democràtic de la política

Una societat que realment vulgui definir-se com a democràtica ha de presentar espai vital a la persona perquè ella sigui el subjecte, el fonament i la finalitat de la vida social.

La societat que és democràtica constitueix un poble que viu de la plenitud del conjunt de persones conscients de la seva pròpia responsabilitat i de les seves pròpies conviccions.

Plantejada així la naturalesa de la societat, aleshores parlem d'un poble en el qual el ciutadà sent consciència de la pròpia responsabilitat, dels seus deures, de la seva pròpia llibertat, unida al respecte de la dels altres.

Si el conjunt dels ciutadans no té consciència de poble i s'identifica amb una multitud amorfa que en general anomenem massa, aleshores podem dir que ens trobem davant el principal enemic de la veritable democràcia i del seu ideal de llibertat i d'igualtat.

És molt important que tots els ciutadans tinguin clar el concepte de poble i el de massa quan es parla de la societat. Tota l'activitat política ha d'estar orientada a fer créixer la societat com a poble i a lluitar contra els corrents i les tendències disgregadores que voldrien convertir la societat en una multitud amorfa que es pot moure des de l'exterior com una màquina fàcilment manipulable.

El centre de gravetat d'una veritable democràcia es troba en la representació popular i, en conseqüència, té la màxima importància la qüestió de la formació moral, de la capacitat pràctica i de la competència intel·lectual dels responsables que són elegits.

Aquestes consideracions —i altres que podríem afegir— ens fan veure la importància d'actuar en les eleccions conforme a la pròpia consciència.

Han d'existir motius molt seriosos per a justificar l'abstenció: Hem de pensar que abstenir-se és, de fet, prendre posició. No podem donar el nostre vot a la lleugera. Tots hem de fer un esforç d'informació.

No podem ignorar la influència de la política en els diferents àmbits de la nostra societat: família, educació, economia, relacions socials, etc.

Finalment, respectem les opinions dels altres, siguin quines siguin, perquè el sentit democràtic significa reconèixer la llibertat d'opció i de decisió.

Tarragona

Inauguració del curs de l'Institut de Teologia

C.C.

TARRAGONA.— Presidida per monsenyor Ramon Torrella, va tenir lloc el 19 d'octubre a la sala d'actes del Seminari Pontifici de Tarragona, la inauguració del curs acadèmic 1995-1996 de l'Institut de Teologia. També van ser-hi presents la vice-rectora de la Universitat Rovira i Virgili i el degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, així com Mn. Miquel Barbarà, vicari episcopal.

Va pronunciar la lliçó inaugural el Dr. Lluís Duch, monjo de Montserrat, que va versar sobre el tema *La pregunta religiosa avui*. La seva intervenció, profunda, documentada i alhora amena, va ser seguida amb atenció pel públic assistent. El conferenciant va ser presentat per Mn. Armand Puig, director

de l'Institut de Teologia, el qual va exposar les perspectives de futur del centre, remarcant que enguany s'ha assolit una xifra rècord de matriculació d'alumnes, gairabé un centenar.

Per la seva banda, l'arquebisbe Torrella va declarar inaugurat el curs amb un breu parlament, en el qual va encoratjar tothom, professors i alumnes, a prosseguir en la recerca de Déu.

En aquesta mateixa sessió acadèmica Mn. Joan Magí, president de l'Associació Bíblica de Catalunya, va presentar el Nou Testament en edició trilingüe (català, grec i llatí), que ha editat aquesta entitat científica.

L'acte es va cloure amb un breu concert a càrrec del trio Concertare que va interpretar obres de Stamitz, Haydn i Mozart.

A Montserrat i a Esparreguera, amb més de 1.500 participants

Barcelona

Cloenda multitudinària del Congrés de Vida Religiosa de Catalunya

MONTSERRAT.— Més de 1.500 religiosos i religioses van participar el diumenge 22 d'octubre, en els actes de la clausura del Congrés de Religiosos de Catalunya, del qual «C.C.» n'ha donat una informació puntual. Al matí, va tenir lloc a la basílica de Montserrat una Eucaristia concelebrada, i a la tarda, a Esparreguera una trobada festiva.

Francesc Gamissans

A tres quarts d'onze, davant les portes de la basílica montserratina, el pare abat, Sebastià Bardollet, va adreçar unes paraules de benvinguda als assistents i va demanar a la Mare de Déu que beneís tots els esforços que s'han fet durant els dos anys llargs del Congrés. En acabar, tota la gran comitiva va entrar al temple cantant el *Virolai*.

Concelebren un centenar de sacerdots

A les 11 en punt, ocupaven el presbiteri de l'església un centenar de sacerdots per concelebrar l'Eucaristia, la qual fou presidida per l'arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard M. Carles, acompanyat dels bisbes de Lleida, Tortosa i Vic, pel pare abat de Montserrat i un grup de provincials religiosos de Catalunya. El temple estava ple de gom a gom, fins i tot, les capelles laterals.

El silenci, l'esperit de pregària, els cants i la llum oferien un bell espectacle religiós. Les admonicions, les lectures bíbliques i la pregària dels fidels, tot feia referència a la vida consagrada.

«La revitalització de les vostres vides personals i comunitàries són un regal per a les nostres Esglésies», va començar dient Mons. Carles en la seva homília. «L'Església us necessita convertits, sants i actius». Seguidament, el cardenal va fer un breu comentari a les propostes i al document final del Congrés. «Estimeu tota autoritat en l'Església com un servei que afavoreix la responsabilitat i és vincle d'unió. Treballem per escampar més i més l'anunci de l'Evangeli a aquells que encara no el coneixen. Continueu sent signes transparents de la transcendència de Déu i comuniquem el seu amor ple de tendresa als més pobres i necessitats». Sobre el gest d'inculturació, el cardenal digué: «Estimeu la nostra

terra, Catalunya, la seva manera de ser, la seva llengua i la seva gent, la que és de fora i la nascuda aquí». Va acabar donant gràcies a Déu i a Santa Maria de Montserrat. «Que portin a bon port aquest camí del Congrés en bé de tot Catalunya, de l'Església universal-catòlica i del món sencer al qual serviu».

En l'acte de les ofrenes es van presentar símbols de la vida consagrada, entre ells, uns retalls de paper dels pensaments més importants de les propostes i el document final. Acabada la celebració, novament es va entonar a una sola veu el *Virolai*.

Moments després es podia veure a l'esplanada de Montserrat centenars de frares i monges que compartien la joia de la trobada, abrigats tots amb una bufanda amb l'anagrama de colors del Congrés: groc i vermell.

Trobada festiva a Esparreguera

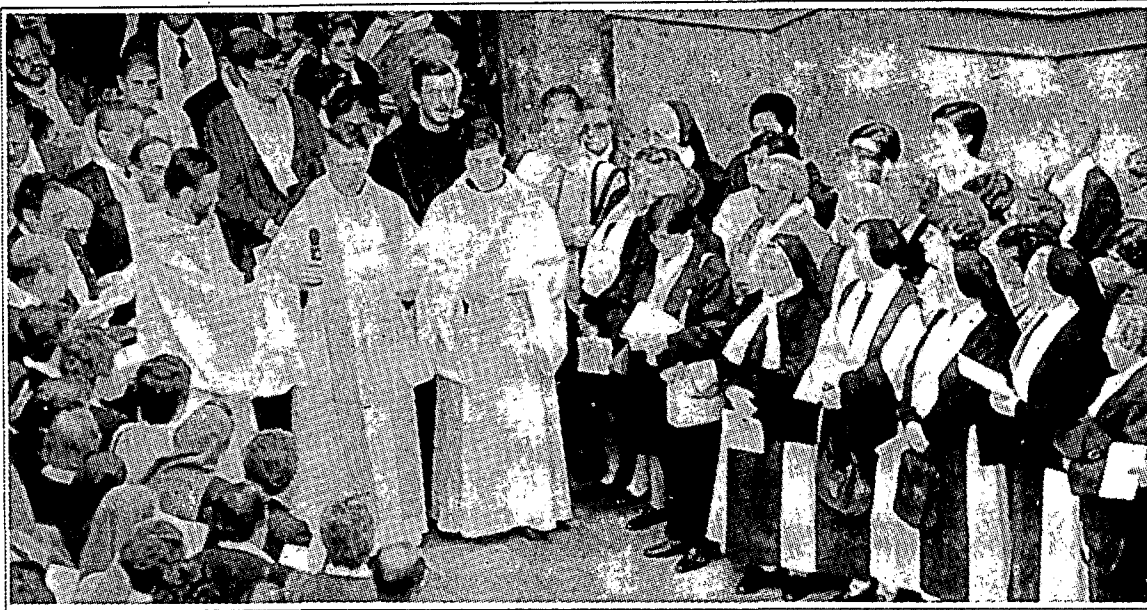
Al migdia, el nombrós col·lectiu es va traslladar amb més de 20 autocars i amb cotxes particulars a Esparreguera. Després d'un dinar de germanor va tenir lloc un acte festiu al gran teatre de la Passió.

Diversos religiosos i religioses van llegir sencer el document final del Congrés. Després hi va haver representacions emblemàtiques amb cant i instruments musicals. Quatre puzzles suggerien l'eslògan del Congrés: *Revifa la flama del do de Déu*. Finalment, el provincial dels Escolapis, pare Andreu Trilla, va demanar que «ara ha arribat l'hora de posar en pràctica tot el que s'ha estudiat, debatut i aprovat». Una llarga cinta embolcallava el públic, mentre eren llançats uns globus que es van enlairar al sostre.

Acabat l'acte festiu, tothom tornava a casa seva en un capvespre de tardor gris però benigne.

Què cal fer i com s'ha de fer

Emili Turú, germà marista i

Moment de la recepció del P. abat a les portes del temple, desitjant que la Mare de Déu de Montserrat beneixi el Congrés.

membre del secretariat general d'aquest Congrés—els treballs del qual ha seguit des del primer moment—, ha fet unes declaracions sobre les diverses etapes del congrés, de les propostes aprovades i del document final. Què cal fer, qui ho ha de fer, com s'ha de fer i com s'ha de revisar.

«El treball—diu Emili Turú—ha durat dos anys i ha seguit tres etapes. En la primera es va fer una consulta molt àmplia a tots els religiosos i religioses, a preveres i seglars sobre els temes a estudiar. En la segona es va recollir el material i fou estudiat per un equip de teòlegs, sistematitzant-ho en tres temes: la identitat, la comunió i la missió. Posteriorment, van tenir lloc diverses trobades amb molta assistència per treballar els temes esmentats. Finalment, la tercera etapa va ser el fruit d'aquests encontres: unes propostes clares, precises i pràctiques que s'han plasmat en un document final».

Emili Turú comenta també alguns dels principals compromisos acceptats. «Se situen en una línia de treball conjunt. Treballar junts, fer més coses en col·laboració, tant en la formació dels

candidats com en els diversos serveis. Pel que fa a aquest darrer aspecte, el document final proposa una fundació per donar un marc legal a realitzacions similars com la d'un projecte educatiu en el barri barcelonès del Raval, en el qual col·laboraran més de deu congregacions religioses».

Finalment, el germà marista ha posat en relleu el lloc que ocupa

en el document la formació dels membres de les comunitats religioses. Es mostra favorable a la revisió de la clausura de les monges de vida contemplativa perquè respongui millor al carisma de cada orde, i als signes dels temps. I reconeix també l'esforç que fan moltes comunitats religioses per conèixer la llengua i la cultura catalana i arrelar-se en les tradicions del país.

II Jornades Socioculturals Centre Passatge

COMPROMÍS ÈTIC EN UNA SOCIETAT PLURAL
Dies 10 i 11 de novembre

Divendres 10

Ètica de la societat civil

Sr. Jesús Cunill (Prof. Tit. Filosofia Moral i Política)

Dissabte 11

Ètica i compromís polític

Sr. Joan Majó (Assessor de la Comunitat Europea)

La participació en la construcció d'una societat civil

Sr. Jaume Funes (Psicòleg)

Sra. M. Dolors Valencia (Del. Inst. Teresiana a Barcelona)

Sr. Tomàs Molina (Físic i periodista)

Sr. Lluís Ventosa (Directiu d'OBINSO)

Ètica cristiana en una societat plural

Sr. Jordi M. Escudé (Professor de Teologia Moral)

A la vista del segle XXI, una ètica comuna per a tothom

Sr. Lluís Ignasi Flaquer (Economista d'Esade)

Sr. Miguel Martínez (Catedràtic de la Facultat de Pedagogia)

Sr. Joan Botam (President del Centre Ecumènic de Catalunya)

Inscripcions: Centre Passatge - Pge. Mercader, 13 - 08008 Barcelona

Tel: 215 15 99

Preu: 2.000 Ptes.

Organitza: Centre Passatge - Associació Cultural Viarany
Amb la col·laboració de: Institució Teresiana - Associació ACIT Barcelona

Residència Geriàtrica BON VITURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalsescències. Poques places.
Tel. 427 44 53.

Li ha estat lliurat el Premi Alfons Comín per la seva lluita a favor dels marginats

L'abbé Pierre denuncia que la societat oblida sempre els més pobres

Glòria Carrizosa

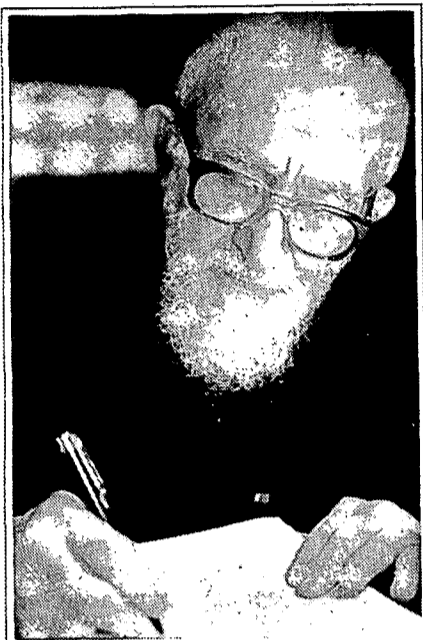
BARCELONA.— El Premi Internacional Alfons Comín, en la seva dotzena edició, es va atorgar a l'abbé Pierre per la seva lluita constant en defensa dels marginats amb la creació de les comunitats d'Emmaús d'acolliment, renovació i esperança per als qui viuen en la pobresa i són víctimes de la marginació. El mateix abbé Pierre, de 83 anys, va recollir el guardó, una placa commemorativa i 50.000 francs, el passat 20 d'octubre, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona. Un saló ple de gom a gom de persones que volien veure i retre homenatge a «la veu dels sense veu», l'home que amb la seva tenacitat ha ajudat a reduir les desigualtats de la nostra societat.

L'abbé va dir que aquest premi pertany als membres dels grups de Drapaires d'Emmaús presents a 37 països. «Reivindico els veritables herois de cada dia que no són coneguts. Dels 95.000 milions de persones que han viscut en aquest planeta hi ha molts sants anònims i no sols els que apareixen al calendari».

L'alcalde de Barcelona, Pasqual Maragall, va presidir l'acte: l'Ajuntament és el patrocinador del premi. També hi va assistir el bisbe Joan Enric Vives, entre altres personalitats del món cultural i polític de la ciutat.

Pilar Malla, directora de Càritas Diocesana de Barcelona, va dirigir unes paraules plenes d'emoció i d'agraïment a l'abbé Pierre «per la seva vida, el seu mestratge, la seva fidelitat a un Déu que aposta per l'home, i pel seu amor concret a cada una de les persones que li han demanat ajuda reconeixent en l'altre un germà».

Pilar Malla va destacar alguns trets que caracteritzen la forma de ser i estimar d'aquest sacerdot francès que han fet que «totes les persones que treballem a favor dels pobres el tinguem per mestre». En primer lloc la seva forma d'actuar fonamentada en l'assumpció de tots els sofriments i totes les misèries que ell resumeix en petites frases que són com eslògans: «servir primer el qui més pateix» o

L'Abbé Pierre va recordar la importància de parlar l'idioma universal de l'amor i acollir les persones que més ho necessiten en una societat marcada pel consumisme

«l'alegria de compartir». L'abbé Pierre i els Drapaires d'Emmaús són «el bon samarità, no passen de llarg, s'apropen a l'apallissat, el guareixen i deixen curt al samarità de l'Evangeli, perquè es queden amb ell», va dir la responsable de Càritas.

Un altre tret que va destacar Pilar Malla, és la forma d'actuar de l'abbé, que ha dotat la seva obra d'una dimensió política. «Actualment molts polítics, sobretot alcaldes de França, reconeixen que no podrien prescindir de la comunitat d'Emmaús. El seu testimoniatge ha traspassat fronteres». Tanmateix l'abbé Pierre ha esdevingut veu d'alerta i consciència de la societat, la qual com ell mateix diu en el seu llibre *Testament*, «haurà de trobar altres raons per viure que les de produir, menjar i dormir. Haurà d'inventar una altra manera de viure i confio plenament que ho aconseguirà».

A l'últim Pilar Malla va destacar la predisposició de l'abbé per contemplar i gaudir de

la bellesa. «Hem d'obrir bé els ulls —diu ell— per contemplar la majestuositat d'una nit estelada, la grandesa d'una glacera o la perfecció d'una obra d'art».

Per la seva banda, l'abbé Pierre, amb veu ferma i serena, va dirigir-se a tots els presents i els va recordar la importància de parlar l'idioma universal de l'amor, aquell que tota mare experimenta quan té el fill entre els braços, amor fruit de la llibertat. «Una vegada una filla li va dir a la seva mare mirant l'univers: "si tot fossin estels, no hi hauria morts, ni guerres", i la mare va respondre: "però tampoc hi hauria mares que estimessin els seus fills"».

L'abbé Pierre es va referir a totes aquelles persones que de forma anònima i amb senzillesa viuen pels altres. «Homes i dones que estimen i fan la voluntat de Déu i no estan ni estaran canonitzats», va dir l'Abbé, que recordà la guerra de l'ex-Iugoslàvia. «Tots tenim un ull per veure les atrocitats i un segon ull per esborrar aquest horror i intentar reconstruir la pau».

L'abbé Pierre va explicar els principis pels quals es regeixen les comunitats d'Emmaús: l'acolliment a les persones més marginades de la societat, el treball que tothom fa per guanyar-se el pa i l'últim i més essencial, «treballar més que el que ens caldria per tenir el necessari. Tothom dóna tot el que pot, aquest és l'esperit d'Emmaús».

«La veu dels sense veu» també va tenir paraules dures contra el luxe i l'ostentació que predominen en la nostra societat que sempre s'oblida dels més pobres. «És que no tenim cor? Els polítics tenen com a prioritat arreglar el Liceu abans que construir habitatges dignes per a la gent del carrer».

L'abbé Pierre, l'endemà de rebre el premi, va voler visitar la comunitat d'Emmaús de Sabadell, l'única que hi ha a Catalunya, on viuen 10 persones. L'abbé Pierre també va visitar els malalts terminals de sida de la casa d'acollida de la parròquia de San Salvador de la ciutat, un projecte conjunt de Càritas i els Drapaires d'Emmaús.

La veu dels sense veu en un món insolidari

L'abbé Pierre (Henri Grouès) va néixer a Lió el 5 d'agost de 1912. Al 1931 va entrar a l'orde dels Caputxins on es va ordenar sacerdot al 1938. Després d'un temps, per motius greus de salut, va deixar l'orde i va seguir com a sacerdot secular.

Sent vicari a Grenoble va esclatar la II Guerra Mundial i va ser mobilitzat com a sots-oficial als Alps i a l'Alsàcia. Allí es va veure afectat per una pleuresia, malaltia que no li va impedir ajudar a passar la frontera moltes persones perseguides. Abbé Pierre és un dels noms que el pare Henri Grouès va fer servir durant la clandestinitat.

Va ser diputat de Meurthe-et-Moselles del 1945 al 1951 però ho va deixar perquè «la política no accepta viure compartint». Al 1949 va fundar la primera comunitat d'Emmaús d'acollida, renovació i esperança pels qui no tenen casa ni treball, en un alberg a Neuilly-Plaisance. En l'actualitat existeixen 350 grups de Drapaires d'Emmaús en 37 països. A França hi ha 104 comunitats que agrupen unes 4.000 persones i més de 50 comitès actius sense comunitat.

Emmaús no és un moviment confessional ni polític, és una escola de conscienciació i acció cívica. Les comunitats acullen les persones més desgraciades: presos que acaben de sortir de la presó, marginats que demanen almoïna pel carrer... i allà troben, en un primer moment solidaritat i després descobreixen que poden oferir el seu treball i viure amb la resta de la comunitat.

L'abbé Pierre, l'home més respectat pels francesos, ha viatjat per tot el món per fer sentir la veu dels sense veu en un món consumista i injust que exclou els més pobres.

102 Viatge Cultural

VISITAREM: LA GLEVA, (Manlleu) Commemoració naixement Mn. Cinto - ROCAPREVERA (Torelló), - COLL DE BARCONS - JOANETES - HOSTALETS D'EN BAS - SANTUARI DEL FAR - VIC

Preu: 4.000 ptes., comprenent viatge, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Per reserves de places truqueu a **ULTRAMAR EXPRES**. Tel. 301 17 98.

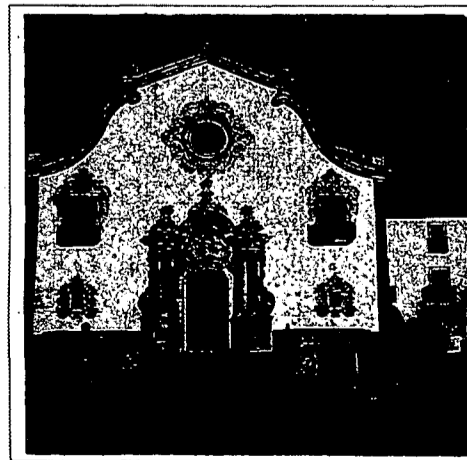
La sortida serà a les 7,30 del matí del carrer València xamfrà Balmes.

AVIS: La direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat durant el viatge si les circumstàncies ho aconsellen.

Preguem als participants en els viatges, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada en hora hàbil per complir el precepte dominical.

O.T.: ULTRAMAR EXPRESS GC4MM

Dia 26 de novembre

Santuari de la Gleva

Joan Vallès Parellada, un dels fundadors del Centre Passatge

«L'educació és fonamental per transformar la societat»

El Centre Passatge és un centre d'animació sociocultural amb més de vint anys d'experiència que es troba situat al cor del districte de l'Eixample de Barcelona. Ha organitzat juntament amb l'Associació Cultural Viarany, i amb la col·laboració de la Institució Teresiana i l'Associació ACIT Barcelona, les II Jornades Socioculturals que tindran lloc els propers 10 i 11 de novembre. Parlem amb Joan Vallès Parellada, membre de la comissió organitzadora d'aquestes jornades i un dels fundadors del Centre Passatge. Casat i pare de cinc fills, és professor mercantil i auditor de comptes. Al llarg de la seva vida professional ha treballat en el camp de l'economia però sempre ha tingut una gran dedicació pels temes educatius, culturals i d'Església.

Miquel Àngel Codina

—Quin és l'objectiu que pretenen assolir les II Jornades Socioculturals del Centre Passatge?

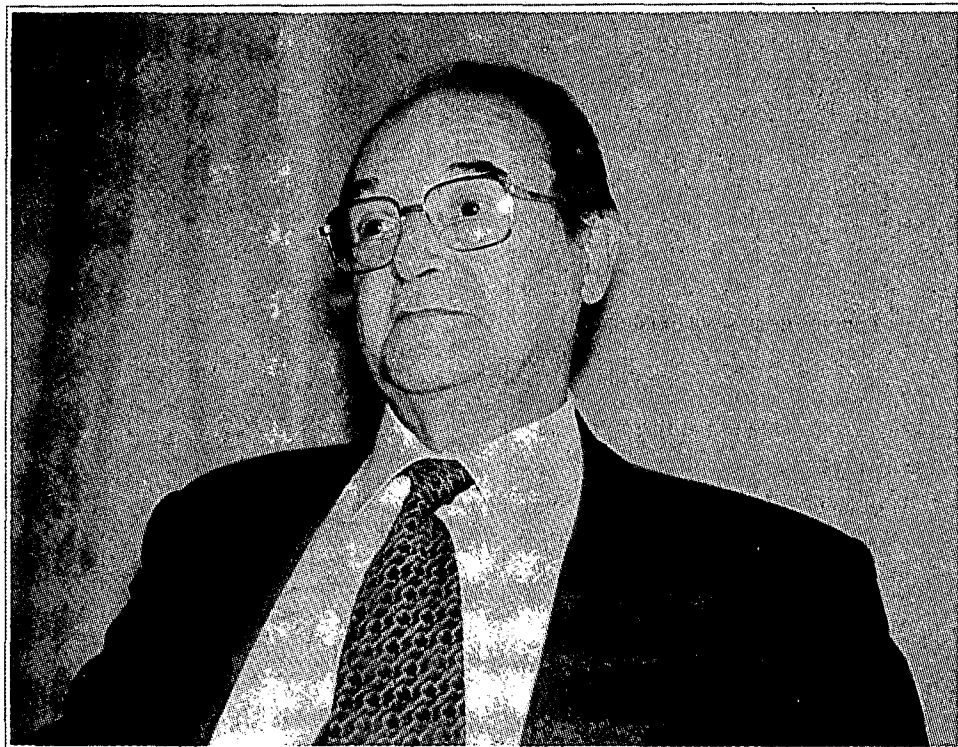
—El Centre Passatge vol oferir als ciutadans una manera de viure el lleure amb sentit humà, formatiu i de creixement personal. El diàleg fe-cultura, potenciat des de la nostra realitat social, és un dels pilars bàsics del centre. Vam pensar que seria força interessant que el Centre Passatge dedicés unes jornades monogràfiques, de periodicitat anual, sobre un tema d'interès rellevant a la societat. Aquesta iniciativa es va dur a terme per primer cop l'any passat. Amb motiu de l'Any Internacional de

la Família, el tema escollit va ser *La vida familiar com a nucli cabdal de la nostra comunitat*. Enguany, que se celebra l'Any Internacional de la Tolerància, les jornades tindran com a eix vertebrador el desenvolupament del compromís ètic en la diversitat d'una societat democràtica i pluralista. Aquestes II Jornades pretenen donar respostes que contribueixin a configurar un nou humanisme per al segle XXI.

—Sr. Vallès, expliqui'ns les diferents activitats que s'hi realitzaran.

—La inauguració de les jornades tindrà lloc el divendres 10 de novembre, a les 7 de la tarda. La ponència inaugural, *Ètica de la societat civil*, serà dictada per Jesús Conill, professor de Filoso-

Per al Sr. Vallès Parellada, la millor manera d'educar és el testimoniatge

fia Moral i Política a la Universitat de València. Cal assenyalar que després de cada ponència hi haurà un debat, on s'aprofundirà sobre el tema en qüestió. El dia 11, al matí, s'hi impartirà la ponència *Ètica i compromís polític*, a càrrec de Joan Majó, assessor de la Comunitat Europea. Posteriorment, s'hi efectuarà una taula rodona sota el títol *La participació en la construcció d'una societat civil. Estil de viure en la gran ciutat: possibilitat o amenaça?* Hi participaran Jaume Funes, psicòleg; M. Dolors Valencia, filòloga; Tomàs Molina, físic i periodista; i Lluís Ventosa, directiu d'OBIN-SO (Obra d'Inserció Social). A la tarda, el pare Jordi Escudé, professor de Teologia Moral a la Facultat de Teologia de Catalunya, donarà la ponència *Ètica humana versus ètica cristiana. Ètica cristiana en una societat plural*. Després, tindrà lloc una taula rodona que debatrà el tema *A les portes del segle XXI, una ètica comuna per a tothom?* des de tres àmbits d'actuació diferents: el de l'economia, a càrrec de Lluís Ignasi Flaquer, economista; el de l'educació, per Miguel Martínez, catedràtic de la Facultat de Pedagogia; i el de les relacions interconfessionals, a càrrec del pare Joan Botam, president del Centre Ecumènic de Catalunya.

—Considera vostè que la societat actual és solidària, o bé, que és egoista i individualista?

—S'acostuma dir que la societat avui dia és egoista, materialis-

ta, narcisista, i hedonista. Això és veritat malauradament però la societat també és solidària i generosa. Gosaria afirmar que la conscienciació pel valor de la solidaritat en aquests moments és molt més viva i més forta que no pas vint o trenta anys enrera. Un símptoma palès d'aquesta realitat és el voluntariat que a casa nostra és cada cop més nombrós, ferm i operatiu. Una porta oberta a tota persona que vulgui actuar d'una manera altruista al servei dels altres o de la comunitat en general. Hi ha una gran quantitat d'institucions i entitats que, amb un esperit lliure i compromès, ofereixen una multiplicitat de serveis d'una manera totalment desinteressada. Això no obstant, la sensació predominant a la col·lectivitat és la d'individualisme.

—Pel que fa a la tolerància i el respecte envers diversos col·lectius socials (immigrants, homosexuals, gitanos...) alguns individus sovint diuen una cosa però pensen una altra, de ben diferent. En aquests temes hi ha molta hipocresia per part de la gent?

—Sí, evidentment. Jo crec, però, que tothom posseeix en el fons del seu cor una actitud sensible, disposada a ajudar als altres. El que succeeix és que costa molt posar-la en marxa perquè tots tenim com una mena de *crosta* —que caldria que ens la despenguéssim— que obstaculitza les nostres accions solidàries. Això, potser, respondria a la hipocresia que existeix a la societat. A més a

més, la majoria dels mitjans de comunicació hi contribueixen amb la seva recerca de notícies sensacionalistes, retratant sempre els angles negatius i obscurs, i deixant de banda els aspectes positius i humans.

—Una bona manera d'impeidir la formació de la *crosta* que vostè al·ludia rau en l'educació a la família, escola o centres d'esplai. Quins elements primordials s'haurien de proporcionar a la canalla perquè aprenguin a respectar el seu proïsme?

—L'educació és fonamental per transformar la societat. Cal educar amb valors de solidaritat, generositat i respecte des de ben petits. Però no oblidem una qüestió importantíssima: la principal manera d'educar és el testimoniatge. Uns educadors (ja siguin pares, mestres, monitors, etc.), tot i que alligonen d'allò més bé els infants i el jovent, si la seva pròpia vida no reflecteix tot el que volen ensenyar, mai no duran a terme una bona labor pedagògica. Aquest testimoniatge l'hem d'intentar estendre el màxim possible. Aquesta és una de les tasques que el Centre Passatge, amb les seves II Jornades Socioculturals, vol aconseguir per tal de crear una base de debat i d'invitació a la participació ciutadana.

Si voleu més informació sobre les II Jornades Socioculturals, adreceu-vos a: Centre Passatge, Passatge Mercader, 13 - 08008 Barcelona. Tel: (93) 215 15 99.

RESIDENCIA TRES TORRES

CENTRO GERIATRICO

Les comoditats d'un hotel i uns serveis socio-sanitaris d'alta qualitat

- Habitacions dobles i individuals totes amb bany complet, aire condicionat, presa de TV i telèfon
- Missa dominical
- Amples i confortables salons. Servei de bar.
- Sales de lectura i TV.
- Terrasses - Solàrium.
- Curtes i llargues estades. Tracte personalitzat
- Assistència mèdico-sanitària permanent.
- Recuperació post-operatòria i funcional. Fisioterapeuta.
- Personal amb àmplia experiència en el camp de la geriatria.
- Règims de dietètica especials.
- Serveis de bugaderia, perruqueria i podologia
- Activitats recreatives i culturals.
- Horari de visites lliure.
- Possibilitat, per part dels familiars i amics, de menjar en el Centre acompanyant els Residents.
- Garatge propi i gratuït en el mateix edifici per a les visites.

Calatrava, 32 (entrè Via Augusta i Pg. Bonanova) 08017 Barcelona - Tel. 417 73 00 - Fax. 418 98 34

El llibre de la setmana

Una història entranyable i deliciosa

Cristóbal Sarrias

Canto Rodado (Maria Barbal, Ed. Lumen, Barcelona 1994, 118 pág.), traducció de la novel·la catalana *Pedra de tartera* (La Magrana, 3a. edició 1994) que s'acaba de publicar amb èxit en castellà, dintre de la col·lecció *Femenino singular*, és una narració excel·lent, en la qual se'ns explica, amb una subtilesa impressionant, la vida d'una adolescent del medi rural. Conxa és la *pedra de tartera*, que ha d'anar acceptant les circumstàncies de la seva existència humil, despertant cada dia a la novetat d'un món que la conforma amb la seva tràgica duresa. La seva realitat està feta d'intimitats que la deixen bocabadada, de reaccions inesperades, d'anècdotes que li van teixint l'ordit de la vida, i li descobreixen allò que hi ha de bo i d'incofessable en moltes de les persones que la rodegen.

Són pàgines de la memòria d'una adolescent dolorida, sorpresa per esdeveniments que traumatitzen la vida del seu entorn (la guerra civil, l'exili, l'èxode rural). En les quals recupera un temps que va ser seu, davant el qual no esperava trobar més que rutines inexpressables i anònimes, que acaben convertint-se en una crònica plena de

Maria Barbal
PEDRA DE TARTERA

«Pedra de Tartera»
(Maria Barbal,
Ed. La Magrana, Barcelona 1994

dramatisme contingut. No per ser una noia perduda en la fondalada d'unes valls de pobles humils, deixa de ser la protagonista d'unes anècdotes especialment difícils. Conxa no pot deixar de créixer, i de sentir, i de ser una dona immadura que es descobreix viva.

La seva vida no és agradable. De sobte, es reconeix com és en uns ambients en els quals el paper de la dona —el seu— és el d'ocupar un lloc perdut en l'ombra. En la seva incapacitat de definir-se en un camí de rebel·lia, s'ha d'acceptar en un itinerari de submissió. És realment, sense saber-ho, «l'altre inexistent».

Maria Barbal sap descobrir en aquesta adolescent tota l'admiració d'una psicologia que no es pot conformar amb ser només un paisatge de boira, on no es veu res i res no s'adivina. En l'esforç de la seva recerca de la pròpia identitat, sense gairebé saber-ho, Conxa està donant una lliçó de comprensió, que en ella hi havia la força alliberadora de la seva adolescència oprimida. La seva comunió amb una Natura austera en moltes èpoques del'any, o vibrant en els mesos d'estiu; el contacte cons-

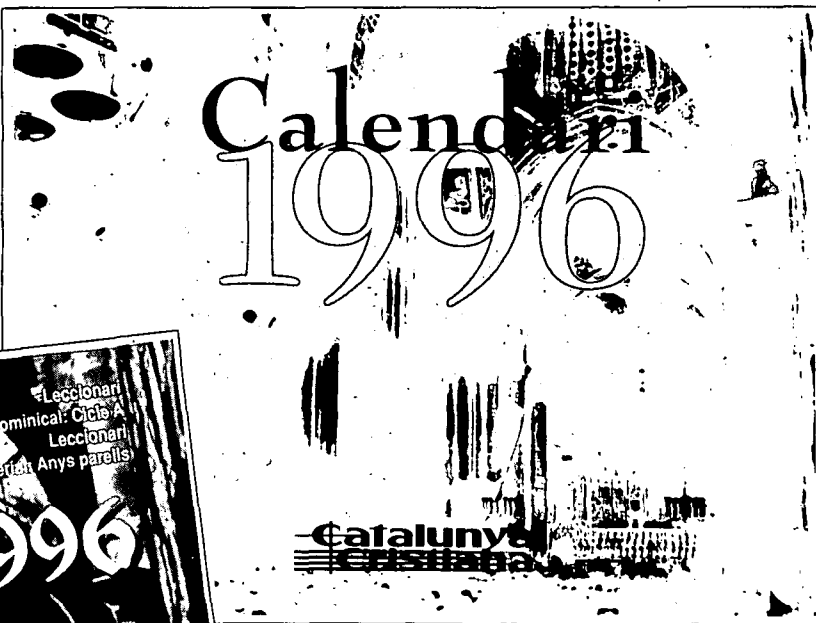
tant amb els qui no la veuen més que com un ésser marginal, va perfilant el seu món interior. Conxa al principi se sorprendrà, s'inquietarà més tard, després serà presa d'una incipient rebel·lia davant la injustícia, però així aconseguirà ser ella mateixa...

I de sobte es veurà en aquesta vellesa des de la qual ha tornat a l'evocació dels pobles de la seva adolescència, Pallarès i Montsent, i deixarà que li penetri la realitat de la gran ciutat, Barcelona. Aquesta Barcelona seva que per a ella és com una casa on les finestres no donen al carrer... Aquesta «Barcelona és tot a una hora. Quan no ha arribat és massa aviat, quan ha passat aquella hora ja és massa tard... Barcelona és el cel lluny i els estels espantats. És un cel humit i una pluja molt grisa... Barcelona és no conèixer ningú... sentir parlar bé estranyes paraules. És oblidar el so dels animals de casa per veure passar gossos encadenats cap al tard... Barcelona és un soroll sense paraules i un silenci pastós ple de records concrets».

Hom no es peneideix de llegir i rellegir *Pedra de tartera*, encara amb les seves connotacions sentimentals, sense res que sembli extraordinari, si no és la seva honesta narració d'una vida humil i encisadora en la seva senzillesa.

Calendaris «Catalunya Cristiana» per al 1996

Calendari
mural

Calendari
litúrgic

Us oferim el «Calendari Litúrgic» corresponent al nou any. Diu el bisbe Joan a la presentació: «Com a fruit del Concili, llegiu més la Bíblia, mediteu-la, pregueu més amb ella... Deixeu que el Senyor us treballi per mitjà dels sacraments...», i hi afegeix: «Aquest llibret esdevé una invitació discreta i constant, al llarg de l'any litúrgic, a posar en pràctica totes dues exhortacions conciliaris.»

Tant el litúrgic com el *Calendari mural*, a més d'ajudar-nos a viure cada dia de l'any amb «Catalunya Cristiana», són eines pràctiques i útils; ens ho demostra el fet que són molts els qui ens en compren per regalar.

Els podeu demanar ja des d'ara.

Ara ve Nadall... per això us convidem

A VISITAR LA NOSTRA EXPOSICIÓ
tot proposant-vos d'adquirir-hi

**Figures de pessebre,
imatges i altres objectes
d'artesanía**

produïts als obradors monàstics
de les «Germanetes de Betlem»

**Reproduccions de peces
del Romànic català**

elaborades pels Artesans retaulistes

i també un assortit de
contes ben actuals

per als més menuts.

Del 2 de novembre al 4 de gener
(llevat dels festius)
d'11 a 1 i de 5 a 7 de la tarda.

Amb la col·laboració de LA FORMIGA D'OR

Associació d'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

Pl. Urquinaona 11, 3r. 3a. A
08010 Barcelona

La sardana i la dansa

La sardana, present als Jocs d'Atlanta

Josep Ventura

Som a les envistes d'un esdeveniment que serà seguit per moltes persones arreu del món, els Jocs Olímpics d'Atlanta, que se celebren el 1996, i ja es comencen a conèixer detalls de la presència que hi tindrà la sardana. Fou una idea que va sorgir de la Fundació Universal de la Sardana, després de la cita olímpica de Barcelona.

Ja se sap que en un edifici oficial de la ciutat s'inaugurarà l'obra escultòrica *Rotllana oberta*, de l'artista Manuel Álvarez. Una de les sardanes que es ballaran a la cita olímpica dels Estats Units serà *Atlanta 96*, guanyadora del concurs musical convocat amb motiu dels Jocs. També es ballarà una altra

sardana escollida en referèndum, entre les composicions següents: *Sant Martí del Canigó*, de Pau Casals; *Festa Major*, d'Enric Morera, i *Rosa de Sant Jordi*, de Fèlix Martínez i Comín.

Un total de cinc anelles ballaran aquestes sardanes per simbolitzar els cinc continents i les cinc anelles olímpiques. Cada anella estarà formada per representants de cadascun dels continents.

La darrera notícia que s'ha donat a conèixer és que la cobla Els Montgrins, de Torroella de Montgrí, un grup prou conegut, serà present a Atlanta.

Les persones interessades a participar en la votació esmentada poden fer-ho a la Fundació Universal de la Sardana (Gran Via de les Corts Catalanes, 624, Barcelona - 08015).

IV concurs d'obres per a teatres de titelles

Convoca:

Artistes de la Petita Escena, amb el suport de l'Ajuntament de Parets del Vallès.

Lliurament dels treballs:

Àrea de Cultura de l'Ajuntament de Parets del Vallès. C/ Major, 2-4. Tel. (93) 562 18 99 - 08150 Parets del Vallès (Vallès Oriental).

Resum de les bases:

Podran participar-hi totes les persones que ho desitgin, amb originals escrits en llengua catalana, de temàtica i extensió lliures, amb un màxim de sis perso-

natges, sense limitar-ne el nombre d'altres que puguin ser esmentats sense figurar a escena.

El text de l'obra haurà de ser dialogat, detallant els personatges que interpretin els paràgrafs, i separant els actes. Al marge es ressenyaran els trets característics que defineixin els protagonistes, com també l'ambient, l'època i altres consideracions que l'autor consideri adients.

Els originals es lliuraran personalment o per correu certificat, fent-hi constar el nom, l'adreça i el telèfon de l'autor, que també hi

consignarà la seva edat si és menor de 14 anys. Per a més informació, podeu adreçar-vos a l'entitat convocant mitjançant el tel. (93) 562 32 82.

Termini de presentació de treballs: 15.01.96.

Dotació:

Primer premi: s'editarà un fascicle il·lustrat amb el text guanyador i se'n farà una adaptació escènica per ser representada en un acte públic a Parets del Vallès.

Segon premi: un petit teatret de titelles per a l'autor finalista menor de 14 anys.

Crònica televisiva

«TBO»: l'emblema d'una època

Miquel Àngel Codina

El 17 de març de 1917 va néixer el setmanari infantil *TBO*, escrit en llengua castellana. El preu del primer exemplar era de 5 cèntims. Fundat a Barcelona, va representar tota una innovació en el camp de les publicacions adreçades a la canalla; principalment, pel seu tarannà eminentment lúdic i per conferir un palès predomini a les historietes dibuixades sobre la narració escrita. El programa cultural *Stromboli*, dirigit per Vicent Sanchís i realitzat per Agustí Vila, de Televisió de Catalunya va emetre recentment un reportatge, sota el títol *Tres lletres d'or: TBO*, sobre la història d'aquesta popular revista catalana.

Entre els ninotaires i col·laboradors dels primers anys del *TBO* van destacar Buigas, el caricaturista Donaz —que va il·lustrar-ne íntegrament el primer número—, Opisso —que va dissenyar la mítica capçalera de la revista—, Menéndez Álvarez, Urda i Serra Masana. Posteriorment, hi treballarien excel·lents guionistes i dibuixants com Tínez, Moreno, Coll, Muntañola, Castanys, Cozzi o Blanco. L'època més rellevant de la publicació s'esdevingué a mitjan els anys 50 quan el seu tiratge arribava als 350.000 exemplars.

Cal evocar de manera especial Benejam, un dels dibuixants més valorats del setmanari, que va donar vida —amb guions de Joaquim Buigas, primer, i de Carles Bech, després— a una de les seves seccions més famoses i estimades pels lectors: *La família Ulises*. Al llarg de tres dècades, les divertides i innocents peripècies d'Ulises i la seva família (la seva esposa, Sinforosa; els tres fills de la parella: Lolín, Policarpito i Mercedes; i l'àvia rondinaire Filomena) es van convertir en el distintiu característic del *TBO*.

Amb el pas del temps, el *TBO* es va guanyar també l'atenció d'un públic adult i el seu nom —en adaptació fonètica (*tebeo*)— es va generalitzar per designar les revistes infantils d'historietes humorístiques. La Reial Acadèmia Espanyola de la Llengua, en complir-se el cinquantenari del cèlebre setmanari, va acceptar la inclusió del mot. *TBO* va tancar l'any 1983 però la seva empremta ha estat molt gran. Tres lletres, certament, immortals.

Veus d'Església

TELEVISIÓ

TV1

Dimarts 01.50 *Testimonio*: meditació sobre un tema religiós (catòlic).

TV2

Dissabte 10.30 *Últimas preguntas*.

Diumenge 08.45 *Tiempo de creer*.

11.00 *La Missa*: amb la participació de la Coral Estel, de Gironella (Berguedà, bisbat de Solsona), sota la direcció de Maria Comas; (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

Dilluns 16.30 *Pueblo de Dios*.

CANAL 33

Dissabte 11.00 *Signes dels Temps*: el programa proposa la descoberta setmanal de diverses parròquies dels vuit bisbats catalans.

—Comentari i presentació de l'Evangeli del diumenge. (Director: Josep-Maria Pont).

Diumenge 00.30 *Signes dels Temps*: (repetició).

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Dv 3/11 20.30 *Creure avui*: Tema d'avui: Les sectes. Parlem amb M. Rosa Boladeres, presidenta d' AIS (Assessorament i Informació sobre Sectes). Informatiu i Agenda; (director: Ramon Safont-Tria).

DI 6/11 13.00 *Creure avui*: (repetició).

Dv 10/11 20.30 *Creure avui*: Tema d'avui: Una ullada al nostre món. Comentari cristià de les notícies més importants del món; (director: Ramon Safont-Tria).

RÀDIO

FUNDACIÓ MISSATGE HUMÀ I CRISTIA

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:
de 07.00 a 22.00h.: Cada quart d'hora, butlletins d'informació: general, serveis, d'Església i cultura. Comentaris, cada mitja hora, després de la informació general i d'Església. Comentaris de l'Evangeli a les 7.30 i 21.30.

De dilluns a diumenge:

23.57 *Mirant endins.*
00.00 *Punt i Coma.*

De dilluns a dissabte:

01.00 *Dietari de música i músics.*
01.05 *Ràdio Vaticana.*
01.25 *Espurna d'alba.*

Dilluns

22.05 *Aquí Ràdio Estel.*
22.30 *Diàleg d'Església.*
23.00 *Panorama de cinema.*
00.03 *In Corpore sano.*
00.30 *Cova de clàssics.*
01.30 *Deliciósament instrumental.*

Dimarts

22.05 *Paraules d'amor.*
23.00 *Temps d'acció.*
00.03 *Versió original.*
03.30 *Perfil.*
01.30 *Deliciósament instrumental.*

Dimecres

22.05 *Sons i Ressonans.*
22.30 *Converses amb la ciència.*
23.00 *Panorama Cultural.*
00.03 *Els veïns de l'escala.*
00.30 *Nit d'Estels.*
01.30 *Deliciósament instrumental.*

Dijous

22.05 *Més enllà del temps.*
22.30 *Tal dia com aquell.*
23.00 *En família.*
00.03 *Temps de paraula.*

00.30 *De persona a persona.*
01.30 *Deliciósament instrumental.*

Divendres

22.05 *Set dies a l'Església.*
23.00 *Encantats de conèixer-ho!*
00.03 *Calaix de sastre.*
00.30 *Fila 7.*
01.30 *Paraules de música.*

Dissabte

22.05 *Pedra angular.*
23.00 *Cova de Jazz.*
00.03 *Negra nit.*
00.30 *Les novetats a cau d'orella.*

Diumenge

19.00 *Eucaristia.*
21.55 *Raons per viure.*
22.03 *Mosaïc.*
23.00 *La Gran Via.*
23.30 *Blue Velvet.*
00.03 *Amb molt de gust.*
00.30 *Estel de colors.*
01.30 *Dietari de música i músics.*
01.35 *Ràdio Vaticana.*
01.55 *Espurna d'alba.*

CADENA NOVA (Barcelona: FM 100)

Diumenge

09.05 *Informatiu religiós* (director: José Lazaro).

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge

10.00 *La música religiosa: Anthems i Serveis. Unto Thee will I cry, Z 63; Thy word is a lantern unto my feet, Z 61; Sing unto God, Z 52; Praise the Lord, O my soul, and all that is within me, Z 47; Lord, how long wilt thou be angry?, Z 25; Close thine eyes and sleep secure, Z 184, de Purcell.*
11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge

15.05 *Paraules de vida: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe* (director: Francesc Romero).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

De dilluns a divendres

20.30 *El Brocal.*
21.00 *El Espejo.*

Diumenge

08.30 *Letra y música: de temes religiosos.*
09.00 Retransmissió de la missa, des de les Carmelites Descalces de Terrassa.
09.45 *Testimoni: recull d'informacions i notícies de caire religiós.*
10.00 *Iglesia es noticia: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.*
22.00 *La linterna de la Iglesia.*

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Dissabte

08.05 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.*

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).
14.00 *Avui és el teu dia: informacions, comentaris i entrevistes.*

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres

07.05 *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 Santa Missa.

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge

10.30 *La veu de la parròquia: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista amb: la germana Magdalena Ribas, mallorquina, ATS, llevadora i lepròloga que ha treballat durant 15 anys al Txad; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe Ricard M. Carles, de Barcelona (director: Josep-Maria Alimbau).*

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 104.4)

Diumenge

09.45 *Vida i esperit.*

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7)

Divendres

De 20.00 a 20.30h. *La punta:* (director: Jordi d'Arquer i Terrasa).

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte

09.00 *Obrim camins: programa de valors humans i cristians* (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.*

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

Dissabte

13.50 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella.*

Diumenge

PROGRAMES PER A MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes.

L'emeten: Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Alforja Ràdio (FM 104.3) diumenge 09.00h.

Calafell Ràdio (FM 107.7) diumenge 09.20h.

Cadena Cope-Reus (OM 1143) diumenge 10.30h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»).

L'emeten: Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Calafell Ràdio (FM 107.7) dissabte 12h.

Ràdio La Canonja (FM 102.3) divendres 20h.

L'Espluga FM Ràdio (FM 107.4) dissabte.

Ràdio Falset (FM 107.0) dissabte, a partir de les 14h.

Ràdio El Morell (FM 105.7) dilluns, a partir de les 21h.

Ràdio Montblanc (107.0) diumenge, a partir de les 11 h.

Ràdio Santa Coloma de Queralt (FM 107.5) dissabte 13h.

Ràdio Sant Pere i Sant Pau (FM 101.0) dissabte, a partir de les 20 h.

Ràdio La Vilella Alta (FM 102.3) dissabte 12 h. i diumenge a les 13h.

EL MIRALL: Cadena Cope-Reus (OM 1143) dilluns 21h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona; Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *A la ribera del Jordà* (reflexions escrites per Miquel Àngel Ferrés), *La Veu dels Joves* (comentaris de Jaume Reixach), *Notícies i el significat de l'Evangeli* (amb Pere Carreras). Algunes d'aquestes seccions canvien segons l'època de l'any. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten:

Cope Figueres-la Jonquera (AM 1269-FM 88.0) diumenge 9.35h.

Ona Jove Riudellots (FM 104.0) dissabte 17.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) diumenge 9.45h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107.0) diumenge 10.30h.

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 9.00h.

Ràdio Begur (FM 97.7) diumenge 9.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.00h.

Ràdio Canet de Mar (FM 107.6) dissabte 10.30h.

Ràdio Grup Girona (FM 89.9) diumenge 8.00h.

Ràdio l'Escala (FM 107.6) divendres 16.05h

Ràdio la Vall (FM 107.6) diumenge 9.00h.

Ràdio la Vall d'en Bas (FM 107.9) diumenge 9.00h.

Ràdio les Planes (FM 107.9) diumenge 9.30h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) diumenge 8.15h.

Ràdio Salt (FM 97.7) diumenge 9.00h.

Ràdio Sant Joan (FM 107.0) diumenge 9.00h.

Ràdio Santa Coloma (FM 103.6) diumenge 9.00h.

Ràdio Shalom Palau (FM 106.6) diumenge 10.30h.

Ràdio Sarrià de Ter (FM 87.6) diumenge 9.30h.

Ràdio Gironès-Antena Cassà (FM 92.8) dissabte 19.30h

MÚSIQUES I CANTS: programa setmanal de 30 minuts de durada que fa un repàs a la música «gospel» des dels seus inicis fins a l'actualitat, amb gravacions inèdites i d'importació. Presenta: Josep Maria Pont. L'emeten:

Ona Jove Riudellots (dissabte 17.05h). Ràdio Arenys de Mar (diumenges 9.15h). Ràdio Banyoles (dissabte 9.30h). Ràdio Begur (diumenge 9.30h). Ràdio Besalú (diumenge 11.30h). Ràdio la Vall (dimecres 21.00h). Ràdio les Planes (dissabte 17.00h). Ràdio Palafrugell (dimarts 14.30h). Ràdio Sant Joan (dimecres 20.00h).

EL CAFÉ INTERNACIONAL: programa setmanal de 30 minuts de durada que recull els grans artistes de la música lleugera, grups inoblidables i les grans cançons romàntiques. La música es combina amb frases, missatges humans i paraules de reflexió. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten:

Ona Jove Riudellots (dissabte 15.00h). Ràdio Arenys de Mar

09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

RÀDIO SABADELL (OM 882)

Diumenge

09.45 *Testimoni: recull d'informacions i notícies de caire religiós a Sabadell i comarca* (director: Juanjo Yunquera).

RÀDIO SALUD (FM 89.1)

Dissabte

De 07.00 a 09.00h. *Rosari: meditat per joves, entrevistes a catòlics en el món, concurs de Cultura religiosa, meditació mariana, heroics del segle XX, etc.*

Diumenge

De 07.00 a 09.00h. Presentació de l'Evangeli del dia i meditació, tema marí, etc.

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.*

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona)

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

20.40 *Rosari: en llatí des del Vaticà.*

22.10 *Noticiario.*

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.*

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Cafè i pastes: informacions, comentaris i entrevistes.*

Dissabte

08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

(dissabte 19.00h). Ràdio Arenys de Munt (divendres 9.00h).

Ràdio Banyoles (dissabte 10.00h). Ràdio Begur (per determinar).

Ràdio Besalú (diumenge 12.00h). Ràdio la Vall (diumenge 14.30h).

Ràdio les Planes (dissabte 17.00h). Ràdio Palafrugell (dijous 21.00h).

Ràdio Sant Joan (dilluns 21.30h). Ràdio Santa Coloma (per determinar). Ràdio Sarrià de Ter (divendres 22.00h).

LA PAROLA DEL BISBE: Micro-espai presentat pel Bisbe de Girona Mn. Jaume Camprodon i Rovira. Periodicitat setmanal amb 5 minuts de durada. L'emeten:

Ràdio Calella (FM 107.9) diumenge 11.00h.

Ràdio Malgrat de Mar (FM 107.4) diumenge 11.10h.

Ràdio Olot (FM 98.1) diumenge 9.00h.

Ràdio Tordera (FM 107.1) dissabte 9.05h.

Ràdio Vilafant (FM 107.3) diumenge 9.15h.

PUNT DE TROBADA: Programa magazine setmanal de 55 minuts de durada, que compta amb temes d'actualitat cristiana, social i humana amb diverses seccions. Presenten: Carles Sánchez i Àngel Rodríguez. L'emeten:

Cadena Cope Figueres-la Jonquera (dilluns 21.05h.)

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»).

L'emeten: Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars, i també:

Ràdio Súrria (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»).

L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h.

Ràdio La Cala (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h.

Ràdio Deltebre (FM 107.6) dissabte de 9.00h.

Ràdio Flix (FM 102) dissabte de 9.30h.

Ràdio Gandesa (FM 107.9) dissabte de 13.00h.

Ràdio Infant (l'Hospitalet FM107.9) dissabte 10.00h.

Ràdio Joventut de Masdenverge (FM 100.7) diumenge 10.00h.

Ràdio Mora d'Ebre (FM 87.6) divendres 10.00h.

Ràdio Nueva Vinaròs (FM 98.2) dissabte 22.30h.

Ràdio Onda Cero (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h.

Ràdio els Ports (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h.

Ràdio Ràpita (FM 107.9) diumenge 12.00h.

Ràdio Ulldecona (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSO: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans.

L'emeten:

Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM89.8) diumenge 09.30h.

Ràdio Seu (FM 107.2) diumenge 9.00h.

Ràdio Valira (FM 98.1) dissabte 13.00h.

Una petita gran història

L'Albert és un noi malaltó, però molt simpàtic. No parla gaire. No pot fer tot el que fan els altres nois. Però té uns ulls com taronges i és molt observador. Un dia anàrem d'excursió al camp. L'Albert estima la naturalesa. Admira la grandesa de les muntanyes, la bellesa de les flors, la forma i els moviments capriciosos dels núvols, el vol dels ocells, la cançó de l'aigua de la font... Després de dinar teníem una llarga estona de lleure. Tots fèiem el que volíem: jugar, fer tombarelles al prat, tocar la flauta... L'Albert va asseure's al marge del prat. El dia era esplèndid, lluminós, el cel blau, l'aire net, donava bo de debò de gaudir-ne. L'Albert, com que no pot fer com els altres, sovint està

sol. Assegut al marge jugava embadalit amb els seus pensaments. El «profe» i uns quants nois vàrem anar al seu encounter. Tenia els ulls oberts, molt oberts, brillants i humits com envernissats de llàgrimes. —Albert!, digué el professor, et trobes bé? Què fas aquí? L'Albert digué: —Mirava el sol. És tan bonic el sol! Ens quedàrem palplantats. No vàrem dir res. Només aixecàrem la mirada vers el sol brillant, esplendorós. Sí, era molt bonic. Moltes vegades anem pel món com uns badocs. Sense «mirar» la bellesa i la grandesa del que ens envolta; sense «mirar» el cel, el sol, les flors; sense «mirar» els altres.

L'Eixerit

La farigola (II)

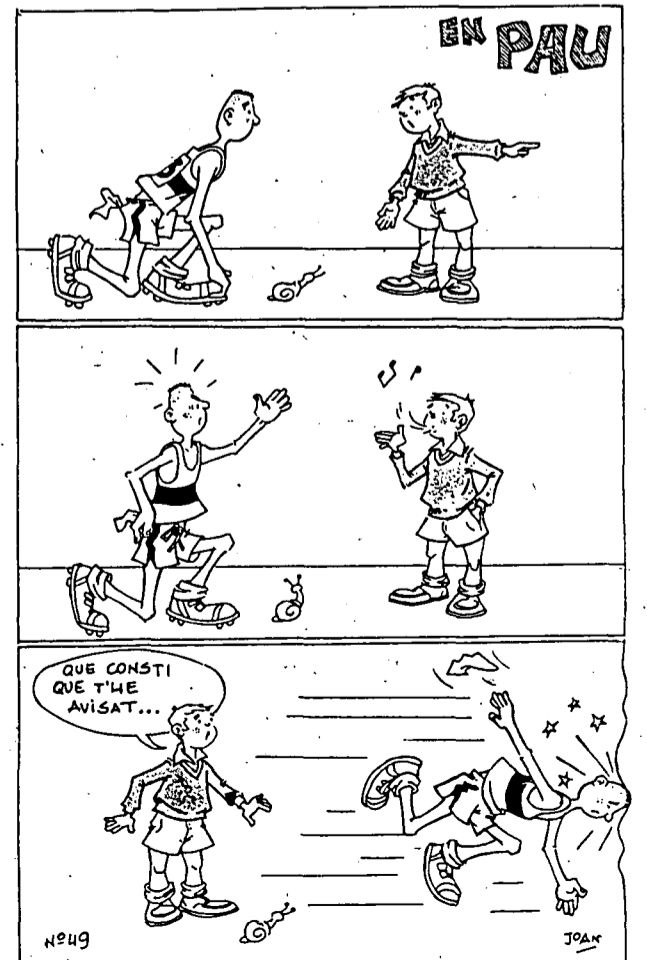
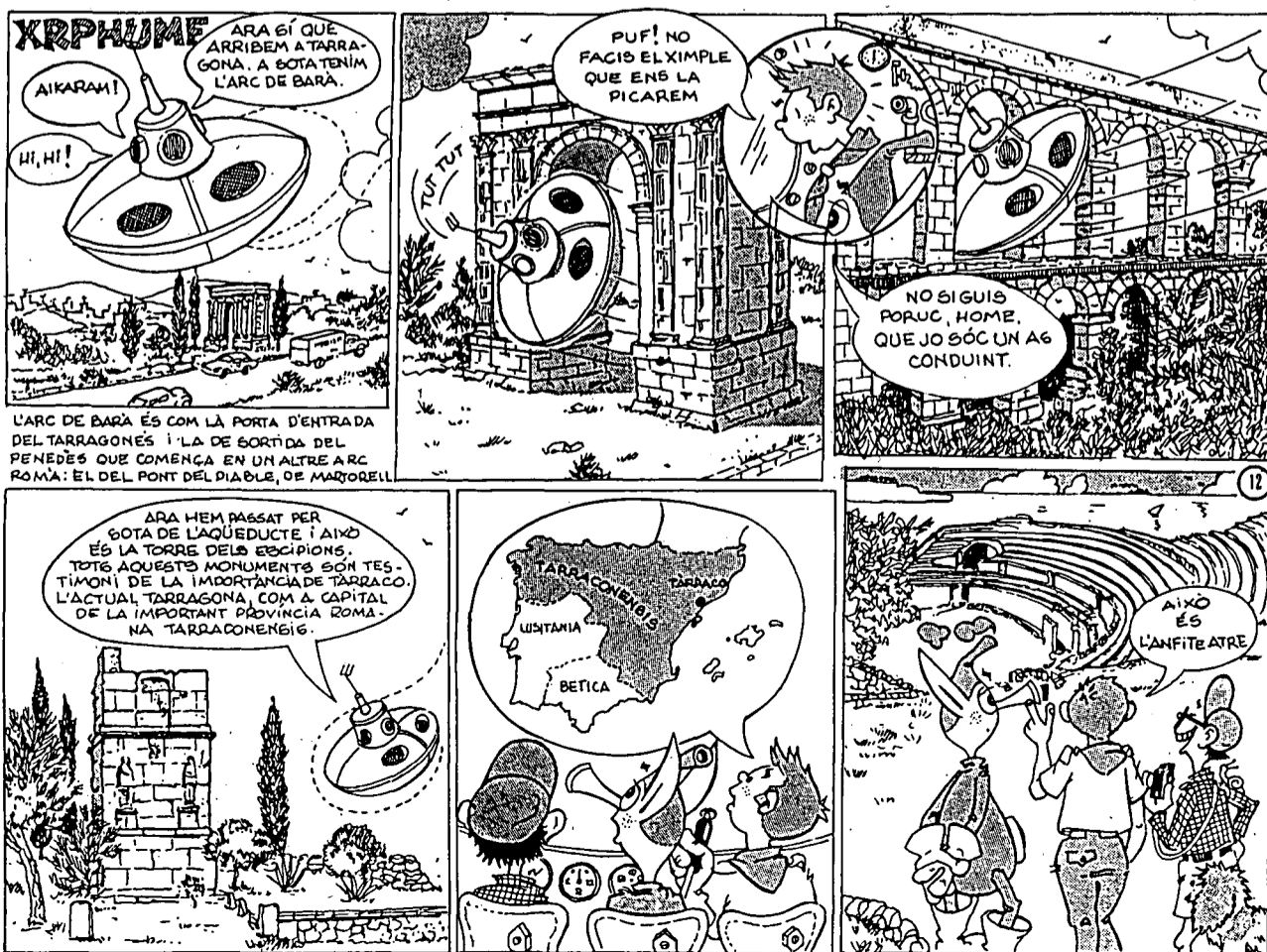
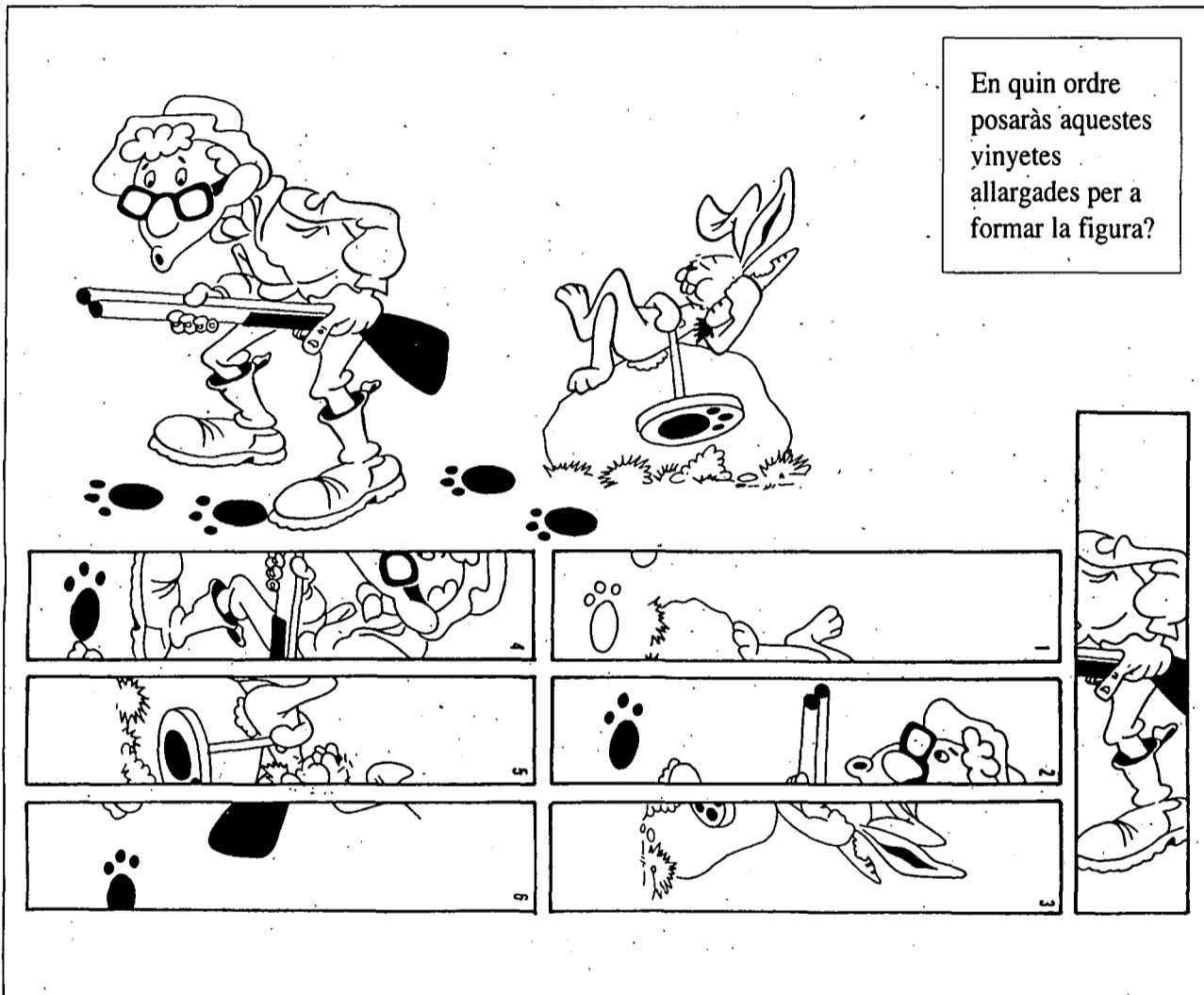
—Què hi deu haver dins d'aquella caixa que el meu marit no vol que obri? El primer dia que el meu marit se'n vagi, miraré què hi ha. I un dia el marit va dir que li convenia anar-se'n perquè ja feia molts anys que no havia sortit de sota terra. Així que va ser fora ella va obrir la caixa i va trobar, a dins, el vestit de bruixot del seu marit i va comprendre que s'havia casat amb un encantador. Al precís moment que ella va posar la clau al pany de la caixa, el seu marit arribava a la boca del forat on hi havia hagut plantada la farigola, i així que va ser fora de sota terra no es va recordar més del palau ni de la seva dona. Així que ella va haver tancat la caixa, va sentir-se un terratrèmol, que va fer trontollar tota la muntanya i la féu caure a terra tota esbalàida; quan es deixondí, es va trobar al peu del forat on hi havia plantada la farigola amb una branca de farigola a la mà. Aleshores va comprendre el mal que havia fet, es penedí, i es va fer el propòsit d'anar pel món a buscar el seu marit.

Sense saber per on fer via ni carrera, camina que caminarà se'n va anar bosc enllà a veure si trobaria alguna casa per a llogar-se. Va fer cap al cim d'una muntanya on hi havia una bella casassa tota estranya, que va resultar que era la casa del Sol, de la Lluna i el Vent, que són germans. Va trucar a la porta i va demanar si la volien llogar i donar posada. Va sortir a obrir la mare del Sol, que quan la va veure va dir-li:

—I ara, és que tu, tan rica, la dona del bruixot més gran del món has d'anar per portes demanant feina i, com aquell qui diu, caritat?

La llenyataire li va explicar el que li havia passat i que estava desesperada buscant el seu marit. La vella li va dir que potser el seu fill gran, el Sol, que es posava per tot arreu, potser sabia on havia anat a parar, que com que estava a punt d'arribar ja li ho preguntaria. Al cap d'una estona va arribar el Sol, la seva mare va dir-li el que feia el cas, i el Sol va contestar:

(continuarà)

Petits anuncis

VARIS

RESIDÈNCIA 3a edat amb jardí i terrasses. Hab. ind. i col·lectives, alimentació adequada, ambient familiar, assistència mèdico-sanitària, permanents o temporal. Tel. 450 39 30.

TINC CURA d'infants i faig feines. T. 359 80 12.

TINC CURA d'avis, faig feines casa. Tel. 311 83 34.

S'OFEREIX secretària 4 o 5 h. català/castellà, coneixements francès, anglès, informàtica, taquigrafia. Molta experiència, responsabilitat, iniciativa, gestió i organització. Tel. (93) 213 63 87.

S'OFEREIX interina. Tel. 31031 84.

S'OFEREIX noia per tenir cura de Sra. gran. Tel. 330 47 30.

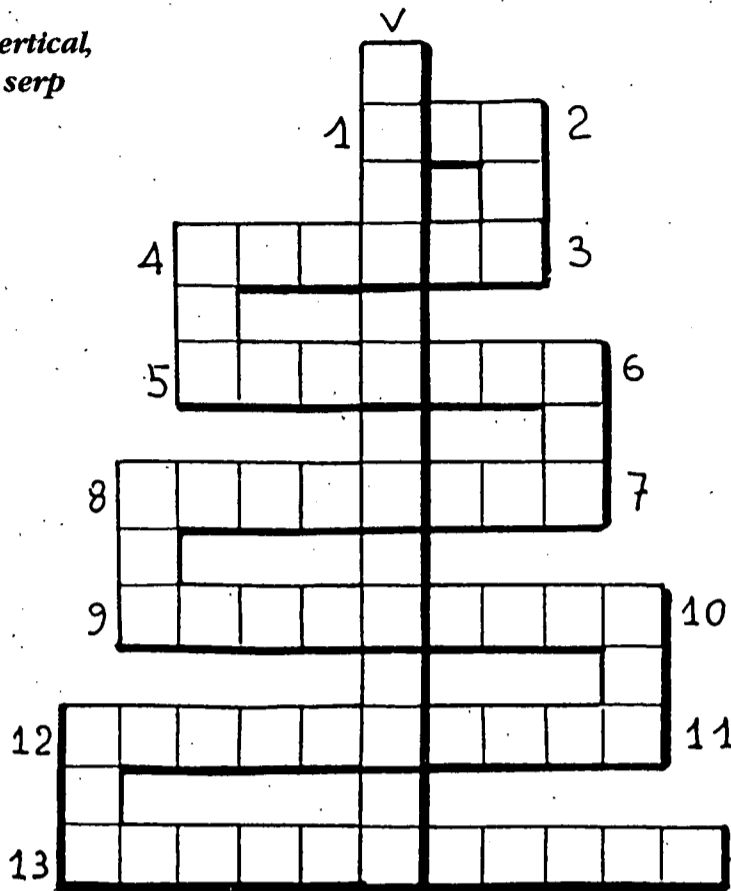
COMPRO segells, monedes, postals i objc. antics. Tel. 357 83 94.

RESIDÈNCIA D'ÀVIES: intenció de resoldre les seves necessitats en qualsevol situació, sanitària, social o econòmica. 20 anys d'experiència. Tel. 203 97-40 Isabel.

ENCREUATS

LA SERP

Cercar la paraula de la línia vertical, segons definició i en forma de serp enrotllada, anar fent els altres mots, segons la numeració i coincidir tots amb la lletra de la vertical.

LA VERTICAL: Doctrina que afirma la primacia de l'esperit en l'explicació de les funcions psíquiques.

1. Germana religiosa.
2. Reposi en pau.
3. Allò que en una sèrie, precedeix tots els altres.
4. Moneda de 25 cèntims.
5. Que té uns límits.
6. Tret, descàrrega d'una arma.
7. Remugador.
8. Germana del pare o de la mare.
9. Que sembla un àngel per la seva bondat i el seu candor.
10. En cast. i en mitologia déu de la llar.
11. Fem. que té la virtut de remetre o perdonar.
12. Abans.
13. Relatiu o pertanyent al sediment.

Solució:
La vertical: Espiritualisme.
1. Sor. 2. RIP. 3. Primer.
4. Ral. 5. Límit. 6. Tr. 7. Re-
mugant. 8. Tia. 9. Angelical.
10. Lar. 11. Remissoria.
12. Ans. 13. Sedimentari.

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadret, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un gir postal o xec bancari de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA carrer Puiggarí, 5-7. 08014 Barcelona.

NOM
ADREÇA.....
POBLACIÓ..... TEL.....
PREU LÍNIA SETMANES.....

145 pts.
290 pts.
435 pts.
580 pts.
725 pts.
870 pts.
1.015 pts.

(16% d'IVA INCLÒS)

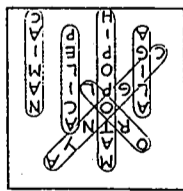
Calculeu l'import que haureu d'abonar, multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

SOPA DE LLETRES
per Montserrat Albert

AVUI PARLEM D'ANIMALS QUE PODEN ARRIBAR A VIURE FINS A 40 ANYS. SÓN 6

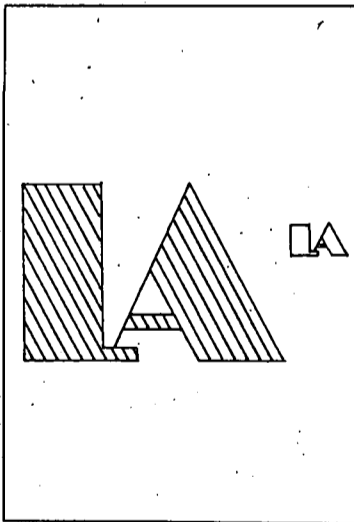
C I N E O R R I O L
E R E P M I P A S O
R I O I A E Y I Y I
E S N R T N A M O L
S C A I O I C E N L
I O L G P L I R A U
A F I E O O L O M I
L C G L P N E T I S
I A A R I O P I A I
S I A U H O R A C T

Hipopòtam. Lloro. Pelica. Cigonya. Cairan. Aliga, poden arribar als 40 anys en bones condicions de vida.

JEROGLÍFIC
per Núria Albert

CANTEN BÉ LES TEVES FILLES?

Solució al 840

Amb 1, ciri trencat
Amb un ciri trencat

FILATÈLIA
per Enric Graupera

SANT LUDGER

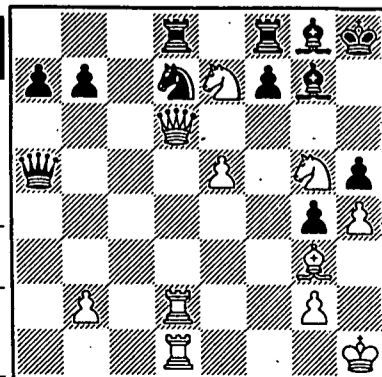
Segell d'Alemanya de l'any 1992. Ludger, va nèixer a Frísia cap el 742 i morí a Billerbeck al 809. Estudià teologia, primer a Utrecht i després a York, on va tenir per mestre a Alcuino. Quan Vidikindo va envair la Frísia, marxà Ludger (784) a Roma, d'on tornà més tard a fer els treballs de missioner, entre els frisons. Les seves despulles es conserven a Werdon. La seva festa se celebra el 26 de març.

ESCACS per Jaume Mora

Diagrama 610
Blanques juguen
És única!

Solució al diagrama 609

1 TxP TxT, 2 AxT+ RxA, 3 D3C+ R1R, 4 D8C+ C1A, 5 T1AR R2R, 6 DxPC+ R3R, 7 T6A+ R4D; 8 C3A+ 1-0

Campanya d'ajuda humanitària

EUROPA x Bòsnia
Catalunya x Bòsnia

412 62 04

APORTACIONS ECONÒMIQUES
C.C. "Europa per Bòsnia"
Núm. 2100-0343-13-0200204004 de La Caixa

Què puc fer per Bòsnia?
Més informació:

900 300 500

I Concurs de Dibuix

CATALUNYA[†] CRISTIANA

El jurat del I Concurs de Dibuix de Catalunya Cristiana format per Sra Pilarín Bayés, Sr. Bonaventura Farrando, Mn. Jordi Jorba, Sr. Antoni Picas i Mn. Manuel Valls han atorgat els premis als següents guanyadors:

1r. d'EGB

- 1r. Cristina Miró Campos
- 2n. Paula Soler-Cabot Mompel
- 3r. Judit Antonin Fernández

2n. d'EGB

- 1r. Robert Pou Ibar
- 2n. Clara-Alejandra Moreno Sánchez-Cózar
- 3r. Mariona Pahisa Roura

3r. d'EGB

- 1r. Miriam Huguet Ruiz de Gopegui
- 2n. Nieves Vilaplana
- 3r. Nora Pérez

4t. d'EGB

- 1r. Irene Torres Rodríguez
- 2n. Helena Coll Mir
- 3r. Àfrica Pérez Oliver

5è. d'EGB

- 1r. Anna Valls Munné
- 2n. Selene Gonzalez Tabuenca
- 3n. M. Dolors Garrido González

6è. d'EGB

- 1r. Mònica Visier Font
- 2n. Joan Morera Perich
- 3r. Ana Teresa López de Ceballos

7è. d'EGB

- 1r. Ana Closa Torrents
- 2n. Judit Taberner Jiménez
- 3r. Glòria Folguera Ventura

8è. d'EGB

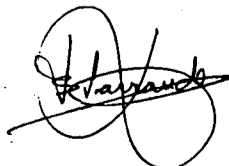
- 1r. Glòria Clavera Ibáñez
- 2n. Maria José Bascompte Carbonell
- 3r. Alicia Pujol Pujol

El jurat ha considerat per la qualitat de les obres presentades, atorgar els següents accessits:

Virgínia Galván Blas
Ana Muñoz Izaguirre
Xavier Caimel Moreno
Mirèia Martí Roura
Núria Queraltó Girona
Cristina Carbó Lucea

Barcelona, 21 de setembre de 1995

Manuel Valls

Pilarín Bayés

Jordi Jorba

Antoni Picas

afinant

Llindar

Déu per damunt de tot

Manuel Valls i Serra
director

«*Ripartiamo da Dio*» (Partim novament de Déu) és la breu carta pastoral que acaba d'adreçar als seus diocesans el cardenal Carlo Maria Martini, arquebisbe de Milà, amb l'objectiu d'orientar-los en l'aplicació del Sínode Diocesà, recentment celebrat. És la dotzena de les seves grans pastorals, després d'aquella primera i emblemàtica que va escriure l'any 1980, poc després de prendre possessió, i que va titular significativament «*La dimensione contemplativa della vita*».

Martini ja havia escrit en la carta introductòria a la promulgació dels textos sinodals que «l'Església dels Apòstols abans de ser una Església que fa alguna cosa (predica, bateja, organitza la caritat, etc.) és una Església que lloa Déu, reconeix la seva primacia absoluta, està davant seu en silenciosa adoració». Aquesta és la idea que ara reprèn, desenvolupant-la, en aquesta nova pastoral en la qual proposa partir «de la primacia de Déu respecte a tota iniciativa humana, la primacia de Jesucrist sobre l'Església, la de la gràcia sobre la moral, la de la persona sobre les estructures, la del ser sobre el tenir, la de la interioritat sobre el fer exterior».

La pastoral afronta un tema que cou: «L'Església, que freqüentment parla de solidaritat, de justícia social, etc. sap encara parlar de Déu?». En un món que Martini defineix com a *neopagà* i que vol reduir-ho tot al fragment, a l'instant, a l'èxit immediat i efímer, al gaudi miop

del present, l'Església ha de proposar novament la centralitat de la primacia de Déu. Tanmateix, aquest relançament de l'acció missionera de l'Església no ha de confondre's amb un «cristianisme de les certes fàcils» ni amb la realització de mers programes pastorals autocomplacents. Martini proposa «aquella fe indagant i no negligent» d'homes com Pau, Ambrós, Agustí, Manzoni, el cardenal Ferrari, el cardenal Schuster: «un abandonar-se creient a la primacia de Déu, que no renuncia a plantejar-se les preguntes crucials de la vida, a viure el sofriment, a portar la creu...».

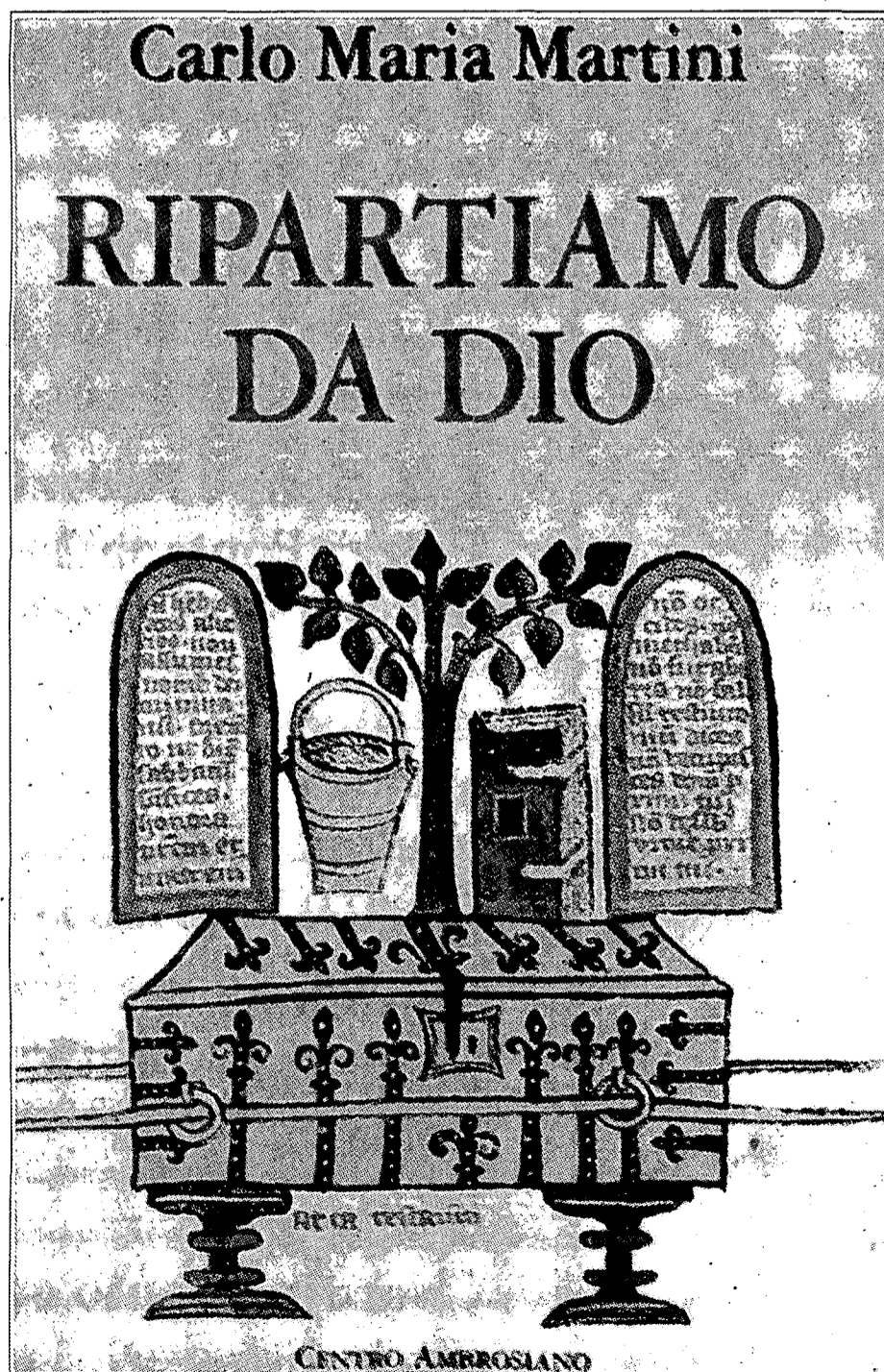
El cardenal no s'oblida en aquesta última pastoral de parlar de la política. També cal repensar-la a partir de Déu.

Aquest és el repte que llança als responsables de la cosa pública de la diòcesi, siguin del partit que siguin. Davant la fragmentació de la política i la caiguda dels ideals, l'arquebisbe de Milà ofereix un punt ferm al voltant del qual desenvolupar unes propostes veritablement humanitzadores per a la societat. Des dels administradors municipals als regionals fins els que han estat elegits per a la Cambra de Diputats i del Senat, tots són cridats a un diàleg en profunditat «per dur a terme una gran estratègia a favor de la vida».

En aquest camp, però, Martini va més enllà de les paraules i no dubta a proposar iniciatives concretes. En la seva carta pastoral anuncia que en els pròxims me-

sos, els vicaris episcopals de zona organitzaran una sèrie de trobades amb els administradors locals. I ell mateix, abans de la *Giornata de la Vita* que tindrà lloc el 4 de febrer —i que congregarà en un gran estadi, com cada any, a milers de diocesans— es compromet a reunir-se amb els polítics, diputats i senadors, per reflexionar junts l'encíclica *Evangelium Vitae* de Joan Pau II. «Cal un gir cultural —diu— que exigeixi per part de tots el coratge d'assumir un nou estil de vida». Es tracta de «posar com a fonament de les opcions concretes (a nivell personal, familiar, social i internacional) la primacia del ser sobre el tenir, de la persona sobre les coses». Un compromís, subratlla l'arquebisbe, en el qual «els responsables de la cosa pública hi tenen una tasca específica i ineludible».

Bruno Forte, el prestigiós teòleg napolità, comentant la carta *Ripartiamo da Dio*, extreu aquesta bella i comprometedora conseqüència: «Per poder atraure els homes a Déu, l'Església té necessitat de retornar ella mateixa contínuament a la primacia d'Ell, de pertànyer a Déu sense reserves i sense compromisos, i per això mateix, d'emprendre coratjosament la via de la *reforma* i de la *conversió*, en l'humil reconeixement de les pròpies culpes i en la confessió joiosa del do diví, que és la via a la qual Joan Pau II ha cridat amb força tota la comunitat eclesial en la preparació a l'*advent* del tercer mil·lenni del naixement del salvador... Per donar Déu és necessari sempre retornar novament a Déu: en la fe, com en l'amor, no es viu de renda, sinó d'un *encontre* sempre nou i transformador».

Ara mateix

J. Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

La violència juvenil i nosaltres (i 2)

Hi ha una resposta pastoral a la violència juvenil? És una pregunta que podem posar al costat de moltes altres, per exemple aquestes: hi ha una resposta pastoral a la drogadoicció? I a la dolorosa extensió de la sida? I a l'alcoholisme, més inadvertit, però igualment destructiu?

En realitat n'hi ha dues de respostes, tot i que solem cometre l'error d'insistir en una de sola: la preventiva i la curativa.

Aquesta segona, ben necessària, és més espectacular i, per tant, més fàcil de tenir present. Va creixent, gràcies a Déu, el nombre de cristians —laics, religioses, preveres— que es fan presents en la marginació, a les presons, en centres de reintegració. Hi comparteixen els esforços amb altres voluntaris, amb l'administració, amb els especialistes de les diverses problemàtiques. Col·laboren amb generositat i amb dedicació en la terapèutica a l'ús. Tot i que la seva fe sempre traspua d'una manera o d'una altra, no podem parlar d'una resposta específicament cristiana.

La prevenció és tota una altra cosa: passa desapercibuda com a tal, actua a les arrels de la violència, és un model alternatiu clarament i específicament cristià. Si la buidor i la manca de sentit i de projecte personal de vida és el terror on es preparen la violència i tants altres mals de la joventut, resulta decisiu tot el que fem per anunciar als joves la bona nova de l'amor de Déu i de l'home nou que es realitza en Jesús. Hi ha, doncs, una resposta cristiana a la violència i als altres mals de la nostra joventut. Una resposta que es fa

Si la buidor i la manca de sentit i de projecte personal de vida és el terror on es preparen la violència i tants altres mals de la joventut, resulta decisiu tot el que fem per anunciar als joves la bona nova de l'amor de Déu

realitat a través de la pastoral juvenil. És bo adonar-se'n, no fos cas que una dedicació exclusiva i absorbent de caràcter curatiu aminorés la nostra confiança en les possibilitats d'alternativa. No és difícil de percebre una certa moral de derrota, també entre els cristians. Una cosa és que la societat s'avingui, per posar un exemple, a prevenir la sida amb l'ús dels preservatius. Ja Sant Tomàs d'Aquino comprenia les dificultats de l'autoritat civil del seu temps per a prohibir la prostitució... Seria, però, gravíssim que nosaltres, cristians, tiréssim per aquest camí. Nosaltres, amb l'Evangeli, creiem en l'arbre bo com a única via per a l'obtenció d'una collita de fruits veritablement bons.

L'acolliment de les parròquies a la joventut, els moviments apostòlics, els centres cristians d'esplai, l'escoltisme, tota la xarxa de l'associacionisme catòlic, aquesta és la nostra resposta al problema de la violència juvenil. Una bona resposta quan som capaços de donar-la. Una responsabilitat —també social— si no la donàvem prou.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

«Ells estan al món» (Jn 17,11)

Heus aquí unes paraules evangèliques que m'han impressionat des de la meua joventut. El clima que les sentí per primera vegada era, sens dubte, tens i emotiu. El primer Dijous Sant fou emocionant i dur. Ple de pressentiments tenebrosos que hagueren d'il·luminar tant les paraules de conhort com la pregària de Jesús. En efecte, després d'exhortar els deixebles a l'esperança i la joia, el Senyor pregà confiadament al Pare per ells. Volgué resar especialment pels que li havia confiat. Pels que havien de restar en el món, sense ser del món. Cal advertir que, el quart evangeli, *món* significa el refús de la llum i de la vida.

Quina tensió la dels apòstols i la dels seus seguidors de totes les èpoques! ¿Serien capaços de mantenir-se fermes davant de les seduccions aparentment més racionals —raonables potser— que la fe en el Crucificat i Ressuscitat? Per això mateix, per revisar el procés de Jesús i aclarir la veritat del seu Evangeli, Jesús prometé la vinguda de l'Esperit.

A on vull anar? A recordar una anècdota —molt més que això— del concili provincial Tarraconense. Justament el dia de la darrera sessió. Intervingué un observador dels cristians ortodoxos. Un discurs molt bonic —una de les bones peces oratòries pronunciades a l'aula— i que fou seguit amb gran atenció.

L'orador, amb un to molt religiós, es referí a alguns que més l'havien impressionat. No callà els que li semblaven menys favorables. En un moment donat, va manifestar que algunes dites dels participants l'havien dut a fer-se, entre d'altres, l'interrogant de si l'Església s'havia d'adaptar al món o si la seva tasca era transformar-lo. La resposta era òbvia. Una bona reflexió per aquella assemblea. Una crida també a creure, avui i tots, en la força de l'Evangeli, salvació per al món.

Impromptu

Oriol Camps

Els sensacionalistes

Hi ha periòdics que han trobat la seva manera de viure amb el poc escaient ofici de remenar brutícia i escamparla, sense parar esment de qui en rep els esquixos. Aquests periòdics estan en mans d'una mena de gent que es complau a cercar a qui pot ferir i com fer més profunda la ferida. Són gent que fa la impressió d'haver nascut odiat i que sent el desig que els altres també odiïn.

Si la seva víctima és un polític, i millor si exerceix un alt càrrec, gaudeixen pensant en la seva caiguda del pedestal i el seu estavellament irremeiable. No té importància que sigui home o dona. Per a tots es troba el punt flac.

Si la víctima és un sacerdot al qual se li pot suposar alguna debilitat, el supòsit el transformen en realitat i l'escàndol esclata. Si l'afectat és una autoritat eclesiàstica, aleshores qualsevol acudit és bo per enfangar-lo vilment.

Jo em pregunto: Qui són aquests que de la insídia i la mentida en fan el seu pa de cada dia? És possible que visquin tranquils sense cap crit de la seva consciència que els faci veure la lletjor dels seus fets? Em sembla que no.

Crec que són uns desgraciats que malauradament desconeixen o han oblidat aquell manament del Senyor: No diràs fals testimoni ni mentiràs...

És oportú recordar aquella dita de la nostra terra: Resem un parenostre pels que van errats...

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Homilies per Fax

Una agència suïssa informa que els rectors de parròquies d'Aquisgrà (Alemanya) podran estalviar-se el treball setmanal de preparar l'homilia del diumenge. Per una mòdica subscripció, els capellans o diaques que vulguin, rebran a cas seva l'homilia dominical enllestida per ser llegida i comentada als seus feligresos.

El text és preparat per un equip de teòlegs i liturgistes amb experiència pastoral, els quals combinen l'exegesi de la Paraula de Déu amb temes quotidians que poden interessar als fidels. Aquesta iniciativa és obra d'una Editorial d'Aquisgrà que ha recogut a la moderna tecnologia del Fax per servir a domicili el producte.

A cada nostra funciona el Centre de Pastoral Litúrgica que ofereix setmanalment les homilies preparades també per un equip de teòlegs i liturgistes. La tramesa es fa per Correus. Tothom elogia i agraeix el gran servei que presten.

Amb tot, aquest procediment té alguns inconvenients no resolts. Justament per la precarietat i tardança de Correus i pel temps que es necessita per imprimir el material, obliga els redactors a preparar-lo quatre o cinc setmanes abans, també perquè s'inclouen en una mateixa i única tramesa la temàtica que correspon a tres o quatre diumenges.

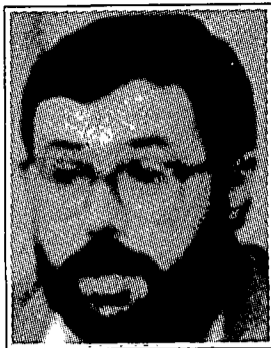
No sé fins a quin punt el cos de redactors poden viure

psicològicament i espiritualment uns textos bíblics que corresponen a l'Advent, si ells els han escrit durant l'estiu; o redactar per festes de Nadal les homilies que han de ser predicades per Quaresma o Setmana Santa.

Encara un altre ensopec, Un material preparat amb tanta antelació, mai no podrà tampoc connectar amb fets transcendents que s'han esdevingut a última hora. Posem per cas: la crema de boscos; el terrible assassinat d'una noia; les proves nuclears, el debat parlamentari sobre l'avortament, un discurs important del Papa, com el que féu a l'ONU, etc. No es pot viure al marge de fets conjunturals i momentanis quan, per la seva capital incidència en la societat civil, reclamen un comentari a la llum de la fe. Com tampoc no es pot oferir un reguitzell de peticions *prefabricades* en la *Pregària dels fidels*, entre les quals es demana la pluja si durant aquella setmana els aiguats han arrasat pobles sencers...

Atès que el Fax es va imposant a tot arreu —com s'ha imposat el telèfon— ben segut que els centres de Pastoral Litúrgica caldrà que es plantegin la possibilitat d'oferir els seus serveis amb aquesta nova tecnologia, molt més eficaç i puntual. Els dimecres o dijous podrien enviar en una sola tramesa tot allò que correpon al diumenge següent. Permeteu l'expressió: seria com pa tou acabat de coure.

JORDI GIRBAU

Professor de
l'Escola de l'Esplai
de Girona

entretenir els infants, ni ensenyar-los activitats per omplir el temps, per més divertides que siguin, ni suplir les mancances de l'escola i de la família. L'esplai té una entitat educativa pròpia. Prenent el temps lliure com a marc educatiu defensem una educació en l'esplai, no sols una educació de l'esplai que ensenyi jocs i a jugar més bé.

A colònies i casals, l'estiu és diferent. Només destacaré un element d'aquesta diferència. A la societat actual hom troba a faltar moments per a la realització personal, la formació, l'encontre, l'amistat. És a dir, ambients on créixer. L'esplai és un àmbit (un espai de llibertat) que permet

vada l'any 1993, presenta d'una manera bastant clara quin és l'esplai que volen els centres que la formen. La proposta educativa es fonamenta en uns ideals de persona, de societat i de cultura que es van construint en l'esplai. Una persona lliure i amb identitat; crítica i reflexiva; activa i compromesa; acollidora i contemplativa; que estima la natura i l'entorn; que defensa la pau. Una societat justa i lliure; integradora i participativa; respectuosa i solidària; amb una nova perspectiva ètica que contempli el desenvolupament i el progrés al servei de totes les persones; oberta, en la qual tots els països i nacions tinguin una autèntica possibilitat de participar en la construcció del món en pla d'igualtat. Una cultura arrelada a Catalunya, viva, que combini tradició i actualitat, autèntica i festiva.

L'esplai que volen els centres de Coordinació Catalana és un ideal a partir de l'educació, un projecte ampli, engrescador per a ser viscut, que té aquests elements: alliberador de la persona, transformador de la societat, constructor del Regne de Déu.

Tot i que l'esplai s'hagi d'anar construint, no és res estàtic. És com una casa gran, oberta, àmplia i clara. Però no té parets ni murs que separin o aïllin sinó espais que comuniquen i acullen. El contacte humà és essencial. Si bé és veritat que hem de construir l'esplai com un ambient per al creixement i la formació, no s'ha d'oblidar que la finalitat última de l'esplai és la construcció de la persona no pas la construcció de l'esplai. Educar és ajudar a desenvolupar les capacitats i aptituds. Els monitors ajudem al creixement dels infants i adolescents, a la construcció de la seva personalitat, conscients que aquest procés no el controlem mai del tot perquè s'hi donen moltes influències i perquè l'objectiu final és l'autonomia personal de qui s'educa. Els monitors sempre tenen present que els infants i els adolescents són els veritables protagonistes de l'esplai.

En els centres d'esplai de Coordinació Catalana hi ha un altre element essencial: l'esplai és un moment privilegiat per educar en la fe. L'esplai que construeixen té els seus fonaments en l'Evangelí. Valors com la gratuïtat, l'alegria, la festa, el servei, la solidaritat, etc., fan de l'esplai un moment molt apropiat perquè els infants i els monitors visquin la fe enmig de les activitats quotidianes, s'acostumin a expressar-la i la celebrin conjuntament.

Joan Salvat-Papasseit deia de l'ofici de paleta que era un dels que més li agradaven. Construir és bonic; però dur. Una feina a l'intempèrie, amb fred a l'hivern i calor a l'estiu. Enfilats a les bastides... amb molts moments delicats. Tota construcció té un no sé què de meravellós i misteriós: s'aguanta, té solidesa, mostra harmonia i bellesa. Jo també vull dir, com Salvat, que la feina de monitor és l'ofici, la tasca, que més m'agrada: la franquesa en el tracte, l'esforç del treball compartit, la confiança dels uns en els altres (perquè el projecte s'ho val), la destresa en la feina, l'alegria dels companys per la tasca feta... Els monitors som manobres de l'esplai, constructors d'un temps lliure amb sentit, i ajudem a bastir la personalitat d'infants i adolescents, malgrat les nostres limitacions.

L'esplai que construïm, l'esplai que volem

Els dies 30 de setembre i 1 d'octubre Coordinació Catalana de Colònies Casals i Clubs d'Esplai va realitzar una trobada de monitors a Os de Balaguer amb el lema *L'esplai que construïm, l'esplai que volem*. La trobada estava plantejada a partir d'un eix d'animació simbòlic que prenia els diversos elements d'una construcció (els plànols, els fonaments, els maons, el ciment, el nivell, etc.) per reflexionar a partir d'ells sobre quin esplai cal construir i com ha de ser.

Vivim moments interessants per a la construcció de l'esplai. La societat cada cop és més conscient de la importància del temps lliure, del seu valor i de les seves possibilitats. També reconeix poc a poc el paper de l'esplai. Avui és un fet que les activitats de lleure per a infants i joves s'han generalitzat. I, en l'organització d'activitats en aquest àmbit, l'Esplai i els altres moviments d'Església que hi treballen de fa anys tenen ara la concurrència d'altres institucions i d'iniciatives públiques i privades. Alhora, es presenten ofertes molt atractives per a fer en el temps lliure: videojocs, cinema, esports, curssets, estades d'idiomes i de repàs, noves diversions (moltes de les quals han agafat un aire d'aventura, de risc i de sofisticació), etc. Tot aquest allau de possibilitats noves constitueix un repte per a l'esplai i, més que preocupar-se sols per si repercutirà en el nombre de participants, mena monitors i responsables dels centres a reflexionar sobre com és l'esplai que construïm i quin esplai volem.

1. L'esplai que construïm

Si alguna cosa ha caracteritzat l'esplai des de sempre ha estat la seva dimensió educativa. És el primer que aprenen els monitors en els cursos de les Escoles de l'Esplai. Tanmateix val la pena repassar on s'ha construït l'esplai fins ara. Heus aquí quatre idees bàsiques sobre les quals s'ha anat construint l'esplai. Algunes han esdevingut veritables senyals d'identitat per a infants i monitors.

L'esplai és educació en el temps lliure. Lluny de la idea de guardar mainada, l'esplai s'ha caracteritzat des de l'inici per la seva intencionalitat educativa. No es pretén només

que cadascú sigui ell mateix, on cadascú pot mostrar-se tal com és i sentir-se acceptat. L'educació en el lleure que oferim a l'esplai té potencialitats que difícilment es donen en altres situacions: el joc i les activitats en grup que trenquen l'individualisme i la passivitat; un sentit profund de la festa i la celebració que mena a la trobada amb els altres i l'amistat; l'apropament a la natura, etc. L'esplai potencia la capacitat de comunicació i de respecte, afavoreix l'expressió i la creativitat dels infants, desvetlla l'esperit crític.

L'educació en l'esplai és transmissió d'actituds i valors. Fet en les estones de temps lliure, l'esplai sempre s'ha entès com un temps alliberador; un temps en què s'assaja de viure aquelles actituds fonamentals que, més enllà de l'esplai, són vàlides per a tots els moments de la vida. A través de les activitats es pretén fer una educació integral que abasti totes les dimensions de la persona. L'esplai crea espais on viure actituds i valors.

A l'esplai, eduquem i som educats. En la construcció de l'esplai com una realitat educativa els monitors som la nostra millor eina. La tasca com a agents educatius comporta responsabilitat. Eduquem des del que som. Transmetem molt amb el nostre posat, el nostre coratge, les nostres accions. Però en la relació educativa no sols eduquem sinó que també som educats. Si som conseqüents amb allò que proposem, la relació amb els infants i adolescents transforma també els monitors.

2. L'esplai que volem

La proposta educativa de Coordinació Catalana, apro-

Pinzellades

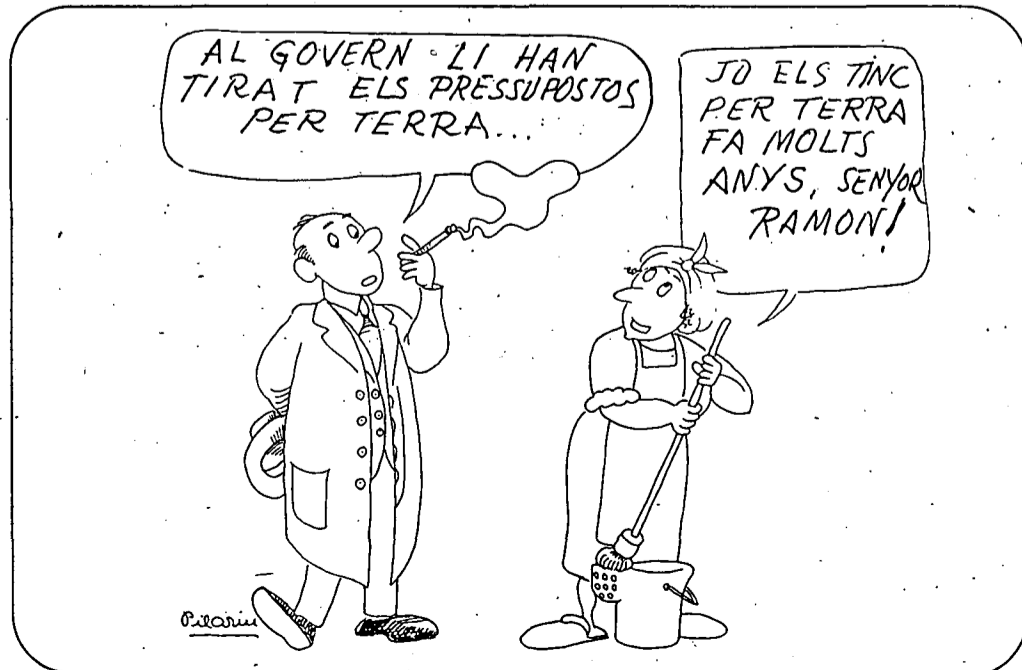
Justo López Melús

El cirurgià i els seus alumnes

Les persones sensates acostumen a tenir un gran esperit d'observació. És el que els orientals anomenen el tercer ull. Els sants sabien descobrir Déu en la natura. Sant Ignasi, en la seva vellesa, copejava les floretes tot dient: No crideu, ja sé que em parleu de Déu.

Un cirurgià deia als seus alumnes: Dues qualitats es necessiten per ser cirurgià, no us han de venir nàusees, i heu de tenir capacitat d'observació. Aleshores va mullar un dit en un líquid nauseabund i el va llepar. Després va dir que ho repetissin els alumnes... —Heu fet bé la primera cosa, els va dir, no us han vingut nàusees. Però no la segona. No heu observat que el dit que he llepat no era el que havia mullat en el líquid.

Acudit

XVII Congrés Mundial de la UCIP a Graz (Àustria)

La pau passa per una comunicació basada en els valors

«He tingut un somni... —va pronunciar lentament Martin Luther King— davant la multitud que escoltava expectant i silenciosa les seves paraules. Ja he somiat aquest matí que, un dia no hi haurà més guerra, que els homes de les espases en faran relles i de les llances, falçs». Martin Luther King va atrevir-se a somiar la pau, encara que va morir l'any 1968 per una bala disparada per homes que creien en la violència. Però el seu somni no va morir, perquè és el somni de la humanitat, que es transmet de generació en generació fins que el món visqui la pau i les persones tinguem les unes per les altres una mirada pacífica.

Núria Oriol Palarea

La Unió Catòlica Internacional de la Premsa ha celebrat a Graz (Àustria) el Congrés de Joves Periodistes i el seu XVII Congrés Mundial sota el lema *Ètica de Pau en un món de violència*. Hi han participat gairebé 800 professionals de la comunicació dels cinc continents entre periodistes, editors i professors de periodisme. Ha estat un fòrum d'alt nivell de reflexió i d'anàlisi, d'intercanvi d'experiències i de testimonis. El cardenal Martini de Milà o l'ex-primer ministre de Polònia, T. Mazowiecki, van contribuir perquè el Congrés es desenvolupés centrant-se en les actituds de responsabilitat personal i social dels comunicadors, la transmissió d'una informació intel·ligent que transmet valors, la llibertat d'expressió en el si de l'Església i dels Mitjans de Comunicació, el dret a escollir el tipus de periodisme que es vol exercir i la necessitat de viure els nacionalismes de manera respectuosa i oberta.

Graz, capital de la regió de Estíria, es va vestir de gala per rebre les delegacions de periodistes que anaven a participar en el XVII Congrés Mundial de la UCIP. Amb gran amabilitat, van idear l'acte d'obertura amb música del país que s'intercalava als discursos de benvinguda. Les principals autoritats religioses i civils d'Àustria, com també el president de la comissió vaticana dels MMCC, John Foley i el president d'UCIP, Günther Mees, reelegit en el càrrec en aquest Congrés per 76 vots a favor dels 79 emesos per l'assemblea, van donar l'inici de la reunió.

Günther Mees va transmetre la seva convicció que el Congrés aniria a la recerca de respostes: «Tal i com diu Herman Hesse, la generació que viu entre dues guerres perd la moralitat i la seguretat. Convé acceptar que avui existeix una generació que viu entre la seguretat del passat i la incertesa del futur, per això calen respostes». El president d'UCIP també va recordar que, després de la II Guerra

El Congrés va posar sobre la taula les diverses formes de violència presents en el món d'avui

Mundial, han mort a causa de les guerres més de 30 milions de persones i, segons fonts de la Creu Roja, només durant l'any 1994 més de 42 milions han hagut de fugir pel mateix motiu. D'igual manera, la violència arriba als professionals de la comunicació. En un any han mort 118 periodistes de països en conflicte, més del 50 per cent dels quals a Rwanda.

El P. Sibomana és innocent

Rwanda va ser recordada en nom de la solidaritat, i en concret la UCIP va donar suport, a partir d'una resolució aprovada unànimement, a l'administrador apostòlic de la diòcesis de Kabyagi i director del bimensual catòlic *Kinyamateka*, André Sibomana, a qui les autoritats rwandeses no van concedir el visat per poder assistir al Congrés. El divendres 15 de setembre vam saber que estava condemnat a mort, falsament acusat d'incitar a l'assassinat durant la guerra, una calúmia que encara es lamenta més, perquè va ser feta des d'un altre rotatiu francès, la revista *Golias*. El P. Sibomana és un defensor dels drets humans i de les llibertats públiques ja sota el règim del president Habyarimana durant el genocidi i les matances, i per aquest motiu ha rebut el premi de *Reporters Sense Fronteres de França 1994*. Nombrosos testimonis durant el Congrés de Graz van confirmar la seva innocència.

Durant l'acte d'obertura, també va prendre la paraula l'alcalde de Graz, Alfred Stingl, que va recordar la responsabilitat de l'home envers l'home i va explicar que en els col·legis de

la ciutat es fan projectes contra la violència i s'ha comprovat que la disposició violenta entre els infants està disminuint: «La solidaritat és la gran qüestió del nostre temps». I va afirmar amb un to de condemna que «no tenim dret a exportar els nostres problemes ecològics per molt que França o la Xina tinguin les seves raons per realitzar les proves nuclears. Doneu a la vida una oportunitat per a la pau». Aquestes paraules van ser rebudes amb forts aplaudiments dels presents.

«L'Església ha recorregut un camí d'apertura per anar a l'encontre d'altres realitats, s'ha treballat en la línia de l'ecumenisme va dir en la seva intervenció el bisbe Johann Weber, president de la Conferència Episcopal Austríaca. La guerra dels Balcans s'ha quedat a 15 km. de la frontera austríaca, és molt dur i tràgic alhora. Vivim en pau, però alhora l'escollim cada dia».

John P. Foley, va afirmar que la Bíblia és la font d'inspiració dels periodistes cristians: «les nostres paraules —va dir— poden ser un instrument de pau en un món de violència». Després, va llegir la carta que el Papa va voler adreçar als presents. Traslluïa un esperit positiu, alhora que també cridava a la responsabilitat: «Desitjo que aquesta reunió contribueixi al foment d'un tracte professional amb els Mitjans de Comunicació més moderns que evolucionen». I va expressar la seva convicció que «els joves comunicadors són una esperança». En parlar de les Noves Tecnologies va centrar-se en el fet que «influeixen en una nova manera de fer la guerra, ja que el seu abast és molt ampli, es pot premer un botó i

enviar un míssil a l'altre cantó del món, sense que els qui ho fan en sàpiguen les conseqüències». Per això va considerar important citant unes conegudes paraules del cardenal Newman: «Deixeu que el cor li parli al cor».

Finalment, el president d'Àustria, Thomas Klestil, va centrar el discurs de benvinguda parlant de tenir el coratge de la veritat i de la pau: «El Papa, la mare Teresa de Calcuta o Dalai Lama, sols, no poden canviar el món. Però amb els Mitjans de Comunicació, sí. Vivim un temps que desperta por a les agressions. Amb tot, hem de saber que les paraules poden ferir i també poden curar. Necessitem que els Mitjans de Comunicació siguin humans, ja que sempre estan temptats pel joc del poder, sobre els lectors i sobre els polítics. El control del periodista és la seva consciència. Té una gran responsabilitat envers els altres: l'Ordre Superior. El món té ànsia de sortir de la banalitat. I penseu que si no hi ha una informació intel·ligent i que transmeti valor igual que la gent es cansa dels polítics, també es cansarà dels Mitjans de Comunicació».

La desinformació és una de les causes de la violència

El XVII Congrés Mundial de la UCIP va posar sobre la taula les diverses formes de violència que es manifesten en el món d'avui: la pobresa, la guerra, la intolerància per motius ètnics, religiosos, culturals, socials, econòmics o polítics, la tortura, l'avortament, l'atur o discriminació de la dona; les taules rodones van convertir en plafons il·lustratius de la tasca

ie en aquests moments els Mitjans de Comunicació i l'Església dels diversos països estan gant a favor de la vida i de la pau. També van posar un marc de debat en profunditat de les causes de la violència i dels conflictes mundials.

Un punt de referència important per analitzar el paper dels Mitjans de Comunicació i els periodistes en un conflicte, va ser la ponència de Stefan Wilkanowicz, publicista polonès, que va sintetitzar de manera entenedora algunes de les raons estratègiques per les quals ha esclatat la guerra dels Balcans: «El sistema comunista es basava en la lluita de classes. El mateix mot *lluita* implica que sempre ha d'existir un enemic, sols aquest terme posa la transmissió de violència, fonamentant les conductes en base a l'agressivitat. Quan a arribar la caiguda física del mur, el comunisme ja sense força efectiva necessitava convertir-se. Els líders comunistes no tenien cap inconvenient per assumir els antics nacionalismes reprimits, per mantenir-se en el poder, que els proporciona diners i contactes. No és estrany que la primera Banca Privada de Polònia de Romania hagi estat fundada per un ex-líder comunista. El nacionalisme serveix, doncs, com excusa per a mantenir-se en el poder. A partir d'aquí, però, el fraccionament és inevitable, i la nacionalitat vol primar sobre una altra, s'estén el concepte de neteja ètnica envers les minories i emergeix el fantasma del nazisme que havia quedat a l'ombra, esperant la seva oportunitat.

La xenofòbia es fomenta amb un esquema molt simple: primer es publica una informació tergiversada de tal manera que es presenti un grup o una nació com a enemic. Després, s'incrementa l'atmosfera de la por a ser agredit, la qual genera abominació, menyspreu i odi. I d'aquesta manera, s'obre la porta a la lluita. A l'ex-Iugoslàvia s'han perfeccionat els mètodes emprats pels nazis contra els jueus, les mateixes pel·lícules o fotografies són utilitzades per les diferents parts en conflicte per mostrar les crueltats de l'adversari». Stefan Wilkanowicz va insistir en la necessària lliure circulació de la informació, i el respecte i respecte a les minories, com l'únic camí possible cap a l'honestat i la llibertat periodística.

Sud-àfrica, un petit miracle

Aquestes intervencions van permetre continuar debatent sobre la guerra de Rwanda i

Burundi, el conflicte de Chiapas, el narcotràfic colombià —la situació del periodista en aquest tema es podria resumir amb la irònica frase «Mentre les guerres atreuen els periodistes, aquests atreuen els terroristes»— o la realitat de Sud-àfrica, que tal i com va explicar Mn. Smangaliso Mkhathshwa, diputat del partit ANC i número tres del nou parlament sud-africà, que ha conegut la presó i la tortura per la seves denúncies contra l'apartheid, «és un petit miracle, si es té en compte la transició relativament pacífica que ha permès a la majoria negra de compartir el poder amb la minoria blanca». S. Mkhathshwa creu que com a sacerdot pot contribuir de manera modesta en el camp dels valors morals, en la reconciliació, sobretot en aquests moments de construcció d'una nova societat «jove, dinàmica i revolucionària».

En el transcurs del Congrés convé destacar que el setmanari cristià francès *La Vie* va oferir un còctel a tots els participants amb motiu del seu 50è. aniversari.

Una de les propostes que va ser aprovada unànimement per l'Assemblea de la UCIP va ser la creació d'una Fundació, amb una base de 500.000 francs suïssos, per finançar les Universitats que aquesta entitat ofereix als països del Tercer Món i de l'Europa de l'Est per millorar la preparació i augmentar l'eficàcia dels professionals de la comunicació. També va ser positiva la notificació que les finances de la UCIP, després dels números vermells de l'any 1993, a causa de la disminució de les cotitzacions i de l'augment de les despeses per la reestructuració dels càrrecs de coordinació i de secretaria, havien assolit un equilibri i anaven cap a l'obtenció de beneficis. D'aquesta manera, s'obren noves possibilitats d'actuació d'una entitat que s'està rejoinent i que vol elevar la seva influència en els àmbits polítics, civils i eclesials.

Altres frases d'interès

«Es maten els periodistes, perquè són periodistes. Es mata aquells que poden dir la veritat. En el planeta existeixen zones d'ombra, en les quals els periodistes ja no poden parlar... Proposo la regla del triple respecte: el respecte a la veritat, el respecte a les persones de les quals es parla i el respecte a les persones a qui es parla». Noel Copin, president de *Reporters Sense Fronteres* de França.

«En situacions de guerra, la informació i el rol dels periodistes és tan important com els recursos bèl·lics dels quals disposen els països en divergència». Edith García B., periodista de Equador.

«El periodista en lloc de donar veritat, pot donar preguntes, donar l'oportunitat que l'altre revisi la seva visió del món i que pugui apropiarse a la veritat (des del punt de vista de les Ciències Socials) per si mateix». Tanius Karam, professor de teoria de la comunicació a la Universitat de Mèxic.

«El fonamentalisme fa més difícil l'ètica de la pau». John Dayal, editor i redactor en cap del diari *Midday* a Delhi i Bombai (Índia).

«La pobresa resulta ser la forma de violència més despiatada que sofreixen avui milions de llatinoamericans. Els fets s'encarreguen de provar que si bé la responsabilitat de la violència no pot atribuir-se als pobres, aquests són els que pateixen amb més intensitat aquest fenomen. Apostar per la pau requereix, doncs, treballar per canviar aquesta situació a través d'un millor ús dels mitjans». Ana Maria Campero, directora del diari *Presencia Daily* (Bolívia).

Quan les religions són font de violència

Les paraules del cardenal Martini de Milà durant l'acte d'obertura del XVII Congrés Mundial de la UCIP van ser rebudes amb expectació i interès. Va parlar des de la seva visió positiva dels Mitjans de Comunicació, però no en va ha succeït la guerra del Golf, que ha mostrat una vegada més la cara fosca que pot tenir el periodisme, i, per tant, va voler advertir els congressistes contra la temptació de convertir la violència en un espectacle o de deixar-se contaminar per ella: «Expulsem els mercaders del temple, expulsem del temple de la comunicació tots els qui la manipulen i la tornen violenta i agressiva».

El cardenal va admetre que l'Església i les religions en la seva història passada i àdhuc present, «no han estat exemptes del contagi de la violència. Es pot dir que en alguns casos han estat causa i origen de violència». I va estimar que això era possible a partir del rebuig de la complexitat: «La reducció arbitrària de dades implica la temptació d'afirmar aquesta simplificació amb la força, per no haver de discutir, per impedir qualsevol qüestionament que provocaria el malestar entre els entusiastes adeptes d'una religió». Els mecanismes de presentar de forma endurida els contrastos i rebutjar els matisos són, en primer lloc, responsabilitat dels mitjans.

D'altra banda, l'antic primer ministre de Polònia, Tadeusz Mazowiecki, que va ser encarregat de missió de l'ONU pels drets de l'home a l'ex-Iugoslàvia va denunciar «les barreres de la informació» que juguen un paper important en l'extensió de l'odi i de la violència. En la seva intervenció va evocar el període de cinquanta anys de comunisme al seu país i va recordar que al principi de la seva missió a l'ex-Iugoslàvia va demanar que es creés una agència d'informació internacional independent que hauria d'haver informat objectivament sobre el conflicte. Una idea que si s'hagués dut a la pràctica hauria evitat l'augment de l'odi a causa de la desinformació i la manipulació dels fets històrics amb fins nacionalistes-xenòfobs. I va recordar que aquesta guerra en concret «no és una guerra de religions, però allà on les religions i les Esglésies són majoritàries (va mencionar explícitament la responsabilitat de l'Església catòlica) han contribuït a l'odi recíproc».

El president federal, Thomas Klestil, el cardenal Carlo Maria Martini i monsenyor Johann Weber, a l'acte inaugural

Cartes

◆ No, no és temps perdut...

Sr. Director,

«Tot serveix per al bé del qui estima Déu», deia St. Pau, i ho diem als mitjans de comunicació que han parlat insistentment i morbosament sobre l'absurda implicació del cardenal Carles en assumptes mafiosos.

No ens estranya el que heu fet respecte al benvolgut Arquebisbe de Barcelona, fa gairebé dos mil anys, Crist ja ens ho va advertir: «Els fills de les tenebres són més audaçs que els fills de la llum». Però Crist també ens va repetir moltes vegades: «No tingueu por... no tingueu por».

A Tortosa el coneixem com ningú per la seva convivència i transparència durant vint-i-dos anys i la reacció unànime és aquesta: «Això no pot ser veritat!»

Segurament el cardenal Carles, home de pregària, fa seves les paraules del Salmista (117): «Tinc el Senyor a favor, Ell em defensa... Més val emparar-se en el Senyor que fiar-se dels poderosos». Avui els

poderosos són en part els mitjans de comunicació.

Tots els sotasignats tenim la convicció que aquesta calúmia repercutirà a favor de l'Arquebisbe de Barcelona. Ara l'estimarem més, i Gràcies Sr. Cardenal pel seu exemple! i a *El Mundo* l'acompanyem en el sentiment per haver entrat amb mal peu a Catalunya

M. LLUÏSA FORNER VDA. JORNET
i quaranta signatures més

◆ El «bumerang»

Sr. Director,

Ens ha dolgut a tots com si ens haguessin calunniat personalment. Ens dol profundament que hagin involucrat en una acció mafiosa el nostre estimat cardenal-arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles i Gordó.

Al bisbat de Tortosa, durant tres anys, vaig formar part del Consell Episcopal.

Cada divendres passàvem el matí junts amb l'equip de govern, tractant els assumptes inherents a la gestió pastoral. Considero un regal de Déu aquesta vivència prop del nostre estimat D. Ricardo. Mai no va sortir dels seus llavis una paraula de desqualificació per a ningú. Vaig aprendre lliçons vives d'una gran humanitat: «Primer són les persones abans que les coses», «cal que donem la vida a dojo, estimant, fins a la mort».

Em ve a la memòria un esdeveniment que ens conta la Bíblia. Una notícia sentència Nabot: «És un blasfem». Poc després sobre les pedres tacades amb la sang de Nabot va caure la sang del rei Acab, que l'havia condemnat a mort. Jezabel, la seva esposa, llançada daltabaix de la casa reial, fou devorada per una munió de gossos famolencs. Es va complir al peu de la lletra l'anunci del profeta Elies.

Els mitjans de comunicació són *bumerangs* que fan mal; es llancen i retornen a vegades als qui els han utilitzat.

Cal pensar que no ens equivoquem, quan

ensem que ens unim a la pregària del nostre estimat Sr. Arquebisbe demanant al Senyor pels seus acusadors, no la justícia, sinó l'abundor de la misericòrdia divina.

JUAN MARTORELL
rector d'Uldecona

◆ El llibre «La nostra Salvació»

Sr. Director:

Des de les pàgines de CC em plau felicitar i agrair la generositat del Dr. Ignasi Segarra, d'oferir de franc a les catequesis populars i missioners, el seu llibre «La nostra Salvació», segons diu en un anunci.

Suggereixo que Caritas podria també obsequiar a les famílies necessitades un exemplar.

Seria una bona manera d'evangelitzar tal com desitja el Papa i necessita el nostre poble.

UN SACERDOT
Sabadell

Retalls

El País (24-X-95)

Ateu, però amb Càritas

Vaig escriure, en certa ocasió, que no creia en Déu però sí en Pilar Malla, secretària general de Càritas diocesana de Barcelona. La presència, el penúltim divendres d'octubre, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona del mític *abbé Pierre*, el fundador i motor de les comunitats dels Drapaires d'Emmaús, em va confirmar en el mateix. Perquè ambdós, primer Pilar Malla i després el capellà parisenc, en l'acte de lliurament del premi anual de la Fundació Alfons Comín a l'*abbé Pierre*, barrejaren plàtica-sermó, propi de personalitats contemplatives de signe religiós, amb un discurs duríssim contra els còmplices i contra els cau-

sants de les desigualtats socials de la nostra societat. Un recordava l'escena evangèlica d'un Jesús, encara nen, que expulsa, amb energia poc edulcorada, els mercaders del temple. O el duríssim predicador del llac de Tiberíades, quan fustiga a escribes i fariseus, del passat, del present, i del futur... o quan exclou, del paradís final, els qui no es preocupen pel benestar dels altres.

(...) Sé que la tasca encomanada als polítics és complexa, entre altres raons perquè vivim en una societat minada per lleis, pressions i interessos sovint antagònics. D'ací que m'interessi, cada vegada més, el projecte i l'acció de Càritas, organització de signe confessional però mai tenallada per compromisos jeràrquics. Tal vegada perquè Càritas, interessada com el qui més per la macroeconomia, viu en contacte permanent

amb els fitxers actualitzats de l'*altra* societat, aquella que tants voldrien invisible.

Per exemple, Càritas treballa a fons amb els vells desemparats de la ciutat de Barcelona. I treballa amb ells des de fa més de deu anys, en una experiència sobre la qual ha reflexionat per escrit. A partir de les fitxes de les assistents socials, element central de la tasca de Càritas, aïllen els casos de vells que viuen sols a casa seva. Mitjançant el treball voluntari de molts, la majoria joves, atenen aquestes persones, les ajuden a higienitzar el seu pis, les relacionen amb altres, les acompanyen a centres de dia on recuperaran el sentit de la convivència i on podran dutxarse, anar a la barberia, llegir la premsa o cantar en un cor.

La pedagogia de Càritas s'ha consolidat a l'escola de la praxi quotidiana: èxits i fracassos són

posats en comú, analitzats i convertits en guió de noves tasques socials. El col·lectiu de voluntaris de Càritas és, en aquesta societat endurida, un dels oasis i una de les

metàfores sobre la possibilitat de creure en un futur sense transcendències, molt més humà. (...)

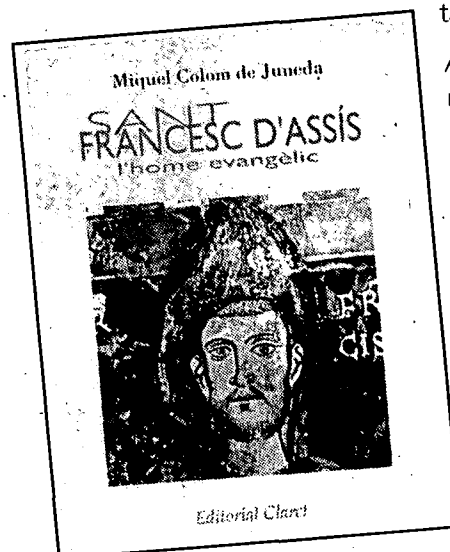
Ignasi Riera és escriptor

Claret

Editorial Claret • Roger de Llúria, 5 • 08010 Barcelona
Tel (93) 301 08 87 • Fax (93) 317 48 30

Miquel Colom de Juneda
Sant Francesc
d'Assís, l'home
evangèlic

El P. Miquel Colom de Juneda, caputxí de la comunitat d'Arenys de Mar, a partir de l'estudi i la lectura assimilada de la vasta bibliografia santfrancescana, ha assolit una coneixença molt autoritzada i aprofundida de la vida i espiritualitat de Francesc d'Assís.

Amb una metodologia molt suggestiva i innovadora deixa que sigui el mateix sant qui ens expliqui la pròpia experiència evangèlica, a través d'una fructuosa utilització dels seus escrits personals i les testimoniances dels primers biògrafs francescans.

Els Daus 153
PVP: 850 ptes.

«CATALUNYA CRISTIANA» ALS QUIOSCOS DE CATALUNYA

Podeu trobar-la, setmanalment, a:

Editorial Claret S.A	Roger de Llúria, 5	08010	Barcelona
Euro-Paper Llibreria	Major de Gràcia, 129	08012	Barcelona
Jordi Serrano Poy	Pl. Lesseps (enfront n. 31)	08023	Barcelona
Kiosko Baldini Bosch	Eusebi Güell, 87	08830	Sant Boi, LL
Kiosko Ferrer	República Argentina, 233	08023	Barcelona
La Formiga d'Or, S.L.	Av. Portal de l'Àngel, 3	08002	Barcelona
Llibreria Balmes	Duran i Bas, 11	08002	Barcelona
Llibreria Obradors	Ctra. de Berga, 59	08670	Navàs (BCN)
Llibreria Ramon Llull	La Palma, 9	25002	Lleida
Salvadora Camps Borja	Diputació, 354	08013	Barcelona

Reserva el teu exemplar, ara!

La manifestació de l'Església

Pere Tena
bisbe auxiliar de Barcelona

Veure l'Església

El mes de novembre, en la litúrgia romana, està assenyalat per algunes festes de dedicació d'esglésies importants: la de sant Joan del Laterà, la catedral de Roma, el dia 9, i la dedicació de les basíliques de Sant Pere i de Sant Pau, el dia 18. El mateix dia, d'altra banda, se celebra la dedicació de la catedral de Barcelona. Això ens porta a tornar a escoltar i a pregar un conjunt de textos litúrgics, que ens descriuen el sentit de l'Església, no pas sols de l'edifici, sinó també, i sobretot, de la comunitat que es reuneix en aquell edifici, l'Església vivent.

És normal que sigui així. Com ho diu el Ritual de la dedicació, les esglésies són un signe de la presència de l'Església de Jesucrist entre els homes. Però veure les esglésies no és encara, directament, veure l'Església. Per aconseguir-ho, cal entrar dins i contemplar la celebració de l'Eucaristia, i, sobretot, l'Eucaristia celebrada pel bisbe. És una afirmació del Concili Vaticà II, que ha estat després assumida i repetida en molts altres documents:

«El bisbe ha de ser tingut com a gran sacerdot del seu ramat, i d'ell deriva i depèn, d'alguna manera, la vida en Crist dels seus fidels. Per això, cal que tothom doni molta importància a la vida litúrgica al voltant del

bisbe, sobretot a l'església catedral; estant segurs que la manifestació principal de l'Església es troba en la participació plena i activa de tot el poble sant de Déu en les mateixes celebracions litúrgiques, sobretot en la mateixa eucaristia, en oració única, al voltant del mateix altar presidit pel bisbe, voltat del seu presbiteri i clerguès» (Constitució *Sacrosanctum Concilium*, n. 41).

Si l'eucaristia celebrada amb el bisbe és la manifestació principal de l'Església, vol dir que és allí on millor podem veure l'Església.

L'Església particular

El motiu de l'afirmació conciliar es troba quan ens endinsem en la comprensió teològica de l'Església, tal com Crist l'ha volguda. Ell, en efecte, ha volgut els Dotze com a «llavors de l'Església i origen de la sagrada jerarquia» (*Decret Ad gentes*, n. 5). L'Església és apostòlica precisament perquè ha tingut els Apòstols com a primers testimonis, i es manté en la fe que ells predicaren des del començament. A l'interior de l'Església, el ministeri dels apòstols ha estat trasmès, en successió apostòlica, i per la sagrada ordenació, als bisbes, i juntament amb ells, als preveres i als diaques. Cada Església constituïda ho és per la presència del bisbe, amb el seu presbiteri i els diaques. La missió del bisbe, amb el seu presbiteri, és la de reunir en l'Esperit Sant aquella porció del Poble de

Déu, amb l'Evangelí i l'Eucaristia.

Ara, ¿no és precisament això el que es fa visible en la missa estacional? (s'anomena així la missa del bisbe a la qual és convocada l'Església diocesana). En aquestes ocasions sobretot —d'alguna manera sempre que el bisbe celebra en una comunitat— es manifesta que la diòcesi té en ell el centre d'unitat en Crist, o, dit, d'una altra manera, que l'Església particular no es el resultat d'una suma de comunitats, davant les quals hi ha un bisbe amb el seu presbiteri, sinó que la diòcesi és una Església de Jesucrist reunida visiblement entorn del bisbe amb el seu presbiteri, i que aquest presbiteri, en comunió amb el bisbe, es distribueix a totes les assemblees locals que es formen a l'interior d'aquesta Església.

L'Església particular com a tal no és després o al costat de les comunitats locals, sinó precisament abans. No pot haver-hi una parròquia de Barcelona, de Tarragona, de Solsona..., si no hi ha l'Església de Barcelona, de Tarragona, de Solsona...

Aquest principi, reafirmat pel Concili Vaticà II, i assumit també pel Concili Tarraconense, és d'una importància capital per a la vida cristiana, i per a la pastoral. I és viscut clarament en la missa estacional.

«Correu vers un sol altar»

Sant Ignasi d'Antioquia, el cèlebre màrtir dels primers anys del segle II, diu les matei-

xes coses amb un accent vehement. La seva crida insistent és per la unitat del presbiteri amb el bisbe, i de l'Església sencera amb els pastors. Una de les seves afirmacions és: «Allà on hi hagi el bisbe, allà s'aplegui la multitud, així com allà on està el Crist Jesús hi ha també l'Església catòlica». I concretava en dimensió litúrgica: «Correu tots vers un sol altar!...», referint-se a l'altar on el bisbe celebra l'eucaristia.

Actualment, la presència del bisbe a les parròquies i en altres comunitats és molt més freqüent, en termes general, del que podia ser abans. L'experiència de l'Església particular és, doncs, més abastable. Quan el bisbe va a una parròquia, per exemple, no hi va pas com un visitant d'honor, sinó com el que n'és pastor immediat, amb la col·laboració directa del rector, que està allí precisament amb l'autoritat que el bisbe li ha donat.

Però hi ha també la possibilitat que el bisbe mateix convoqui els diocesans a la celebració de l'eucaristia amb ell i amb el seu presbiteri, com succeeix, per exemple, en les Jornades diocesanes que organitzen algunes Esglésies (a l'Església de Barcelona el proper diumenge dia 12). El motiu de trobar-se l'Església diocesana com a tal reunida amb el bisbe, el presbiteri, els diaques i tot el poble fidel, amb la varietat dels carismes que Déu dona a la seva Església, és més que suficient per valorar aquesta iniciativa, en la seva arrel eclesial.

Lectures Bíbliques

Diumenge XXXI de durant l'any

Lectura primera

Sa 11:23-12:2

Déu meu i rei meu.

Us apiadeu de tothom perquè vós estimeu tot allò que existeix

Lectura del llibre de la Saviesa

Senyor, el món tot sencer davant vostre és com un gra que tot just inclina la balança, com un esquitx de rosada que cau a terra el matí.

Justament perquè ho podeu tot, us apiadeu de tothom, i dissimuleu els pecats dels homes perquè puguin penedir-se. És que vós estimeu tot allò que existeix i no abomineu res d'allò que heu creat, ja que no heu fet res sense estimar-ho.

Com persistiria res si vós no ho volguéssiu? Què continuaria existint si no rebés la vostra invitació? I vós, Senyor que estimeu la vida, tot ho planyeu, sabent que tot és vostre, ja que el vostre alè immortal és present a tots.

Per això repreneu una mica els qui es desencaminen i, servint-vos d'allò mateix amb què han pecat, els amonesteu i els recordeu les seves culpes, perquè s'allunyin del mal i creguin en vós, Senyor.

Salm responsorial 144:1-2, 8-9, 10-11, 13cd-14 (R.: 1)

Us exaltaré, Déu meu i rei meu,
beneiré el vostre nom per sempre.
Us beneiré dia rera dia,
lloaré per sempre el vostre nom.

R.: Beneiré el vostre nom per sempre,

El Senyor és compassiu i benigne,
lent per al càstig, gran en l'amor.
El Senyor és bo per a tothom,
estima entranyablement tot el que ell ha creat. R.

Que us enalteixin les vostres criatures,
que us beneixin els fidels;
que proclamïn la glòria del vostre Regne
i parlin de la vostra potència. R.

Totes les obres del Senyor són fidels,
les seves obres són obres d'amor.
El Senyor sosté els qui estan a punt de caure,
els qui han ensopegat, ell els redreça. R.

Lectura segona

2Te 1:11-2:2

*El nom de Jesús, el nostre Senyor,
serà glorificat en vosaltres i vosaltres en ell*

Lectura de la segona carta de sant Pau als cristians de Tessalònica

Germans, sempre preguem per vosaltres, demanant que el nostre Déu us faci dignes de la vocació cristiana, i amb el seu poder dugui a terme tots els bons propòsits i totes les obres que la fe us inspira. Així el nom de Jesús, el nostre Senyor, serà glorificat en vosaltres, i vosaltres en ell, per la gràcia del

nostre Déu i de Jesucrist, el Senyor.

Pel que fa a l'adveniment de Jesucrist, el nostre Senyor, i la nostra reunió amb ell, us preguem, germans, que no perdeu el seny ni us alarmeu, encara que una suposada revelació de l'Esperit o una dita o carta que passés com si fos nostra anunciessin que el dia del Senyor és imminent.

Al·leluia

Jo 3:16

Déu estima tant el món, que ha donat el seu Fill únic;
tots els qui creuen en ell tenen vida eterna.

Evangelí

Lc 19:1-10

*El Fill de l'home ha vingut a buscar i a salvar
allò que s'havia perdut*

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc

En aquell temps, Jesús anà de pas a Jericó. Un home que es deia Zaqueu, cap de cobradors d'impostos i ric, intentava de veure qui era Jesús, però la gentada li privava la vista perquè era petit d'estatura. Llavors, per poder-lo veure, correu endavant i s'enfilà en un arbre al lloc on Jesús havia de passar. Quan Jesús arribà en aquell indret, alçà els ulls i li digué: «Zaqueu, baixa de pressa, que avui m'he de quedar a casa teva». Zaqueu baixà de seguida i el rebé tot content. Tothom qui ho veié criticava Jesús i comentava el fet que s'hagués quedat a casa d'un pecador. Però Zaqueu es posà dret i digué al Senyor: «Senyor, ara mateix dono als pobres la meitat dels meus béns, i a tots els qui he defraudat, els restitueixo quatre vegades més». Jesús li digué: «Avui s'ha salvat aquesta casa, ja que aquest home també és un fill d'Abraham. És que el Fill de l'home ha vingut a buscar i a salvar allò que s'havia perdut».

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral, i altres celebracions

(Cicle litúrgic C; ferial II)

SETMANA XXXI DE DURANT L'ANY

(Salteri: setmana 3)

NOVEMBRE

5. Diumenge XXXI de durant l'any. Verd.

Lectures: Saviesa 11:22-12:2 / Salm 144 / 2 Timoteu 1:11-2:2 / Lluç 19:1-10. SÓLSONA: *Blanc*. Aniv. ord. episc. bisbe Antoni Deig.

ALTRES CELEBRACIONS: Sts. Zacariès i Elisabet, pares de St. Joan Baptista; Galacció i la seva esposa Epistema, mrs.; Ssta. Bertila, abd.

6. Dilluns. Verd. Fèria. Lectures: Romans 11:29-36 / Salm 68 / Lluç 14:12-14. BARCELONA: *vermell*. Sant Sever (MO).

ALTRES CELEBRACIONS: Sts. Lleonard, cfr.; Vinoc, ab.

7. Dimarts. Verd. Fèria. Lectures: Romans 12:5-16a / Salm 130 / Lluç 14:15-24. LLEIDA: *blanc*. Beat Francesc Palau (MLI).

ALTRES CELEBRACIONS: Sts. Herculà, Ernest, Engelbert, bs. mrs.; Amarante, mr.; Florenci, b.; Sta. Carina, mr.

8. Dimecres. Verd. Fèria. Lectures: Romans 13:8-10 / Salm 111 / Lluç 14:25-33.

ALTRES CELEBRACIONS: Sts. Sever, Severià, Carpòfor i Victori, mrs. coronats; Deodat I, p.; Godofred, b.

Festa Major: a Santa Coloma de Queralt.

9. Dijous. Blanc. Dedicació de la Basílica del Laterà, Roma (F). Lectures: 47:1-2.8-9.12 (obé: 1 Corintis 3:9c-11.16-17) / Salm 45 / Joan 2:13-22.

ALTRES CELEBRACIONS: Festa del Sant Crist de Balaguer. Sts. Teodor, sold. mr.; Orestes, mr.; Ursí i Agripí, bs.; Sta. Eustòlia, vg.

Festa Major: a Balaguer i Beget.

10. Divendres. Blanc. Sant Lleó el Gran (MO).

Lectures: Romans 15:14-21 / Salm 97 / Lluç 16:1-8. SÓLSONA: *Blanc*. Dedicació de la Catedral (Catedral, S/ diòcesi, F).

ALTRES CELEBRACIONS: Sts. Andreu Avelí, cfr.; Trifí, Respici i Tiberi, mrs.; Demetri, b.; Stes. Nimfa, vg. mr.; Florència, mr.; Trifena i Trifosa, deixebles.

11. Dissabte. Blanc. Sant Martí de Tours (MO). Lectures: Romans 16:3-9.16.22-27 / Salm 144 / Lluç 16:9-15.

ALTRES CELEBRACIONS: Sts. Menna, sold. mr.; Valentí, Felicià i Atenodor, mrs. Veranus, b.

Festa Major: a Adraén, Els Alamús, l'Aleixar, Altafulla, Arenys de Munt, L'Armentera, Ars, Bescaran, El Brull, Calonge de Mar, Campelles; Carme, Cerdanyola del Vallès, El Clot (Barcelona), El Far d'Empordà, La Figuera, Lladorre, Maçanet de Cabrenys, Masarac, Morell, Mura, La Nou de Bergadà, Peralada, Pontós, Puig-reig, Riells del Montseny, Sant Celoni, Sant Martí de Provençals (Barcelona), Sant Martí Sarroca, Sant Martí Sescgueioles, Sant Martí de Tous, Sentmenat, Sobremunt, Teià, Torrelles de Llobregat, Urtx, Viladrau, Vilallonga del Camp, Vilallonga de Ter, Vilaverd i Xerta.

La força de Déu

(Sa 11:22-12:2)

Josep M. Aragonès

Rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

La perícopa

La darrera part del llibre de la Saviesa (cc. 10-19) és una llarga contemplació de la història d'Israel a la llum de la fe. De fet es tracta d'una reflexió que es converteix en pregària. Contemplant la història del seu poble, l'autor lloa la Providència especial de Déu envers Israel i alhora exhorta els seus a la confiança en Jahveh que, si ha estat capaç de salvar-los llavors de l'Èxode i de l'exili de Babilònia, també ara es mostrarà fidel al seu poble i el menarà pel camí de la salvació. Després d'una introducció sobre l'acció de la Saviesa en la salvació de la humanitat, des d'Adam «el pare del món» (10:1) passant pels grans patriarques fins arribar a la gesta de l'Èxode (10:1-11:4), s'inicia pròpiament la meditació de com Jahveh sempre ha estat al costat del seu poble, especialment en els moments de destret, castigant els egipcis —que l'autor estén també als cananeus—, fent que el mal que afligia els enemics d'Israel es convertís en favor per al poble oprimint: «Així, allò mateix que havia servit per a castigar els seus enemics, es convertí per a ells en font de beneficis a l'hora de la necessitat» (11:5). De 11:15 a 12:27 es fa una reflexió-pregària sobre la bondat i la justícia salvadora del Déu poderós i compassiu i la seva manera d'actuar, tot revelant-nos uns trets característics de la psicologia divina. És d'aquí d'on s'ha tret la nostra perícopa litúrgica.

L'amor de la força irresistible

El verset immediat a la nostra perícopa afirma la força permanent del Déu creador: «Sempre que voleu, podeu desplegar la vostra força. Qui podria resistir el poder del vostre braç?». Davant d'aquesta omnipotència, les criatures són insignificants, talment un mínuscul granet de pols o un esquitx de rosada (v. 22). L'omnipotència divina, però, no es mostra prepotent, no esclafa mai ningú. Tal com diu la col·lecta del diumenge 26 de durant l'any, quan més clarament manifesta Déu la seva omnipotència és justament quan perdona i es compadeix. Perquè en realitat la omnipotència de Déu —la seva força— és l'amor (Cf 1Jo 4:8ss.). «Justament perquè ho podeu tot, us apiadeu de tothom, i dissimuleu els pecats dels homes perquè puguin penedir-se» (v. 23). L'autèntica força sap ser pacient,

Un mag al desert?

P-J Ynaraja

Capellà de La Llobeta

I per a què serviria un mag en aquest indret de l'absolut? Actualment, hom sent parlar de la màgia com si es tractés d'una religió paral·lela. Àvid l'home d'allò desconegut, acudeix al que anomena màgic, per tal de no acceptar el misteri. L'home de fe, el qui accepta el misteri, és d'una talla interior molt superior. Però l'home de fe accepta i cerca amb interès el que és desconegut, el que és insòlit, i després es meravella. Perquè l'home de fe és humà i tot el que és humà li interessa, com deia Terenci. És aquesta una actitud genuïnament humana.

Allunyem-nos del terreny dels principis i anem al narratiu. El nostre beduí, fill adoptiu d'una princesa i gendre d'un sacerdot de Madian, es troba un dia en ple desert amb un prodigi que reclama la seva atenció. Ha observat un esbarzer que crema, que no s'apaga, tot i que fa molt que està encès. Per aquests mateixos indrets vaig veure un dia un beduí que havia deixat al costat d'unes pedres un ou i havia col·locat estratègicament un llaç, i mantenia l'extrem de la corda a les seves mans. Havia preparat aquest artefacte per si una guineu pretenia menjar-se l'ou. I l'animal va venir, i l'home la va enxampar. No va ser res màgic. Estàvem al desert i això ho explica tot. La paciència d'un beduí és paradigmàtica.

Tinc un llibre molt interessant, és d'un etòleg eminent, que, a més de ser creient, té un sentit agut del coneixement. Com a bon cristià accepta el misteri, com a bon científic investiga allò que li resulta desconegut. Diu que en aquestes terres hi ha un insecte, de la família

La Bíblia a l'abast

domina la impaciència i dona temps per al desenvolupament, per a la realització de l'home. Es fa càrrec de les limitacions de les criatures i no exigeix més del que cadascú pot donar. I perquè és força d'amor, té interès en el perfeccionament possible de la persona. Per això reprèn i amonesta, que no castiga, de cara al retorn al bon camí, el retorn a Déu, que en definitiva és el que significa la penitència. «Per això repreneu una mica els qui es desencaminen i, servint-vos d'allò mateix amb què han pecat, els amonesteu i els recordeu les seves culpes, perquè s'allunyin del mal i creguin en vós, Senyor (12:2).

«Amo, amic de la vida»

L'obra de la creació és obra d'amor. Déu crea el món i el conserva —el *re-cre-a*—, crea i redimeix la humanitat, perquè estima. «És que vós estimeu tot allò que existeix i no abomineu res d'allò que heu creat, ja que no heu fet res sense estimar-ho» (v. 24). No és massa freqüent en la Bíblia aquesta afirmació de l'amor de Déu per totes les criatures. Tanmateix aquesta revelació, no sols la trobem en el nostre llibre —Sa 1:13-14 i 2:23—, sinó també en altres llocs (Vegeu Sl 104:24, 145:9, Sir 18:13). I caldria gravar-la molt profundament en la nostra consciència, per no fer escarafalls de molts canvis de mentalitat i de signes culturals que vivim. El llibre del Gènesi ja ens adverteix de bon començament que allò que creava Jahveh «era molt bo» (1:10.12.18.25.31). Som nosaltres els qui amb el nostre mal ús o amb la nostra ignorància o malícia, fem dolentes les criatures essencialment bones del Creador, que no sols les ha creades sinó que les conserva amb afalagament. «Com persistiria res si vós no ho volguéssiu? Què seguiria existint si no rebés la vostra invitació?» (v. 25). La creació i la conservació de les coses creades és la manifestació de la gran tendresa de Déu, el suprem i autèntic ecologista, que ha fet, estima i té cura exquisida de tota criatura i en especial de l'home al qual tot li ho ha sotmès (Gn 1:26ss. 9:1ss. Sl 8:8). La tendresa de l'amor de Déu el porta a tenir pietat de tota la creació i de la vida humana: «I vós, Senyor, que estimeu la vida, tot ho planyeu, sabent que tot és vostre» (v. 26). La Bíblia de Montserrat tradueix, molt encertadament: «Vós planyeu totes les coses perquè són vostres, Amo, amic de la vida». Ell, el Senyor —l'Amo— és el principi de la vida (Cf. Sa 1:13-15), d'una vida que vol incorruptible, comunicada pel seu alè, el seu esperit, present en el món: «Perquè el vostre alè immortal és present a tots» (12:1). Respirem l'aire —l'alè— de Déu, malmès pel pecat i restablert per aquell en qui des del principi hi havia la vida i que, venint al món, ha il·luminat la casa de la humanitat i l'ha salvada: «Avui s'ha salvat aquesta casa», com llegirem a l'evangeli (Lc 19:9). No ho oblidem i siguem decidits defensors de la cultura de la vida.

Retrats bíblics intencionats

dels *Luciola* que té, com les nostres cuques de llum, un apèndix lluminós, però, a diferència d'aquestes, volen tant els mascles com les femelles. Explica que cap al tard, en l'època d'aparellament, es reuneixen en alguns arbustos, que es converteixen així en aparents torxes de sorprenent atractiu. Són milers i milers de bombetes en moviment. Potser un d'aquests fenòmens va atraure la mirada de Moisès, afirma l'autor. Va arribar al singular d'un esbarzer des de l'imponent silenci del desert. En indrets com aquest Déu emplaça l'home per transmetre-li els seus més importants missatges.

Moisès escolta, pregunta, calcula les dificultats. Déu no és un líder que exigeixi obediència cega. Déu vol col·laboradors fidels, però lliures, demana lleialtat a persones que s'interroguen, aquesta és la gent que li agrada a Déu. L'home dòcil és el contrari d'un animal ensinistrat. Per això Déu quan exigeix, explica, o més aviat s'explica, que és el més meravellós que hom pot imaginar. Descalç i reverent Moisès escolta la paraula més èxelsa que mai ha estat pronunciada. En amigable confiança Déu li manifesta quin és el seu nom. Hauran de passar bastants segles perquè la humanitat rebí una altra confiança prodigiosa, no serà fins que, en arribar l'Esperat de les nacions, els homes sàpiguen una mica com és Déu «per dins», serà aleshores quan albiraran la Santa Trinitat.

L'experiència mística de l'esbarzer ha acabat. Moisès en surt transformat, a partir d'ara serà el cap conductor i alliberador del seu poble i no renunciarà mai a aquesta missió.

Si voleu delectar-vos amb el llibre del qual parlava, aquí van les dades: «... Y la ballena devolvió a Jonàs a la playa». V.B. Dröschler. Planeta. Algun altre dia el tornaré a recordar.

El passatge bíblic està en el llibre de l'Èxode, cap. 3.

eloqüentment de mútua confiança, de següretat i de solidaritat. Inspirats en l'exemple de tots els que han assumit el risc de la llibertat, ¿podríem nosaltres no acollir també el risc de la solidaritat, i per tant el risc de la pau?

Més enllà de la por: la civilització de l'amor

16. Una de les més grans paradoxes del nostre temps és que l'home, el qual ha iniciat el període que anomenem de la «modernitat» amb una confiada afirmació de la pròpia maduresa i autonomia, s'apropa a la fi del segle XX atemorit de si mateix, espantat del que ell mateix té capacitat de fer, esporuguit del futur. En realitat, la segona meitat del segle XX ha vist el fenomen sense precedents d'una humanitat insegura de cara a la mateixa possibilitat d'un futur, per l'amenaça d'una guerra nuclear. Aquest perill, gràcies a Déu, sembla haver-se allunyat —i cal allunyar una fermesa, a nivell universal, tot el que pugui tornar-lo a apropar, si no reactivar, però queda encara la por per un futur i del futur.

Perquè el mil·lenni ara ja a les portes pugui ser testimoni d'una nova florida de l'esperit humà, afavorida per una autèntica cultura de la llibertat, la humanitat ha d'aprendre a vèncer la por. Hem d'aprendre a no tenir por, reconquerint un esperit d'esperança i de confiança. L'esperança no és un optimisme fat, dictat per la ingènua confiança que el futur ha de ser necessàriament millor que el passat. Esperança i confiança són la premissa d'una activitat responsable i troben aliment en l'íntim santuari de la consciència, allà on «l'home es troba sol amb Déu» (Const. past. *Gaudium et Spes*, 16), i per això mateix intueix que no està sol enmig dels enigmes de l'existència, perquè està acompanyat de l'amor del Creador!

Esperança i confiança podrien semblar matèries que van més enllà dels fins de les Nacions Unides. En realitat no és així, ja que les accions polítiques de les nacions, argument principal de les preocupacions de la vostra Organització, demanen també sempre la dimensió transcendent i espiritual de l'experiència humana, i no poden ignorar-la sense perjudicar la causa de l'home i de la llibertat humana. Tot el que disminueix l'home perjudica la causa de la llibertat. Per recuperar la nostra esperança i la nostra confiança a l'acabament d'aquest segle de sofriments, hem de recuperar la visió d'aquell horitzó transcendent de possibilitats al qual tendeix l'esperit humà.

17. Per tant, com a cristià no puc no donar testimoni que

la meua esperança i la meua confiança es funden en Jesucrist, del qual els dos mil anys del seu naixement seran celebrats a l'albada del nou mil·lenni. Nosaltres, cristians, creiem que, en la seva Mort i Resurrecció, han estat plenament revelats l'amor de Déu i la seva sol·licitud per tota la Creació. *Jesucrist és per a nosaltres Déu fet home, inserit en la història de la humanitat. Precisament per això l'esperança cristiana sobre el món i el seu futur s'estén a tota persona humana: no hi ha res de genuïnament humà que no trobi ressò en el cor dels cristians. La fe en Crist no ens empeny a la intolerància, al contrari, ens obliga a mantenir amb els altres un diàleg respectuós. L'amor per Crist no ens sòstreu de l'interès pels altres, sinó més aviat ens invita a preocupar-nos-en, sense excloure ningú, i privilegiar en tot cas els més dèbils i sofrents. Per això, mentre ens apropem al bimil·lenari del naixement de Crist, l'Església no demana res més sinó poder proposar respectuosament aquest missatge de la salvació, i poder promoure en esperit de caritat i de servei, la solidaritat de l'entera família humana.*

Senyores i Senyors! Estic davant vostre com el meu predecessor el papa Pau VI fa exactament trenta anys, no com un que té poder temporal —són paraules seves— ni com un líder religiós que invoca especials privilegis per a la seva comunitat. Estic aquí davant vostre com un testimoni: un testimoni de la dignitat de l'home, un testimoni d'esperança, un testimoni de la convicció que el destí de tota nació reposa en les mans d'una misericordiosa Providència.

18. *Hem de vèncer la nostra por del futur. Però no podem vèncer-la del tot, si no ho fem junts. La «resposta» a aquesta por no és la coacció, ni la repressió o la imposició d'un únic «model» social a tot el món. La resposta a la por que entenebreix l'existència humana al final del segle XX és l'esforç comú per construir la civilització de l'amor, fonamentada sobre els valors universals de la pau, de la solidaritat, de la justícia i de la llibertat. I l'«ànima» de la civilització de l'amor és la cultura de la llibertat: la llibertat dels individus i de les nacions, viscuda en una solidaritat i responsabilitat oblatives.*

No hem de tenir por del futur. No hem de tenir por de l'home. No és casualment que nosaltres ens trobem

aquí. Cada persona ha estat creada a «imatge i semblança» d'Aquell que és l'origen de tot el que existeix. Tenim en nosaltres la capacitat de saviesa i de virtut. Amb aquests dons, i amb l'ajut de la gràcia de Déu, podem construir en el segle que està per arribar i pel proper mil·lenni una civilització digna de la persona humana, una veritable cultura de la llibertat. Podem fer-ho i hem de fer-ho! I fent-ho, podem adonar-nos que les llàgrimes d'aquest segle han preparat el terreny a una nova primavera de l'esperit humà.

Discurs del papa Joan Pau II davant l'Assemblea General de les Nacions Unides

Els drets dels pobles

El discurs del Sant Pare a les Nacions Unides, el dia 5 d'octubre, fou una lliçó magistral, de la qual s'han fet ressò els més importants mitjans de comunicació de tot el món. Aquesta tercera intervenció d'un Papa a les Nacions Unides —amb motiu del 50è aniversari d'aquest organisme— fou acollida, com les altres, amb un inacabable aplaudiment. Però cal reconèixer que aquesta nova intervenció de Joan Pau II ha superat amb escreix —per l'origina-

litat del plantejament i la profunditat de les conviccions— totes les expectatives.

Publiquem el discurs sencer que pot servir com a eina de treball i de reflexió a grups eclesials que volen conèixer el pensament de Joan Pau II sobre els drets de les nacions, el risc de la llibertat, el respecte a les diferències ètniques, llibertat i veritat moral, la civilització de l'amor, i els objectius prioritaris que ha d'impulsar l'ONU en tots els països i continents.

Senyor president,
il·lustres senyores i senyors!

1. És un honor per a mi prendre la paraula en aquesta Assemblea dels pobles, per celebrar amb els homes i dones de tot país, raça, llengua, cultura, els cinquanta anys de la fundació de l'Organització de les Nacions Unides. Sóc plenament conscient que, dirigint-me a aquesta Assemblea, tinc l'oportunitat de dirigir-me, en un cert sentit, a tota la família dels pobles que viuen sobre la terra. La meua paraula, que vol ser signe de l'estima i de l'interès de la Seu Apostòlica i de l'Església catòlica envers aquesta Institució, s'uneix de bon grat a la veu de tots els qui veuen en l'ONU l'esperança d'un futur millor per a la societat dels homes.

Dirigeixo un viu regreïment, en primer lloc, al secretari general, Dr. Boutros Boutros Ghali, per haver encoratjat ferventment la meua visita. Estic també agraït a Vostè, Senyor President, per la cordial benvinguda amb què m'ha acollit en aquesta altíssima convenció. Saludo finalment a tots vosaltres, membres d'aquesta Assemblea general: us estic agraït per la vostra presència i per la vostra gentil atenció.

Jo he vingut avui entre vosaltres amb el desig d'oferir la meua contribució a aquesta significativa meditació sobre la història i el paper d'aquesta organització que acompanya i enriqueix la celebració d'aquest aniversari. La Santa Seu, amb motiu de la missió específicament espiritual que la fa sol·lícita del bé integral de tot ésser humà, ha estat des dels començaments una convençuda sostenidora dels ideals i de les finalitats de l'Organització de les Nacions Unides. La finalitat de cada una i el tracte operatiu són òbviament diversos, però la comuna preocupació per la família humana obre constantment davant l'Església i l'ONU vastes àrees de col·laboració. És aquest convenciment que orienta i anima la meua reflexió d'avui: ella no es limitarà a específiques qüestions socials, polítiques o econòmiques, sinó més aviat a les conseqüències que els canvis extraordinaris ocorreguts en els darrers anys tenen per al present i per al futur de tota la humanitat.

Un patrimoni comú de la humanitat

2. Senyores i Senyors! Al llindar d'un nou mil·lenni som testimonis d'una extraordinària i global acceleració d'aquella recerca de llibertat que és una de les grans dinàmiques de la història de l'home. Aquest fenomen no està limitat a una sola part del món, ni és l'expressió d'una sola cultura.

Al contrari, en tot angle de la terra, homes i dones, tot i estant amenaçats per la violència, han *afrontat el risc de la llibertat*, demanant que els fos reconegut un espai en la vida social, política i econòmica que els correspon per la seva dignitat de persones lliures. Aquesta recerca universal de llibertat és realment una de les característiques que distingeixen el nostre temps.

En la meua visita anterior a les Nacions Unides, el 2 d'octubre de 1979, vaig poder posar en relleu com la recerca de la llibertat en el nostre temps té el seu fonament en aquells drets universals dels quals gaudeix l'home pel sol fet de ser-ho. Fou precisament la barbàrie registrada contra la dignitat humana allò que portà l'Organització de les Nacions Unides a formular, tot just tres anys després de la seva constitució, aquella *Declaració universal dels Drets de l'Home* que continuen sent una de les més altes expressions de la consciència humana en el nostre temps.

A l'Àsia i a l'Àfrica, a Amèrica, a Oceania i a Europa, homes i dones convençuts i coratjosos apel·len a aquesta Declaració per donar força a les reivindicacions d'una més intensa participació a la vida de la societat.

3. És important per a nosaltres comprendre això que podríem anomenar *l'estructura interior* d'aquest moviment mundial. Precisament el seu caràcter planetari ens ofereix una primera i fonamental clau que confirma com els drets humans universals són realment fonamentats en la naturalesa de la persona, en els quals es reflecteixen les exigències objectives i imprescindibles d'una *lleï moral universal*. Ben lluny de ser afirmacions abstractes, aquests drets més aviat ens diuen alguna cosa d'important sobre la vida concreta de cada home i de cada grup social.

Ens recorden també que no vivim en un món irracional o sense sentit, sinó que, al contrari, hi ha una lògica moral que il·lumina l'existència humana i fa possible el diàleg entre els homes i entre els pobles. Si volem que un *segle de constricció* deixi pas a un *segle de persuasió*, hem de trobar el camí per discutir, amb un llenguatge comprensible i comú, sobre el futur de l'home. La lleï moral universal, escrita en el cor de l'home, és una espècie de *gramàtica* que serveix al món per afrontar aquesta discussió sobre el seu propi futur.

En aquest aspecte, és motiu de seriosa preocupació el fet que avui alguns neguin la universalitat dels drets humans, igual com neguen que hi hagi una naturalesa humana compartida per tots. Certament, no hi ha un únic model d'organització política i econòmica de la llibertat humana, ja que cultures diferents i experiències històriques diverses donen origen a una societat lliure i responsable, amb

internacionals de caràcter econòmic, social, cultural o humanitari» (art. 1,3) no pot ser pensada exclusivament en termes d'ajut o d'assistència, o precisament mirant els avantatges de la devolució dels mitjans prestats. Quan milions de persones sofreixen la pobresa —que significa fam, desnutrició, malaltia, analfabetisme i degradació— no solament hem de recordar-nos a nosaltres mateixos que ningú no té el dret d'explotar a un altre pel propi interès, sinó també, i sobretot refermar el nostre compromís per aquella solidaritat que permet a altres viure en les concretes circumstàncies econòmiques i polítiques, aquella creativitat que és una característica distintiva de la persona humana i que fa possible la riquesa de les nacions.

L'ONU i el futur de la llibertat

14. Enfront d'aquest enorme repte, ¿com no reconèixer el paper que li toca a l'Organització de les Nacions Unides? A cinquanta anys de la seva institució, se'n veu encara més la necessitat, però es veu també millor, en base a l'experiència tinguda, que l'eficàcia d'aquest màxim instrument de síntesi i coordinació de la vida internacional depèn de la cultura i de l'ètica internacional que ell sosté i expressa. Cal que l'ONU s'aixequi cada vegada més de l'estadi fred d'institució de tipus administratiu al de centre moral, en el qual totes les nacions del món se sentin a casa seva, desenvolupant la consciència comuna de ser, per dir-ho així, una «família de nacions». El concepte de «família» evoca immediatament quelcom que va més enllà de les simples relacions funcionals o de la sola convergència d'interessos. La família és, per la seva naturalesa, una comunitat fundada en la confiança recíproca, en el sosteniment mutu, en el respecte sincer. En una autèntica família no hi ha el domini dels forts; al contrari, els membres més dèbils són, precisament per la seva feblesa, doblement acollits i servits.

Aquests són els sentiments que, passats al nivell de la «família de les nacions», han de teixir, fins i tot abans del simple dret, les relacions entre els pobles. L'ONU té la missió històrica, potser per l'època, d'afavorir aquest salt de qualitat de la vida internacional, no solament exercint com a centre de mediació eficaç per la solució dels conflictes, sinó també promovent aquells valors, posicions i concretes iniciatives de solidaritat que es revelen capaces d'elevat les relacions entre les

nacions des del nivell «organitzatiu», a —per dir-ho així— l'«orgànic», de la simple «existència amb» al de l'«existència per» als altres, en un fecund intercanvi de dones, avantatjós abans que tot per a les nacions més febles, però en definitiva precursor de benestar per a tots.

15. Només amb aquesta condició s'arribarà a la superació no solament de les «guerres guerrejades», sinó també de les «guerres fredes»; no solament a la igualtat de dret entre tots els pobles, sinó també a la seva activa participació en la construcció d'un futur millor; no solament al respecte de cada una de les identitats culturals, sinó a la seva plena avaluació, com a *riquesa comuna del patrimoni cultural de la humanitat*. ¿No és potser aquest l'ideal assenyalat per la Carta de les Nacions Unides, quan posa com a fonament de l'Organització «el principi de la sobirana igualtat de tots els seus membres» (art. 2,1), o quan la compromet a «desenvolupar entre les nacions relacions amistoses, fonamentades en el respecte del principi de la igualtat dels drets i de l'autodeterminació» (art. 1,2)? Aquest és el camí mestre que demana ser recorregut fins al final, també amb oportunes modificacions, si cal, del model operatiu de les Nacions Unides, per tenir en compte tot el que s'ha esdevingut en aquest mig segle, en aparèixer tants nous pobles a l'experiència de la llibertat en la legítima aspiració a *ser i comptar* més.

Que no sembli tot això una utopia irrealitzable. Ara és l'hora d'una *nova esperança*, que ens demana treure la hipoteca paralitzant del cinisme d'enmig del futur de la política i de la vida dels homes. A això ens convida precisament l'aniversari que estem celebrant, donant-nos, amb la idea de les «nacions unides» una idea que parla

El papa Joan Pau II acompanyat pel Secretari General de l'ONU, Boutros Ghali

religió i a la llibertat de consciència, com a pilars essencials de l'estructura dels drets humans i fonament de tota societat realment lliure. A ningú no li és permès ofegar aquests drets usant del poder coercitiu *per imposar una resposta* al misteri de l'home.

Estranyar-se de la realitat de la diversitat —o, pitjor, intentar extingir aquesta diversitat— significa excloure la possibilitat de penetrar la profunditat del misteri de la vida humana. *La veritat sobre l'home* és l'immutable criteri amb el qual totes les cultures són judicades; però tota cultura té quelcom per ensenyar sobre una o altra dimensió d'aquesta veritat complexa. Per tant, la «diferència» que alguns troben tan amenaçadora, pot convertir-se, mitjançant un diàleg respectuós, en la font d'una més profunda comprensió de l'existència humana.

11. En aquest context cal aclarir la diferència essencial entre una insana forma de *nacionalisme*, que predica el menyspreu per les altres nacions o cultures, i el *patriotisme* que, al contrari, és el just amor pel propi país d'origen. Un veritable patriotisme no cerca mai promoure el bé de la pròpia nació en perjudici d'altri. Això, de fet, acabaria per fer mal també a la pròpia nació i produiria efectes perjudicials tant per l'agressor com per la víctima. El nacionalisme, especialment en les seves expressions més radicals, està per tant en antítesi amb el veritable patriotisme, i avui dia hem de treballar per fer que el nacionalisme desesperat no continua proposant en formes noves les aberracions del totalitarisme. És un compromís que val òbviament quan s'assumeix com a fonament del nacionalisme, el mateix principi religiós, com per desgràcia s'esdevé en certes manifestacions de l'anomenat «fonamentalisme».

Libertat i veritat moral

12. Senyores i Senyors! La llibertat és *la mesura de la dignitat i de la grandesa de l'home*. Viure la llibertat que els individus i els pobles cerquen, és un gran repte per al creixement espiritual de l'home i per a la vitalitat moral de les nacions. La qüestió fonamental que tots hem d'afrontar, és la de *l'ús responsable de la llibertat*, tant en la seva dimensió personal com en la social. Cal doncs, que la nostra reflexió es faci sobre la qüestió de *l'estructura moral de la llibertat*, que és l'arquitectura interior de *la cultura de la llibertat*.

La llibertat no és simplement absència de tirania o d'opressió, ni és llicència per fer tot el que es vulgui. La llibertat posseeix una «lògica» interna que la qualifica i l'ennobleix: està *ordenada a la veritat* i es realitza en la recerca i en el compliment de la veritat. Separada de la veritat de la persona humana, ella decau en la vida individual en llibertinatge, i en

la vida política en l'arbitrarietat dels més forts i en l'arrogància del poder. Per això, lluny de ser una limitació o una amenaça a la llibertat, la referència a la veritat sobre l'home —veritat que es pot conèixer universalment a través de la llei moral inscrita en el cor de cada u— és en realitat la garantia del futur de la llibertat.

13. Amb aquesta perspectiva s'entén com l'utilitarisme, doctrina que defineix la moralitat no tenint en compte el que és bo, sinó el que dóna avantatge, sigui una amenaça a la llibertat dels individus i de les nacions, i impedeixi la construcció d'una veritable cultura de la llibertat. Això té aspectes sovint devastadors perquè inspira un nacionalisme agressiu, des del qual subjugar, per exemple, una nació més petita o més feble és presentat com un bé només perquè respon als interessos nacionals. No són pas menys greus els èxits de l'utilitarisme econòmic que empeny els països més forts a condicionar i a explotar els més dèbils.

Sovint aquestes dues formes d'utilitarisme van junts, i és un fenomen que ha caracteritzat àmpliament les relacions entre el «Nord» i el «Sud» del món. Per a les nacions en camí de desenvolupament l'obtenció de la independència política ha estat massa sovint acompanyada d'una situació pràctica de dependència econòmica d'altres països. S'ha de subratllar que, en alguns casos, les àrees en camí de desenvolupament han sofert precisament un retrocés tan considerable que a alguns Estats els manquen els mitjans per subvenir les necessitats essencials dels seus pobles. Aquestes situacions ofenen la consciència de la humanitat i plantegen un formidable repte moral a la família humana. Afrontar aquest repte demana òbviament canvis tant en les nacions en camí de desenvolupament com en les econòmicament més avançades. Si les primeres han de saber oferir garanties segures de correcta gestió dels recursos i de les ajudes, així com també del respecte dels drets humans, substituint on sigui necessari, formes de govern injustes, corruptes o autoritàries amb altres de tipus participatiu i democràtic, ¿no és potser veritat que obriran camí d'aquesta manera a les millors energies civils i econòmiques de la seva mateixa gent? I els països ja desenvolupats, per la seva part, ¿no hauran, potser, de madurar, en aquesta perspectiva, comportaments derivats de lògiques purament utilitaristes i que es deguin a sentiments de major justícia i solidaritat?

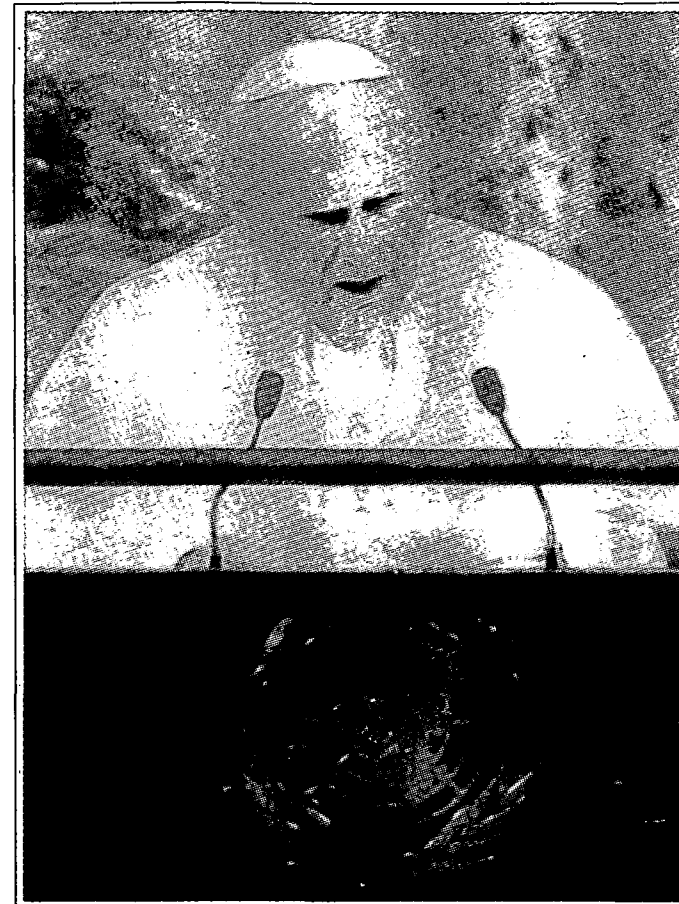
Sí, il·lustres senyors i senyores! Cal que en l'escena econòmica internacional s'imposi l'ètica de la solidaritat, si es vol que la participació, el creixement econòmic, i una justa distribució dels béns puguin caracteritzar el futur de la humanitat. La cooperació internacional, invocada per la Carta de les Nacions Unides «per resoldre problemes

diferents formes institucionals. Però una cosa és afirmar un legítim pluralisme de «formes de llibertat», i altra cosa és negar el caràcter universal o intel·ligible de la naturalesa de l'home o de l'experiència humana. Aquesta segona perspectiva fa extremadament difícil, per no dir impossible, una política internacional de persuasió.

Assumir el risc de la llibertat

4. Les dinàmiques morals de la recerca universal de la llibertat han aparegut clarament a l'Europa Central i Oriental amb les revolucions no violentes del 1989. Aquests esdeveniments històrics, desenvolupats en temps i llocs determinats han ofert una lliçó que va molt més enllà dels confins

d'una específica àrea geogràfica: les revolucions no violentes del 1989 han demostrat que *la recerca de la llibertat és una exigència de la qual no es pot prescindir, que flueix del reconeixement de la inestimable dignitat i valor de la persona humana*, i ha d'acompanyar sempre al compromís per ella. El totalitarisme modern ha estat, abans que res, un assalt a la dignitat de la persona, un assalt que ha arribat fins a la negació del valor inviolable de la seva vida. Les revolucions del 1989 han estat possibles pel compromís d'homes i dones valents, que s'inspiraven en una visió diversa, i en última instància, més profunda i forta: la visió de l'home com a persona intel·ligent i lliure, dipositària d'un misteri que la transcendeix, dotada de la capacitat de reflexionar i d'escollir —i, per tant, capaç de saviesa i de virtut. Fou decisiva, per a l'èxit d'aquelles revolucions no violentes, l'experiència de la *solidaritat social*: enfront de règims sostinguts per la força de la propaganda i del terror, aquella solidaritat va constituir el nucli moral del «poder dels sense poder», fou una primícia d'esperança i continua sent un avís sobre la possibilitat que l'home ha de seguir, en el seu camí al

llarg de la història, el camí de les més nobles aspiracions de l'esperit humà.

Mirant avui aquells esdeveniments des d'aquest privilegiat observatori mundial, és impossible no veure la coincidència entre els valors que han inspirat aquells moviments populars d'alliberament i moltes de les obligacions morals escrites en la Carta de les Nacions Unides: penso per exemple en l'obligació de «reafirmar la fe en els drets humans fonamentals, en la dignitat i el valor de la persona humana»; com també en el deure de «promoure el progrés social i millors condicions de vida en una llibertat més àmplia» (*Preàmbul*). Els cinquanta i un Estats que han fundat aquesta Organització el 1945 han realment encès una torxa, la llum de la

qual pot dissipar les tenebres causades per la tirania —una llum que pot indicar el camí de la llibertat, de la pau i de la solidaritat.

Els drets de les Nacions

5. La recerca de la llibertat en la segona meitat del segle XX ha compromès no sols els individus sinó també les nacions. A cinquanta anys del final de la Segona Guerra Mundial és important recordar que *aquell conflicte va sorgir a causa de les violacions dels drets de les nacions*. Moltes d'elles han sofert terriblement per l'única raó de ser considerades *altres*. Van ser comesos crims terribles en nom de doctrines nefastes que predicaven la «inferioritat» d'algunes nacions i cultures. En un cert sentit, es pot dir que l'Organització de les Nacions Unides ha nascut de la convicció que semblants doctrines eren incompatibles amb la pau; i l'esforç de la Carta de «salvar les futures generacions del flagell de la guerra» (*Preàmbul*) implicava certa-

«Cal aclarir la diferència essencial entre una insana forma de nacionalisme, que predica el menyspreu per les altres nacions o cultures, i el patriotisme que, al contrari, és el just amor pel propi país d'origen».

ment el compromís moral de defensar tota nació i cultura d'agressions injustes i violentes.

Malauradament, també després del final de la Segona Guerra Mundial els drets de les nacions han continuat sent violats. Per donar només alguns exemples, els Estats Bàltics i amples territoris d'Ucraïna i de Bielorússia van ser absorbits per la Unió Soviètica, com ja havia passat amb Armènia, amb Azerbaidjan i Geòrgia al Càucas. Al mateix temps, les anomenades «democràcies populars» de l'Europa Central i Oriental van perdre de fet la seva sobirania i van ser obligades a sotmetre's a la voluntat que dominava tot el bloc. El resultat d'aquesta divisió artificial d'Europa fou la «Guerra freda», és a dir, una situació de tensió internacional en la qual l'amenaça de l'holocaust nuclear es mantenia sospesa sobre el cap de la humanitat. Només quan la llibertat de les nacions de l'Europa Central i Oriental fou restablerta, la promesa de pau, que hauria pogut arribar amb el final de la guerra, va començar a prendre forma real per a moltes de les víctimes d'aquell conflicte.

6. La Declaració universal dels Drets de l'Home, adoptada el 1948, ha tractat de manera eloqüent dels drets de les persones; però encara no hi ha un acord anàleg internacional que afronti de manera adequada els drets de les nacions. Es tracta d'una situació que ha de ser atentament considerada, per les qüestions urgents que planteja sobre la justícia i la llibertat en el món contemporani.

En realitat el problema del ple reconeixement dels drets dels pobles i de les nacions s'ha presentat repetidament a la consciència de la humanitat, suscitant també una notable reflexió ètico-jurídica. Penso en el debat desenvolupat durant el concili de Constança al segle XV, quan els representants de l'Acadèmia de Cracòvia, presidits per Pawel Wlodkowic, van defensar coratjosament el dret a l'existència i a l'autonomia d'algunes poblacions europees. També és molt coneguda la reflexió feta, en aquella mateixa època, per la Universitat de Salamanca en relació amb els pobles del nou món. En el nostre segle, a més a més, ¿com no recordar la paraula profètica del meu predecessor Benet XV, que durant la Primera Guerra Mundial recordava a tothom que «les nacions no moren», i convidava a «ponderar amb consciència serena els drets i les justes aspiracions dels pobles»? (*Als pobles ara bel·ligerants i als seus caps*, 28 de juliol 1915).

7. Avui, el problema de les nacionalitats es col·loca en un nou horitzó mundial, caracteritzat per una forta «mobilitat» que fa cada vegada menys marcats els mateixos confins ètnico-culturals sota la pressió de múltiples dinàmiques com les migracions, els *mass media*, i la mundialització de l'economia. També, i precisament en aquest

horitzó d'universalitat veiem sorgir amb força particularismes ètnico-culturals, gairebé com una necessitat impetuosa de identitat i de sobrevivència, una espècie de contrapès a les tendències homologants. És una dada que convé no infravalorar com si fos un simple residu d'un passat; això demana més aviat ser desxifrat, per a una reflexió aprofundida en el pla antropològic i ètico-jurídic.

Aquesta tensió entre el particular i l'universal, de fet es pot considerar immanent a l'ésser humà. La naturalesa comuna nou els homes a sentir-se, tal com són, membres d'una única gran família. Però per la concreta historicitat d'aquesta mateixa naturalesa, estan necessàriament lligats d'una manera més intensa a particulars grups humans; en primer lloc la família, després els diversos grups de pertinença, fins al conjunt del respectiu grup ètnico-cultural, que, no casualment indicat amb el terme «nació», evoca el «néixer», mentre que indicat amb el terme «pàtria» («fatherland») evoca la realitat de la mateixa família. La condició humana és posada així entre aquests dos pòls —la universalitat i la particularitat— en tensió vital entre ells; una tensió inevitable, però singularment fecunda, si és viscuda amb equilibri serè.

8. És sobre aquest fonament antropològic que es basen també els drets de les nacions, que no són altra cosa que els «drets humans» presos en aquest específic nivell de la vida comunitària. Una reflexió sobre aquests drets certament no és fàcil, tenint en compte la dificultat de definir el concepte de «nació» que no s'identifica a priori i necessàriament amb el de l'Estat. És, malgrat tot, una reflexió improrrogable si es volen evitar els errors del passat, i ajudar a un just ordre mundial.

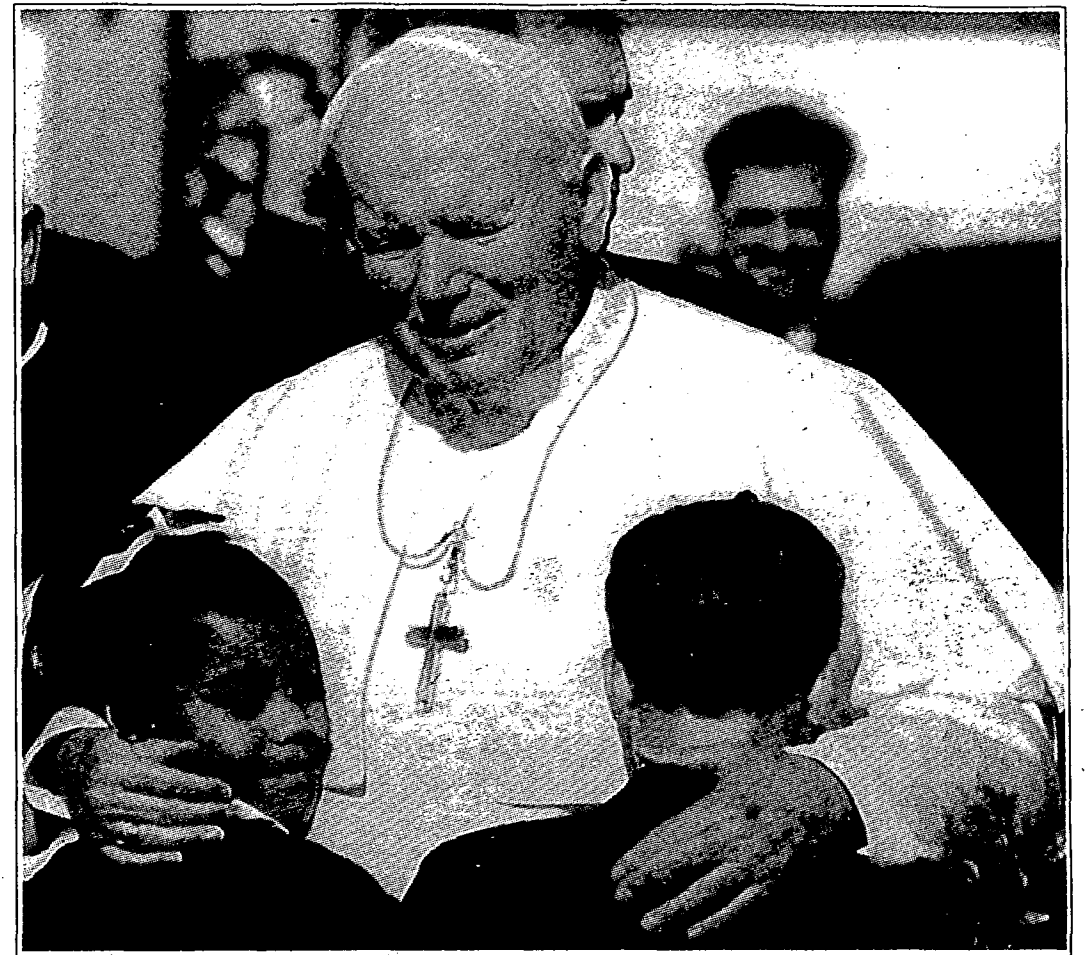
El seu dret a l'existència és certament el presupòsit dels altres drets d'una nació: ningú, per tant, —ni un Estat, ni una altra nació, ni una organització internacional— no té mai dret a creure que una determinada nació no sigui digna d'existir. Aquest dret fonamental a l'existència no exigeix necessàriament una sobirania estatal, sent possibles diverses formes d'agregació jurídica entre diverses nacions, com per exemple succeeix en els Estats federats, en les Confederacions, o en Estats que es caracteritzen per àmplies autonomies regionals. Poden haver-hi circumstàncies històriques en les quals, agregacions diverses d'una sobirania estatal, poden resultar, fins i tot, aconsellables, però amb la condició que això es faci en un clima de veritable llibertat, garantida per l'exercici de l'autodeterminació dels pobles. El dret a l'existència implica també urgentment, per a tota nació el dret a la pròpia llengua i cultura, mitjançant les quals un poble expressa i promou la que jo en diria la seva original «sobirania» espiritual. La

història demostra que en circumstàncies extremes (com les que s'han vist en la terra en què jo he nascut), és precisament la seva mateixa cultura que permet a una nació sobreviure a la pèrdua de la pròpia independència política i econòmica. Tota nació té en conseqüència també el dret de modelar la pròpia vida segons les pròpies tradicions, excloent, naturalment, tota violació dels drets humans fonamentals i, particularment, l'opressió de les minorïes. Tota nació té el dret de construir el propi futur donant a les generacions més joves una educació apropiada.

Però si els «drets de les nacions» expressen les exigències vitals de la «particularitat», no és menys important subratllar les exigències de la universalitat, expressades a través d'una forta consciència dels deures que unes nacions tenen envers les altres i amb tota la humanitat. El primer de tots és el deure de viure amb una actitud de pau, de respecte i de solidaritat amb les altres nacions. Així l'exercici del dret de les nacions, equilibrat per l'afirmació i la pràctica dels deures, promou un fecund «intercanvi de dons», que enforteix la unitat entre tots els homes.

El respecte de les diferències

9. En el pas de disset anys, durant els meus pelegrinatges per les comunitats de l'Església catòlica, he pogut entrar en diàleg amb la rica diversitat de nacions i de cultures de totes les parts del món. Malauradament, el món encara ha d'aprendre a conèixer amb la diversitat, com ens ho han recordat dolorosament els recents esdeveniments als Balcans i a l'Àfrica Central. La realitat de la «diferència» i la peculiaritat de l'«altre» poden a vegades sentir-se com un pes, o, fins i tot, com una amenaça. La por a la «diferència», alimentada per ressentiments de caràcter històric i exacerbada per les manipulacions de personatges sense escrúpols, pot conduir a la negació de la mateixa humanitat de l'«altre», amb el resultat que les persones entren en una espiral de violència de la qual ningú —ni tan sols els

infants— s'escapa. Situacions d'aquest gènere ens són avui ben conegudes, i el meu cor i les meves pregàries es dirigeixen en aquest moment de manera especial a les martiritzades poblacions de Bòsnia-Herzegovina.

Per amarga experiència, per tant, nosaltres sabem que la por de la «diferència», especialment quan s'expressa a través d'un estret i excloent nacionalisme que nega tot dret a l'«altre», pot portar a un veritable malson de violència i de terror. I malgrat això, si ens esforcem en valorar les coses amb objectivitat, nosaltres podem veure que, més enllà de totes les diferències que distingeixen els individus i els pobles, hi ha una fonamental comunió, ja que les diverses cultures no són en realitat més que maneres diverses de plantejar la qüestió del significat de l'existència personal. I precisament aquí podem identificar una font del respecte que és degut a tota cultura i a tota nació: tota cultura és un esforç de reflexió sobre el misteri del món i en particular de l'home: és una manera de donar expressió a la dimensió transcendent de la vida humana. El cor de tota cultura està constituït per la seva obertura al més gran dels misteris: el misteri de Déu.

10. Per tant, el nostre respecte per la cultura dels altres està fonamentat segons nosaltres per l'esforç que fa tota comunitat per donar resposta al problema de la vida humana. En aquest context ens és possible constatar com és important preservar el dret fonamental a la llibertat de